

Atlas Venlo 2040

Kwaliteiten, opgaven en ontwikkelingen
in beeld

Juni 2023

RUIMTE
VOLK

TAUW

COLOFON

Atlas Venlo 2040 - versie 2- juni 2023

Deze Atlas is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Venlo en opgesteld door bureau RUIMTEVOLK en TAUW. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK tenzij anders aangegeven. Hoewel aan de inhoud en samenstelling van dit rapport de grootst mogelijke zorg is besteed, is het mogelijk dat informatie onjuist of onvolledig is. RUIMTEVOLK aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de volledigheid of juistheid van de gegeven informatie.

Foto voorkant: ingestuurd door W.L.M. Vercoulen

**RUIMTE
VOLK**

 TAUW

 venlo

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	SAMENVATTING	7
3	HET DNA VAN VENLO	
3.1	Ruimtelijke karakteristiek	11
3.2	Venlo in de regio	13
3.3	Luistervinken	14
4	TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	
4.1	Wonen en voorzieningen	21
4.2	Welzijn, veiligheid en gezonde leefomgeving	25
4.3	Mobiliteit en bereikbaarheid	33
4.4	Energietransitie en duurzaamheid	39
4.5	Economie en werkgelegenheid	45
4.6	Natuur, landschap, klimaat en water	49
4.7	Recreatie, toerisme en cultureel erfgoed	57

Ingestuurd door May Steenhuis

Ingestuurd door Marlie Stoelinge

Ingestuurd door Willem van der Heijden

Ingestuurd door Sjoerd

Ingestuurd door Maikel Vorbach

INLEIDING

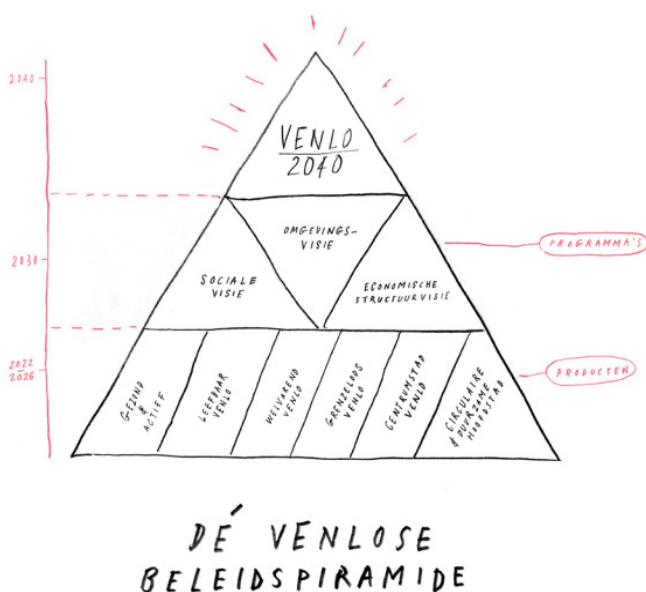
Als gemeente Venlo werken we aan onze omgevingsvisie. Dit is een belangrijk hulpmiddel voor de toekomst van onze gemeente. Het is een visie voor de lange termijn, waarin we aangeven wat we belangrijk vinden in de omgeving waarin we wonen, werken en onze vrije tijd besteden. Onderwerpen als woningbouw, milieu, natuur, landschap, verkeer, energie, recreatie, leefbaarheid, gezondheid, economie en erfgoed komen hierin aan bod. In de omgevingsvisie staan onze ambities voor de toekomst en wat dit betekent voor bijvoorbeeld de stad Venlo, de dorpen, het buitengebied en de bedrijventerreinen. Ook bevat de omgevingsvisie de kaders en uitgangspunten voor nieuwe initiatieven en plannen.

Proces

De omgevingsvisie van de gemeente Venlo staat niet op zichzelf, maar valt in een context van meerdere beleidsstukken en visies die al gemaakt zijn of nog ontwikkeld moeten worden. Dit is schematisch weergegeven in de "beleidspiramide". Eerder is de strategische visie Venlo 2040 opgesteld. Deze visie heeft drie uitwerkingen: de maatschappelijke visie Fier op Venlo, de economische visie en de omgevingsvisie, die zich integraal richt op de fysieke leefomgeving in Venlo. Voor de omgevingsvisie is reeds een nota van uitgangspunten vastgesteld, die is meegenomen als vertrekpunt voor het traject. Gedurende drie fasen werken we nu naar de omgevingsvisie toe: verkennen, koers bepalen en het opstellen van de ontwerp-omgevingsvisie. Het voorliggende document, de Atlas Venlo 2040, is het resultaat van de eerste fase. Deze verkenningsfase stond

in het teken van het in beeld brengen van de kwaliteiten van de gemeente Venlo, het duiden van de belangrijkste trends en ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, maar ook het duiden van de belangrijkste kansen en opgaven. Hiermee vormt de Atlas het fundament onder de keuzes die straks in de omgevingsvisie gemaakt worden.

Hoewel deze Atlas vooruit kijkt, is het ook een momentopname. Van een strategische langetermijnvisie als de omgevingsvisie vraagt dit flexibiliteit. Ook is er nog veel beleid in de gemeente Venlo in ontwikkeling. Gelukkig is de omgevingsvisie een dynamisch instrument binnen de Omgevingswet. Dit maakt het mogelijk om de komende jaren regelmatig doelen en ambities bij te stellen wanneer dit nodig blijkt te zijn.

Leeswijzer

Deze Atlas Venlo 2040 start met een samenvatting van de belangrijkste, integrale kansen en opgaven voor de gemeente Venlo, waarvoor de omgevingsvisie in de toekomst een koers moet bieden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de huidige waarden en ruimtelijke karakteristieken van Venlo,. Dit is beschreven op basis van bestaande (beleid)stukken, maar vooral ook met behulp van de inbreng van inwoners, ondernemers en bezoekers uit de digitale enquête en straatgesprekken die zijn gevoerd. Tot slot beschrijft hoofdstuk 4 voor zeven relevante thema's de trends en ontwikkelingen voor de gemeente Venlo met daarbij de belangrijkste opgaven en kansen voor de omgevingsvisie.

Omgevingseffecten in beeld

Met de totstandkoming van de omgevingsvisie wordt tegelijkertijd ook een effectenscreening uitgevoerd. Als de omgevingsvisie straks gereed is, brengt deze effectenscreening in beeld wat de effecten van het beleid uit de omgevingsvisie zijn op verschillende milieu- en omgevingsthema's. Daarvoor is het van belang om op deze milieu- en omgevingsthema's te weten hoe Venlo er nu voor staat. Het beleid van de omgevingsvisie wordt straks afgezet tegen een referentiesituatie. In deze Atlas staat de referentiesituatie beschreven voor de relevante milieu- en omgevingsthema's. De referentiesituatie wordt gevormd door een beoordeling van de huidige situatie van een thema, samen met de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen koerswijzigingen zouden optreden. Al het vastgesteld beleid, ontwikkelingen of projecten behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit is geen uitputtende analyse die alle effecten volledig in beeld brengt. Het is bedoeld als een onderzoek naar de meest relevante thema's. Voor deze thema's zijn indicatoren geselecteerd die het meest relevant zijn voor Venlo. Per indicator is het kwaliteitsniveau van de referentiesituatie in beeld gebracht. Er is kwalitatief beoordeeld of de toestand van de indicator goed, redelijk of slecht is.

'Moeder Maas'
ingestuurd door
Koos Galema

'Stedelijk, natuur
en recreatie op de
vierkante meter'
ingezonden door
Tommy Schmitz

SAMENVATTING:

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN OP EEN RIJ

Fundamentele opgaven en koppelkansen

Deze Atlas van Venlo geeft een beschrijving van de situatie in de gemeente Venlo in 2023, inclusief toekomstige ontwikkelingen en de kansen en uitdagingen die hieruit voortkomen. Hoewel de verschillende thema's in deze Atlas sectoraal staan uitgesplitst, zijn ze nauw verbonden en beïnvloeden ze elkaar. Duidelijk is dat alle afzonderlijke ruimteclaims – zoals de woningbouwopgave, economische ontwikkeling, gezondheidsdoelstellingen, wateropgave, verduurzaming, klimaatadaptatie, natuurbehoud, recreatie – niet zonder meer naast elkaar in te passen zijn binnen de gemeentegrenzen van Venlo. We gaan daarom op zoek naar slimme verbindingen en het meervoudig gebruik van ruimte. Soms zijn er duidelijke koppelkansen tussen opgaven, maar soms vragen opgaven tegenstrijdige oplossingen. Om onze doelen en ambities richting 2040 te realiseren, is het duidelijk dat we scherpe keuzes moeten maken. In 2024 is de stad nog niet af, daarom kijken we soms wat verder vooruit. Dit helpt om nu de goede keuzes te kunnen maken voor de opgaven van de toekomst. De Atlas van Venlo schetst het fundament waarop we die keuzes kunnen gaan maken, en waarmee we de koers kunnen uitzetten richting de omgevingsvisie. Deze samenvatting laat zien welke opgaven randvoorwaardelijk zijn voor een toekomstbestendige gemeente Venlo en welke koppelkansen er liggen om deze opgaven integraal op te pakken.

Net als andere gemeenten schakelt Venlo op meerdere speelborden tegelijk, op verschillende schaalniveaus. Dit maakt dat de bewegingsruimte en zeggenschap van de gemeente op bepaalde thema's soms beperkt wordt door afhankelijkheden van andere overheden. Eigen, lokale ambities zijn soms sterk afhankelijk van ambities op andere schaalniveaus – regionaal maar ook nationaal of zelfs Europees.

- ▶ **Een kwalitatieve en herkenbare woonomgeving:** de groeiambitie van de gemeente Venlo richting 2040 is groot, en hiervoor moeten er duizenden nieuwe woningen worden toegevoegd voor verschillende doelgroepen. Deze moeten ook betaalbaar, levensloopbestendig en duurzaam zijn. Dit vraagt om een verstedelijkingsstrategie; richting de toekomst moeten er nog een belangrijke keuzes gemaakt worden betreft locaties van woningbouwprojecten – bijvoorbeeld meer gericht op het versterken van de centrumfunctie van de stad Venlo of juist meer op spreiding over de dorpen – en daarmee ook de beoogde doelgroepen van de nieuw toe te voegen woningen. De benodigde versnelling in de bouwopgave mag tegelijkertijd niet ten koste gaan van de kwaliteit van de woonomgeving; bij nieuwbouw liggen er kansen om gelijktijdig maatregelen te nemen op het gebied van verduurzaming, gezonde leefomgeving en klimaatadaptatie. Denk hierbij aan het aardgasvrij maken van woningen of het toevoegen van binnenstedelijk groen. Dit heeft tevens een positieve invloed op de (mentale en fysieke) gezondheid van bewoners. Met name in het kader van de toenemende vergrijzing en het dalend aantal mantelzorgers is dit essentieel. Specifiek voor dorpen van de gemeente Venlo ligt er een opgave om de leefbaarheid en vitaliteit van de gemeenschappen op peil te houden; ook hieraan zou woningbouw een bijdrage kunnen leveren.
- ▶ **Een duurzaam en veilig bereikbare gemeente:** voor de groei en ontwikkeling van Venlo ligt een duidelijke en randvoorwaardelijke opgave om de gemeente op een duurzame, gezonde en veilige manier bereikbaar te maken richting 2040. Dit geldt enerzijds voor het regionale en Euregionale perspectief: de doorontwikkeling van personen- en goederenvervoer over spoor, de haven en de rijkswegen als vitaal onderdeel van de Europese economische ruggengraat. Anderzijds geldt dit ook voor het lokale perspectief: het borgen van bereikbaarheid tussen de stad en de omliggende dorpen en buitengebied. Hierin spelen ook concrete vraagstukken op gebied van toegankelijkheid van de openbare ruimte en verschillende modaliteiten, elektrificatie van vervoersopties en de veranderende parkeerbehoefte. In het creëren van een duurzaam en toekomstbestendig mobiliteitssysteem liggen koppelkansen met woningbouwprojecten, economische ontwikkeling, hoogwaterveiligheid, gezonde leefomgeving, duurzaamheid, luchtkwaliteit en verkeersveiligheid. De uitdaging voor Venlo is

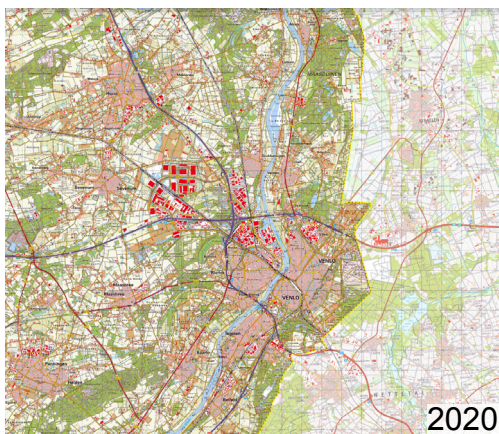
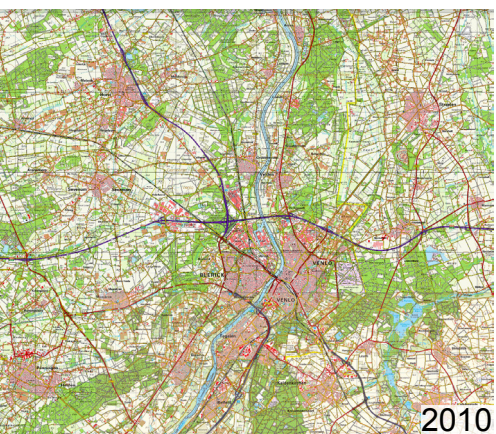
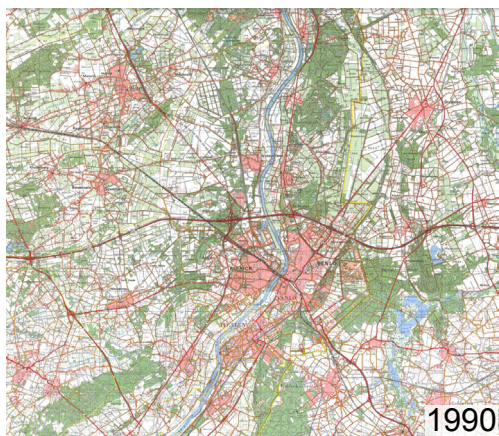
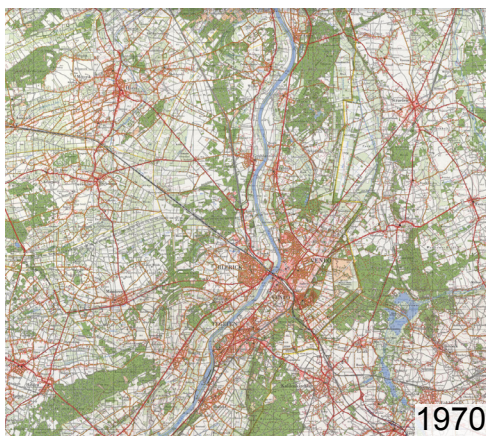
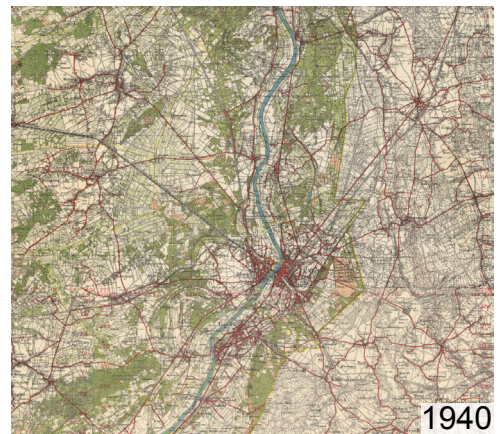
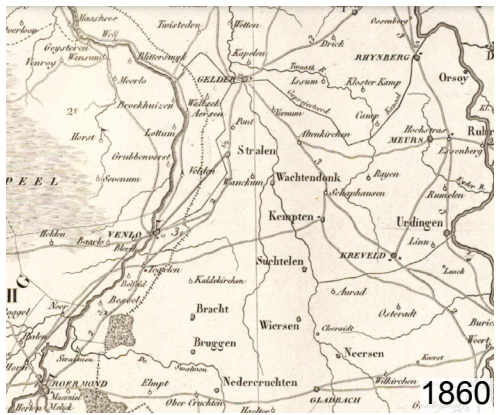
om vraagstukken rondom mobiliteit niet alleen als technische, infrastructurele uitdaging te bekijken, maar om dit te combineren met het perspectief van ruimtelijke kwaliteit en mobiliteit als beleving. Op die manier kunnen bijvoorbeeld mooie koppelingen worden gemaakt op het gebied van klimaatadaptatie en cultureel erfgoed. Ook zijn richting de toekomst nog belangrijke keuzes te maken in de manier waarop de stad Venlo haar knooppuntfunctie op het gebied van infrastructuur wil versterken en de knoop- en plaatswaarde van haar stationsomgeving wil verbeteren.

- ▶ **Duurzame economische ontwikkeling als kader voor de toekomst:** voor de gemeente Venlo liggen er kansen om haar economisch profiel te verbreden richting een innovatieve kennisstad in een Euregioaal centrumgebied. Het slim en efficiënt omgaan met de ruimte op werklocaties en het versnellen van de transitie naar duurzaamheid en circulariteit zijn hierbij uitgangspunten. Hier liggen belangrijke koppelkansen om de ambitie van duurzame economische groei op te pakken in samenhang met klimaatadaptatie en het verduurzamen van bedrijfsactiviteiten en de leefomgeving. Het is van belang om de Venlose samenleving hier van mee te laten profiteren: denk aan het opwekken van voldoende hernieuwbare energie op of rond bedrijventerreinen of het verbinden van de warmtetransitie van bebouwd gebied aan waterstof- of warmtenetwerken die voor het bedrijfsleven worden aangelegd. Ook het hoger onderwijs is onlosmakelijk verbonden met deze omslag naar een toekomstbestendig economisch profiel; zo kan de Brightlands Campus een belangrijke speler worden op het Europese toneel op het gebied van voedsel, voeding en circulariteit. Tegelijkertijd liggen er hier opgaven om te voorzien in passende huisvesting voor kenniswerkers, internationale werknemers en studenten. Ten slotte liggen er kansen in het verbreden van het economisch profiel richting de vrijetijdseconomie.

- ▶ **Een klimaatrobuuste leefomgeving:** weerbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering is een onontkoombare opgave voor de gemeente Venlo. Dit gaat over hoogwaterveiligheid in relatie tot de Maas, maar ook over wateroverlast door piekbuien in stedelijke gebieden, en droogte in het buitengebied (met gevolgen voor de landbouw, de natuurkwaliteit en brandveiligheid). Meer meebewegen met het natuurlijke bodem- en watersysteem is kaderstellend voor de toekomst van de gemeente Venlo. Een optimale groen-blauwe dooradering, minder steen en minder asfalt bieden de gemeente Venlo in de toekomst een gezond en prettig verblijf en leefklimaat. Hierbij kunnen veel koppelkansen opgepakt worden, onder andere op het gebied van natuurontwikkeling en landschapsbeleving. Specifiek voor de waterveiligheidsopgave geldt dat er kansen liggen om het verbeteren van de beleefbaarheid van de Maas te versterken, zoals via het toevoegen van wandel- en fietsverbindingen, toeristische routes en het vergroenen van steden en dorpen.
- ▶ **Een weerbaar en volhoudbaar buitengebied:** in het Venlose buitengebied ligt een belangrijke opgave om de transitie naar een duurzamere en klimaatrobuuste landbouw een plek te geven. Daarbij hoort in ieder geval het verlagen van de milieudruk op met name omliggende natuurgebieden, maar ook het beter vasthouden van water om verdroging tegen te gaan, onder andere rond de beken. Daarnaast vragen de verschillende Venlose natuurgebieden om een robuuste aanpak om in de toekomst gezond en weerbaar te zijn. Zo zal de stikstofemissie op de omliggende Natura 2000-gebieden omlaag moeten en vragen natuurgebieden om vernatting om natuurwaarden in stand te houden. Hier liggen kansen om tegelijkertijd ook de biodiversiteit te vergroten, de landschapsbeleving te verbeteren en het toeristisch-recreatief profiel te versterken. Richting de toekomst valt nog een belangrijke keuze te maken op welke locaties, en eventueel onder welke voorwaarden, agrarische bedrijvigheid het beste aansluit bij het halen van deze doelen.

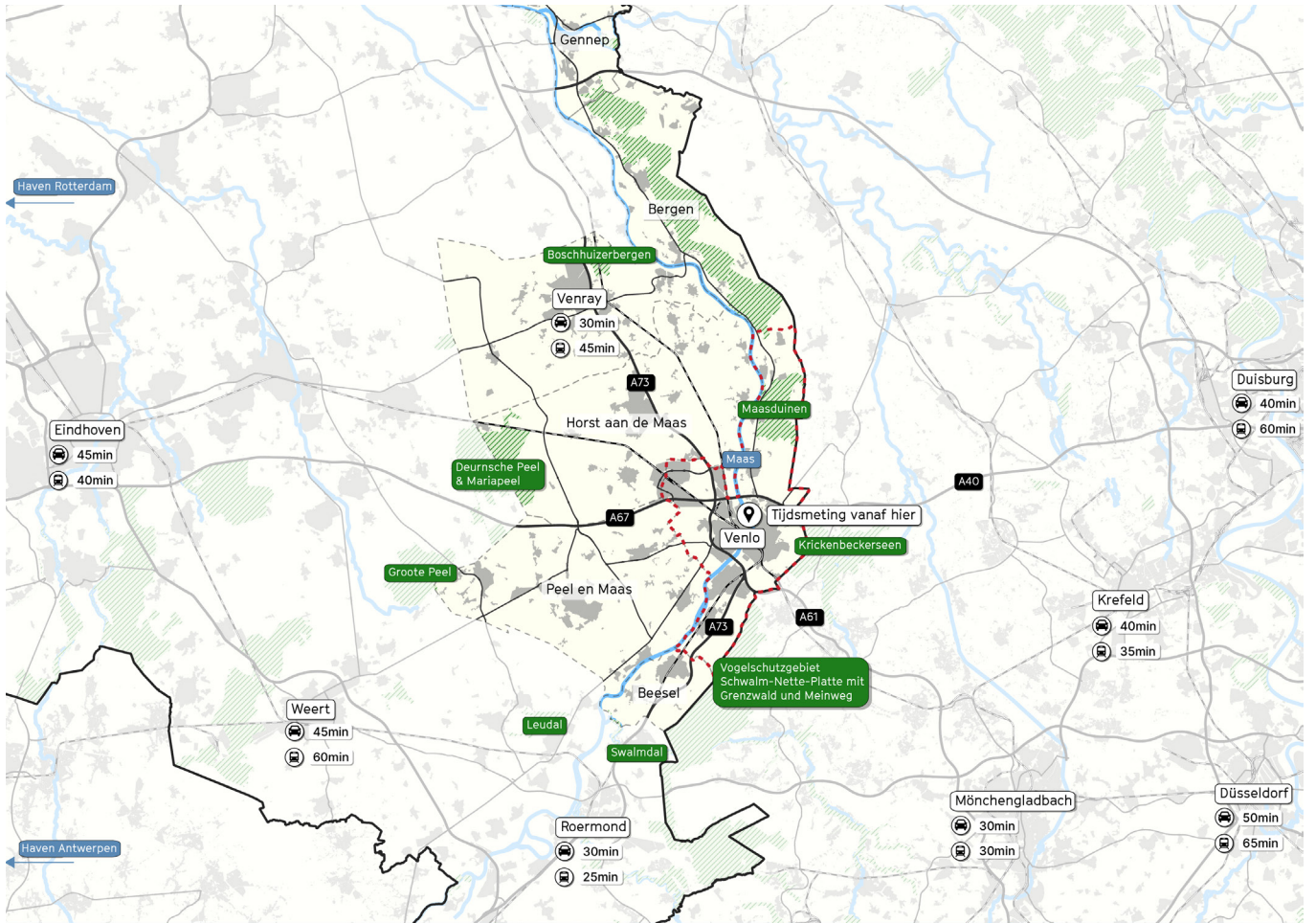
3 HET DNA VAN VENLO

Figuur 01 Venlo door de jaren heen. Bron: Topotijdreis

3.1 RUIMTELIJKE KARAKTERSTIEK

- ▶ Karakteristiek voor de gemeente Venlo is de **dooradering door 'Moeder Maas'** met haar dijken en het parelsnoer aan kernen erlangs. Het landschap van Noord-Limburg kent een typische opbouw met rivierterrassen die op sommige plekken tot karakteristieke hoogteverschillen heeft geleid. Landschap, landgebruik, cultuurhistorie en bewoners vormen een eenheid; al eeuwenlang is men gewend aan het leven met de wispelturigheid van de Maas en wisten mensen er de voordelen van te benutten zonder het karakter van de streek aan te tasten.
- ▶ Het contrast tussen de stedelijke bebouwing en de natuurlijke ruimte, met de Maas en haar zijbeken als belangrijkste blauwe ader, is een belangrijke eigenschap van de gemeente Venlo. Zowel de stad als de omringende dorpen zijn omgeven door **natuurgebieden**, zoals het Brachterwald, 't Jaomerdal, de Groote Heide, de Kraijelheide, het Zwart Water, de Ravenvennen en Landgoed Arcen. De natuur is daardoor altijd dichtbij, en dit wordt bij uitstek als grote kracht beschouwd door zowel inwoners als bezoekers. De gemeente Venlo is hier uniek
- ▶ Belangrijke **geografische assen** doorsnijden de gemeente Venlo. De noord-zuidrichting is van oudsher dominant – herkenbaar aan de Maas, de Steilrand en de Duitse grens – en vormt al eeuwenlang het natuurlijke fundament voor de gemeente. Echter, met de aanleg van het spoor en de A67 is de oost-west richting ook erg belangrijk geworden. Hierdoor is er een kruispunt ontstaan waar de verschillende vervoersstromen bij elkaar komen; daarmee is de onder andere basis gelegd voor de ontwikkeling van de logistiek in onze regio.
- ▶ Dezelfde ligging aan de Maas heeft het mogelijk gemaakt dat Venlo zich van oudsher als **handelsstad** heeft kunnen ontwikkelen. Inmiddels is de gemeente Venlo een logistieke hotspot van formaat, met een strategische geografische grensligging tussen de Nederlandse en Belgische zeehavens en het Duitse achterland enerzijds, en een multimodale ontsluiting (weg, water, spoor en pijpleidingen) anderzijds. De gemeente Venlo maakt deel uit van één van de belangrijkste **Europese goederencorridors** (op TEN-T-netwerk) en profiteert daar economisch van. De gemeente Venlo is een belangrijke vestigingsplaats voor productiebedrijven in de agrofood en industrie en voor de logistieke sector en beschikt over een industriehaven met een barge-terminal en verschillende railterminals.
- ▶ De afgelopen jaren heeft Venlo zich de kaart gezet als **Greenport Venlo**. Op de Brightlands Campus komen ondernemers, wetenschappers en studenten samen om te werken aan high-tech land- en tuinbouw innovatie.
- ▶ Venlo is een bruisende **evenementenstad** met een sterk vrijwilligersleven. Deze evenementen worden enerzijds gewaardeerd (en vaak ook georganiseerd) door bewoners, maar deze activiteiten versterken ook de profilering van Venlo voor bezoekers. Vastelaovend is daarbij veruit het meest bekend. Daarnaast hebben tien evenementen de status 'beeldbepalend evenement' toegewezen gekregen. Dit zijn evenementen die veel publiek trekken en voor nationale publiciteit zorgen, zoals de Venloop en het Zomerparkfeest.
- ▶ Naast de vele evenementen kent de gemeente Venlo nog andere grote **publiekstrekkers**. Dit zijn onder andere Arcen (de Kasteeltuinen, het thermaalbad, de Hertog Jan brouwerij en de historische dorpskern), de binnenstad van Venlo (cultureel aanbod, winkelaanbod) en het cultureel erfgoed van Kloosterdorp Steyl.

Figuur 02 Kaartbeeld Venlo in de regio

LEGENDA

- Snelweg
- Kernen
- Hoofdwegen
- Natuur
- Spoorweg
- Water

3.2 VENLO IN DE REGIO

- ▶ Kenmerkend voor de gemeente Venlo is de ligging aan de **Duitse grens**. Aan de Duitse kant wordt Venlo omringd door de Städte Geldern, Straelen, Nettetal en Brüggen. Aan de Nederlandse kant kent Venlo de gemeenten Bergen, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Beesel als burens.
- ▶ Venlo is door haar ligging de ‘eerste Nederlandse stad in Duitsland’ en tegelijkertijd de ‘laatste Duitse stad in Nederland’. De grensligging nabij Noordrijn-Westfalen (16 miljoen inwoners) en de regiofunctie als grensoverschrijdende centrumstad bepaalt in sterke mate het **economisch profiel** van Venlo. Dit maakt samenwerking met Duitsland logisch en wenselijk. Dit gebeurt voornamelijk in de **Euregio Rijn-Maas-Noord**, waar Venlo met alle Noord-Limburgse en Midden-Limburgse gemeenten in deelneemt. De samenwerking is er vooral op gericht om zo veel mogelijk belemmeringen rondom wonen, werken, studeren en ondernemen weg te nemen en de identiteit van het Nederlands-Duitse grensgebied te versterken. Daarnaast wordt er veel samengewerkt met zusterstad Krefeld.
- ▶ Venlo is een van de acht regiogemeenten die deel uitmaakt van de regio **Noord-Limburg**. Naast Venlo zijn ook de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar, Peel en Maas en Venray hierbij aangesloten. De regio Noord-Limburg profileert zich onder het motto “De gezondste regio”. Het gaat dan om gezondheid in breed perspectief: gezonde inwoners, maar ook gezonde voeding (en de productie daarvan), een gezonde leefomgeving (schone mobiliteit, luchtkwaliteit, ruimtelijke kwaliteit), toerisme en recreatie en gezond ondernemerschap. Vanuit de regiovisie Noord-Limburg wordt invulling en uitvoering gegeven aan deze ambitie. In het verlengde hiervan wordt via de Brightlands Campus Greenport Venlo ingezet op een koploperspositie in voeding en gezondheid.
- ▶ De gemeente Venlo positioneert zich in de (EU) regio als **centrumstad**, onder andere vanwege de strategische ligging tussen Duitsland (het Ruhrgebied/ Niederrhein) en Brainport Eindhoven. Samen met de gemeente Venray heeft Venlo zich mede door deze ligging weten te ontwikkelen als logistieke hotspot én bezoekersstad.
- ▶ De ligging aan de Maas betekent dat **waterveiligheid** van groot belang is voor de gemeente. Er wordt daarom nauw samengewerkt met het Waterschap Limburg en de overige Maasgemeenten, onder andere binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma van het waterschap.
- ▶ Tot slot lopen er in de gemeente Venlo verschillende **gemeenschappelijke regelingen**: denk aan samenwerkingen rondom belasting, ICT, mobiliteit, afval en het sociaal domein. De gemeente Venlo is tevens onderdeel van de G40: het netwerk van 40 Nederlandse gemeenten dat gezamenlijk belangenbehartiging richting het Rijk uitvoert binnen het sociale en fysieke domein en rondom economie en werk. De Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD LN) voert voor de stad VTH-taken en omgevingsrecht gerelateerde taken uit.

3.3 LUISTERVINKEN

Via een online enquête en via straatgesprekken in de dorpen zijn inwoners, ondernemers, maar ook bezoekers gevraagd naar hun ideeën voor de toekomst. Tussen 3 april en 24 april 2023 vulden 1.828 inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente Venlo een enquête in. Respondenten kregen vragen over wat zij de mooiste plekken vinden in Venlo en wat in hun ogen kenmerkend is voor de gemeente Venlo. Ook zijn ze bevroegd over wat zij als belangrijke opgaven zien en wat hun dromen zijn voor de toekomst van de gemeente. Daarnaast kreeg iedereen de mogelijkheid om foto's op te sturen van mooie plekken in de gemeente. Dit is ook veelvuldig gebeurd. De mooiste foto's zijn – met toestemming van de inzenders – als illustratie gebruikt in deze Atlas. Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten van de enquête en straatgesprekken op hoofdlijnen.

Methodologie en respons enquête en straatgesprekken

Voor een goede duiding van enquêteresultaten zijn niet alleen de antwoorden op de vragen van belang, maar ook wie deze vragen heeft beantwoord. Om de representativiteit te borgen is er een zo breed mogelijke groep inwoners benaderd om mee te doen aan de enquête. Via social media zijn er gerichte advertenties uitgezet (Facebook, Instagram en LinkedIn). Hiermee kon onder andere gestuurd worden op woonplek en leeftijd. Daarnaast zijn er flyers verspreid op openbare plekken zoals bibliotheken en supermarkten, en is de enquête aangekondigd op de gemeentewebsite en tijdens de straatgesprekken. Ten slotte is de enquête in zes talen aangeboden: Nederlands, Engels, Duits, Pools, Turks en Arabisch.

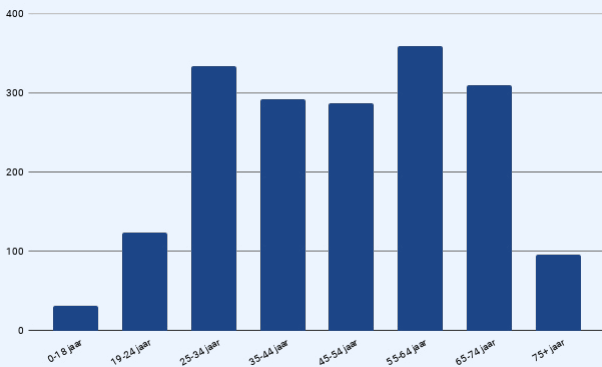
In totaal hebben 1.828 mensen de enquête ingevuld. Niet iedereen heeft de enquête volledig ingevuld: in totaal hebben 1.336 mensen de hele enquête ingevuld, dus zowel alle gesloten als alle open vragen. Met dit aantal respondenten kan met een *betrouwbaarheid van 99%* en een foutmarge van 4% uitspraken worden gedaan over de hele populatie van de gemeente Venlo.

De groep respondenten was niet alleen omvangrijk, maar ook divers. Hoewel de meeste mensen de Nederlandstalige enquête hebben ingevuld (88%), zijn de anderstalige gemeenschappen in de gemeente Venlo ook allemaal bereikt. De verdeling in leeftijdsgroepen laat een gebalanceerd beeld zien, zie figuur 3. De leeftijdscategorieën tussen 25 en 74 jaar zijn nagenoeg evenredig verdeeld. De leeftijden 0-18 jaar, 19-24 jaar en 75+ jaar zijn ondervertegenwoordigd, echter is dit een herkenbaar

beeld voor dergelijke enquêtes. Ook ruimtelijk zijn de respondenten naar verhouding verdeeld, zoals te zien in figuur 5. Hierbij is ook gekeken naar het aantal respondenten naar verhouding van het aantal inwoners van die wijk. Relatief gezien hebben Arcen, Venlo-Centrum en 't Ven het hoogste aandeel respondenten. Ten slotte bestaat 92% van de respondenten uit inwoners van de gemeente Venlo – waarvan 87% langer dan 10 jaar woonachtig is binnen de gemeentegrenzen – 2% uit ondernemers en 6% uit bezoekers, met name afkomstig uit Duitsland.

Naast de online enquête hebben op 6 en 7 juni straatgesprekken plaatsgevonden. Het doel van deze gesprekken was om mensen fysiek te bereiken en om meer kwalitatieve input op te halen (quotes, verhalen). Een gesprek leent zich ook om door te vragen waarom mensen iets vinden. Deze gesprekken zijn gevoerd in de dorpen Arcen, Lomm, Velden, Tegelen, Steyl en Belfeld. Op ontmoetingsplekken in de openbare ruimte – zoals de plaatselijke supermarkt, een hondenuitlaatplek of het dorpsplein – werden mensen aangesproken en geïnterviewd. In totaal zijn er 30 straatgesprekken gevoerd met dorpsbewoners, variërend van leeftijd, geslacht en woonplaats.

03

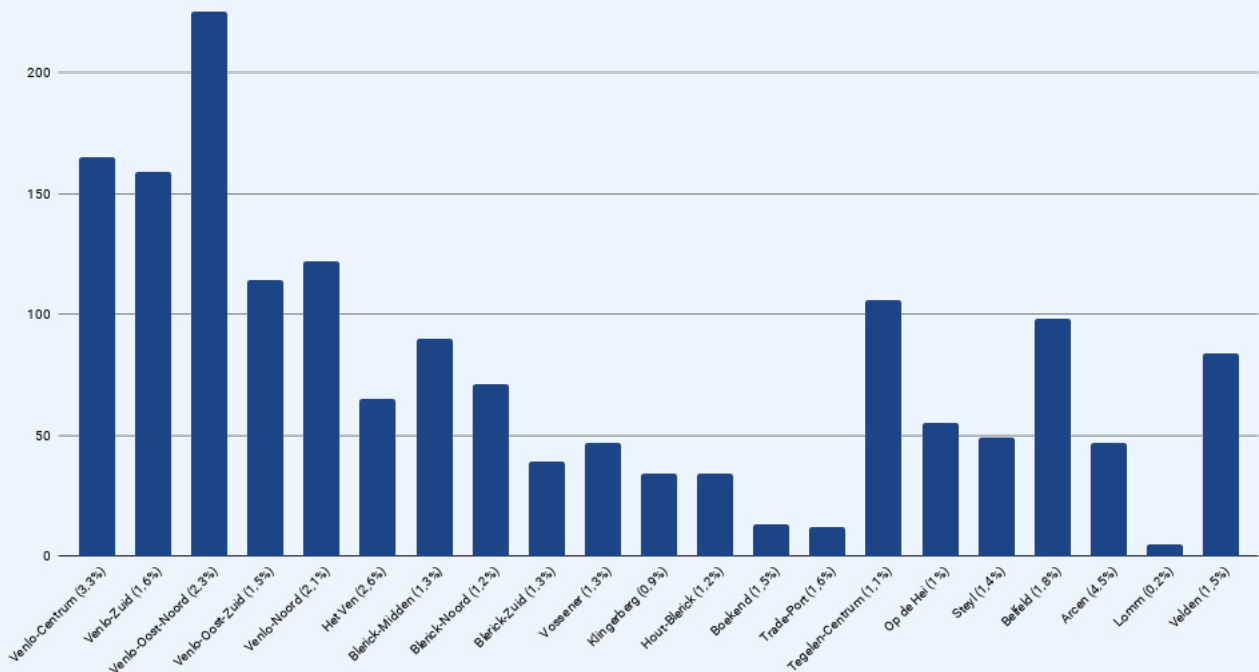

Figuur 03 De figuur toont de verdeling naar leeftijd van de respondenten.

Figuur 04 Impressies straatgesprekken 6 en 7 juni

05

Figuur 05 De figuur toont de verdeling naar woonplek van de respondenten, op basis van de ingevulde postcode. Het percentage tussen haakjes toont het aandeel respondenten in verhouding met het inwonersaantal van de wijk.

Kernwoorden voor de gemeente Venlo: vooral gezellig en groen, maar ook Duits, natuurrijk en mooi.

Gezellig en groen¹: deze twee kenmerkende eigenschappen van de gemeente Venlo kwamen zeer duidelijk naar voren in de enquête. De gemoedelijke, gezellige sfeer in de stad en de omringende dorpen wordt als zeer waardevol ervaren, zowel door inwoners als bezoekers. Plekken worden immers niet alleen gevormd door stenen en bomen, maar ook door de mensen. Ook de ligging aan de landsgrens en daarmee de vele Duitse bezoekers is ontzettend vaak genoemd als een onmiskenbare eigenschap van de gemeente. Daarnaast is er waardering voor de vele evenementen, waaronder natuurlijk Vastelaovend. Ten slotte worden er vele andere positieve bewoordingen gebruikt om de sfeer in Venlo te beschrijven, zoals mooi, divers en kleinschalig. Afhankelijk van de locatie binnen de gemeente waaraan werd gerefereerd, gaven veel respondenten aan de gemeente als rustig te ervaren, terwijl veel anderen juist aangaven de gemeente juist druk te vinden (toenemende bebouwing, Duitse toeristen, verkeer, logistiek). Figuur 6 toont een overzicht van de meest gebruikte woorden om de gemeente Venlo te beschrijven.

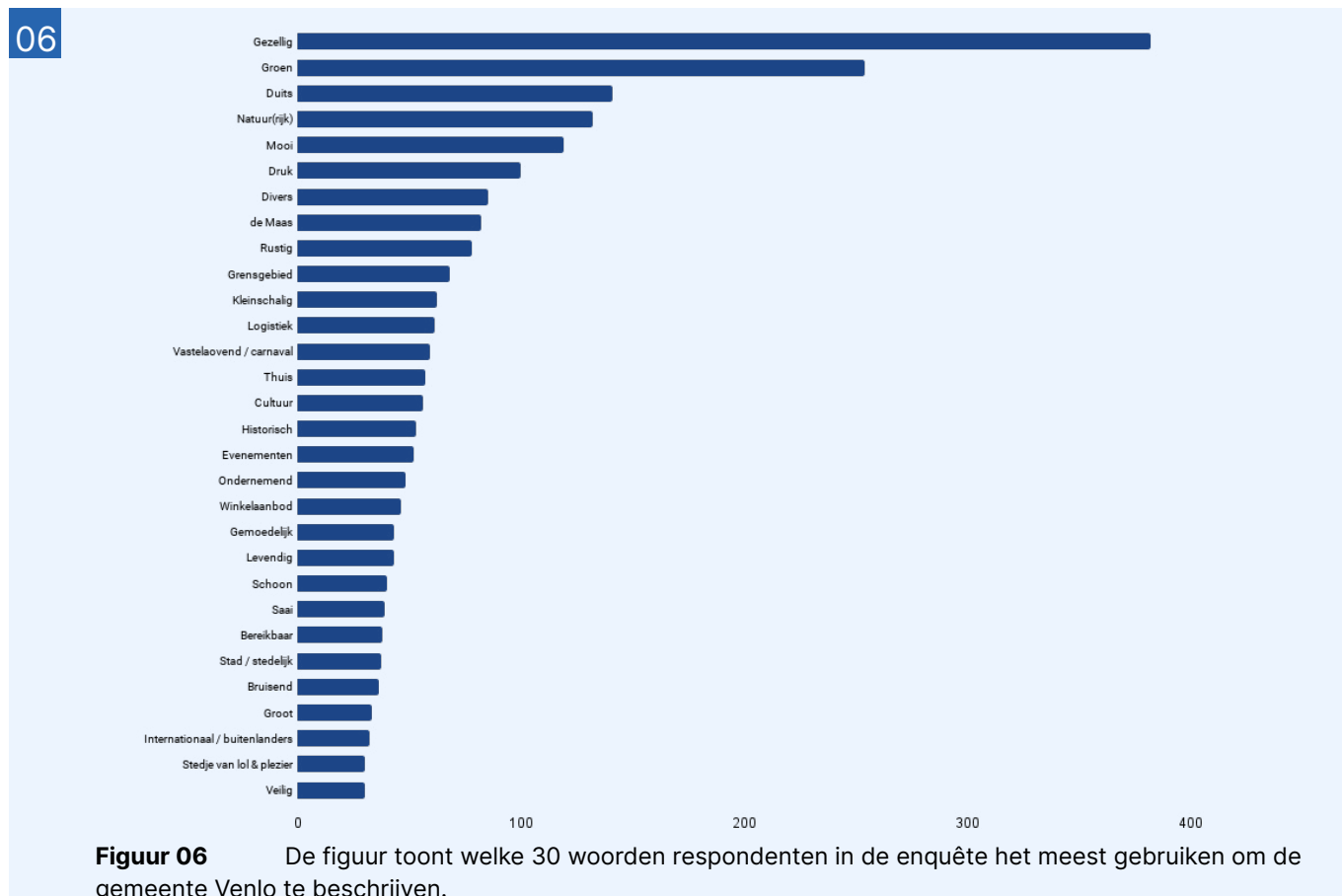
1 De antwoorden op de open vragen zijn gecodeerd en vervolgens geteld op frequentie.

De Maas als mooiste plek, ook de natuurgebieden en historische (dorps)kernen scoren hoog

Bij de vraag naar de drie mooiste plekken van de gemeente Venlo drukten respondenten hun liefde voor Moeder Maas uit. De rivier en haar directe omgeving – zoals de Maasboulevard, de uiterwaarden en de uitzichten langs de dorpen – worden veruit het meest genoemd als mooiste plek van de gemeente. Met stip op nummer twee staan de verschillende natuurgebieden in de gemeente Venlo; 't Jaomerdal, het Zwarte Water, de Grootte Heide, de Ravenvennen en de Maasduinen. Ten slotte is er veel waardering voor historische en gezellige plekken: Arcen en Kloosterdorp Steyl, maar ook de binnenstad van Venlo (zoals het stadhuis, de markt, de Keizerstraat). In mindere mate worden ook de stadsparken benoemd – het Wilhelminapark en Julianapark – en de dorpskernen van Tegelen, Belfeld en Boekend.

In 2040 zou de gemeente Venlo er vooral groener uit moeten zien

De dromen van inwoners, bezoekers en ondernemers van de gemeente zijn veelzijdig. Ondanks een wijde variëteit aan antwoorden, is er een duidelijke rode draad te ontdekken: in 2040 zou de gemeente vooral nog een stuk groener mogen zijn. Daarnaast dromen respondenten ook over een schonere, veiligere en duurzamere leefomgeving.

De grootste opgaven richting 2040: omgaan met hoogwater, creëren van een divers en betaalbaar woningaanbod en borgen van (verkeers)veiligheid binnen de wijken.

Inwoners, bezoekers en ondernemers zien een aanzienlijk aantal belangrijke uitdagingen voor de toekomst van de gemeente Venlo. Respondenten konden voor zeven thema's aangeven of ze hier opgaven zagen, met steeds een aantal deelonderwerpen benoemd:

- Werken aan bodem- en wateropgaven
- Werken aan een gezonde leefomgeving
- Werken aan een aantrekkelijk centrum van Venlo
- Werken aan een leefbare woonomgeving
- Werken aan een vernieuwende economie
- Werken aan een bereikbare stad en buitengebied
- Werken aan duurzaamheid en de energietransitie

Deelnemers konden een score toevoegen om aan te geven in welke mate ze deze (deel)opgaven belangrijk vonden. Deze score verliep van onbelangrijk, via neutraal, naar enigszins belangrijk, redelijk belangrijk tot heel belangrijk.

Aan de enquêteresultaten valt gelijk op dat vrijwel alle opgaven in overgrote meerderheid als "redelijk belangrijk" of "heel belangrijk" worden aangeduid.² Op het gebied van water en bodem maken mensen zich met name zorgen over de toenemende dreiging van **hoogwater**, maar ook de opgave om meer **natuur te ontwikkelen**.

Ook zouden respondenten graag meer **groen** in hun leefomgeving zien, evenals **meer wandel- en fietspaden** en een **verbeterde luchtkwaliteit**. De opgaven op het gebied van wonen en voorzieningen worden gemiddeld als heel belangrijk beoordeeld. De wens voor **een divers woningaanbod** in de gemeente Venlo, met oog op **betaalbaarheid** en **aanwezigheid van voorzieningen**, komt sterk naar voren in de enquêteresultaten. Daarnaast vindt bijna driekwart van de respondenten het thema **veiligheid van de leefomgeving** heel belangrijk – het hoogste aandeel van de enquête. Wat betreft bereikbaarheid zien mensen graag investeringen in de mogelijkheden voor **fietsen en wandelen** en in een verbeterde **verkeersveiligheid**. Ten behoeve van economische ontwikkeling moet er volgens respondenten vooral koppeling worden gezocht met **onderwijs en kennisinstellingen**. Op het gebied van de energietransitie zijn het **isoleren van gebouwen** en aandacht voor **energiearmoede** de belangrijkste opgaven.

Daarnaast is het ook inzichtelijk om te bekijken welke opgaven als minder belangrijk worden gezien. Zo scoren de opgaven op het thema economie lager dan de rest. Met name het **aantrekken van arbeidskrachten** vinden respondenten niet zo belangrijk. Ook **duurzaam deervoer, aardgasvrije woningen** en **de inzet op toerisme** staan iets lager op het prioriteitenlijstje van de gemiddelde Venlonaar.

07

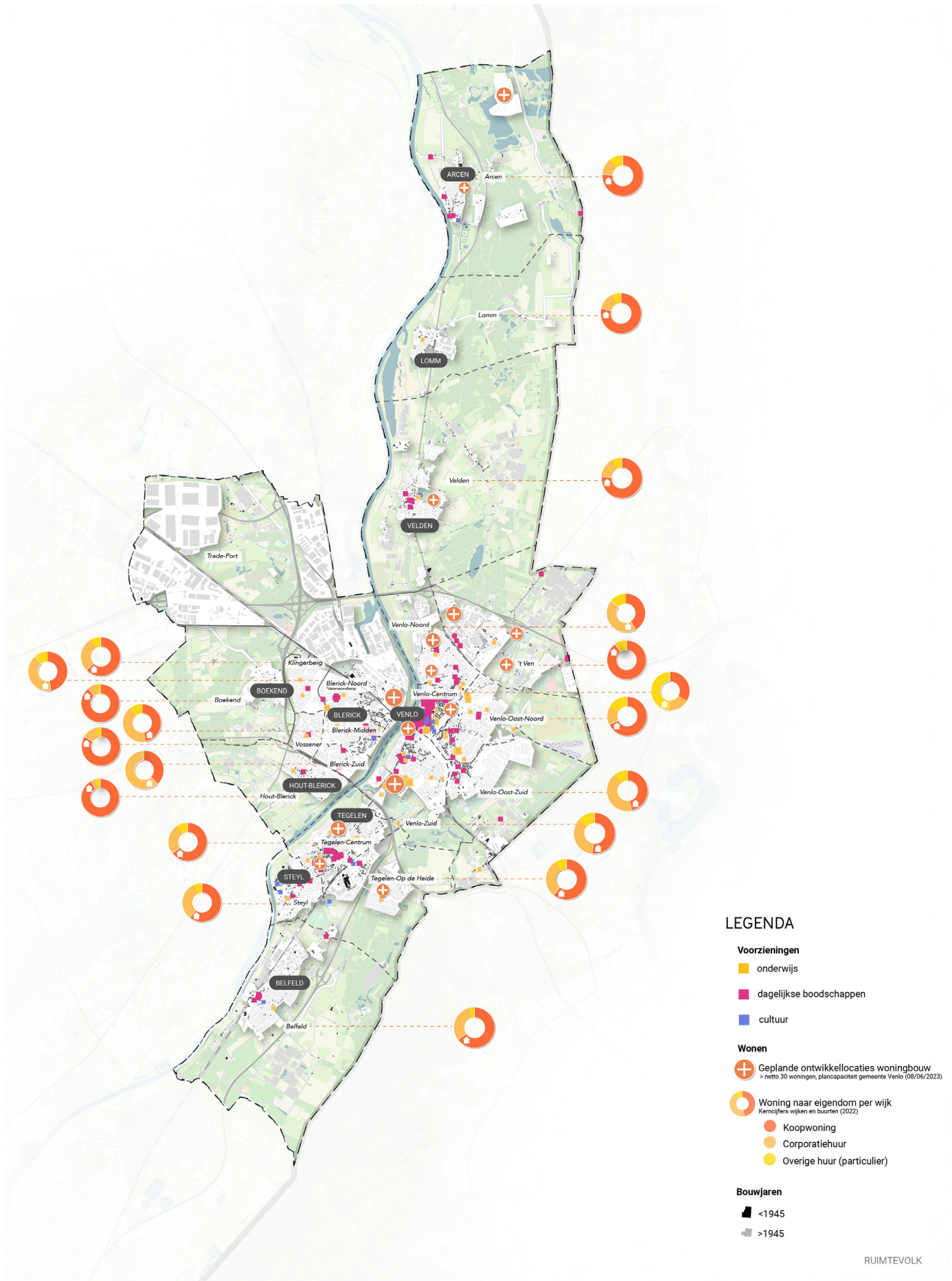
Figuur 07 De figuur toont een visualisatie van de mooiste plekken in de gemeente Venlo volgens respondenten van de enquête. De grootte van het lettertype laat zien hoe frequent de plek benoemd is in de antwoorden.

Figuur 08 De figuur toont de mate waarin respondenten de verschillende opgaven als belangrijk achten.

4 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

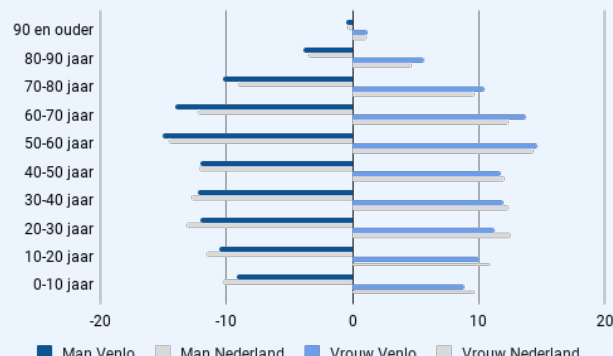
Figuur 09 Kaartbeeld wonen en voorzieningen

4.1 WONEN EN VOORZIENINGEN

VENLO NU

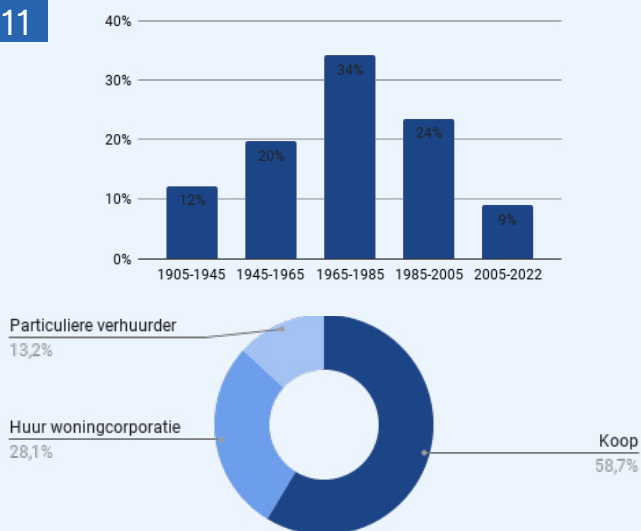
- ▶ In december 2022 telde de gemeente Venlo 103.359 inwoners en 48.589 huishoudens. Sinds 2010 is de gemeente **gegroeid met 1.835 inwoners** (+2%).¹⁷ Ook het aantal huishoudens is in diezelfde periode gestegen met 3.676 (+8%).¹⁸ Het aantal huishoudens groeit harder dan het aantal inwoners doordat huishoudensverdunding plaatsvindt: er wonen steeds minder mensen in een woning.
- ▶ De bevolking van de gemeente Venlo **vergrijs**, net zoals een groot deel van Nederland. De gemeente kent op dit moment een iets hoger aandeel ouderen dan gemiddeld in Nederland. In Arcen (29%), Hout-Blerick (27%) en Boekend (27%) is het aandeel 65-plussers het hoogst (zie figuur 9).¹⁹
- ▶ Kijkend naar de **verhuisbewegingen** van en naar de gemeente Venlo, valt op dat deze vooral plaatsvinden tussen omliggende gemeenten en de regio.²⁵ Daarbij was er in 2022 voor het eerst in lange tijd sprake van een binnenlands migratieoverschot.⁷⁹
- ▶ Inwoners van Venlo wonen het liefst in een **rustige stadswijk of een dorps woonmilieu**, die zich allebei kenmerken door een diversiteit aan woningen.²¹
- ▶ In de gemeente Venlo bestaat de **woningvoorraad** voor het grootste deel uit koopwoningen (zie figuur 11). Het aandeel sociale huur in de gemeente Venlo is hoger dan gemiddeld in de provincie Limburg (26%), en vergelijkbaar met het gemiddelde van Nederland (29%).²⁰
- ▶ Ruim eenderde van de woningen in de gemeente Venlo is **gebouwd in de periode 1965-1985**. Veel van deze woningen voldoen vaak niet meer aan de (toekomstige) kwaliteitseisen op het gebied van comfort en duurzaamheid.
- ▶ Venlo is de grootste stad van Noord-Limburg en de tweede stad van de provincie Limburg. Alle grote **voorzieningen** zijn in Venlo aanwezig. Er is een breed onderwijsaanbod in Venlo met een groot aantal basisscholen, meerdere middelbare scholen geclusterd in drie campussen, en hoger onderwijs op MBO-, HBO- en universitair niveau. Venlo heeft een

10

Figuur 10 De figuur toont de bevolkingsopbouw van de huidige bevolking van de gemeente Venlo. De gemiddelde leeftijd ligt in Venlo iets hoger dan in de rest van Nederland. Bron: CBS, 2022.

11

Figuur 11 De figuur toont het bouwjaar en eigendom van de woningvoorraad in de gemeente Venlo. Relatief veel woningen zijn gebouwd voor 1985 – hierdoor liggen er opgaven in het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad. Tegelijkertijd biedt het aandeel corporatiewoningen in de gemeente Venlo kansen om deze transitie te versnellen. Bron: CBS, 2022.

ziekenhuis, het VieCuri Medisch Centrum en meerdere zorginstellingen. In het historische centrum van Venlo is een veelzijdig winkelaanbod.

- ▶ Gemiddeld is de **afstand tot voorzieningen** zoals een grote supermarkt, horeca en restaurants, minder dan 1 kilometer. De afstand naar culturele voorzieningen zoals musea, podiumkunsten en een bioscopen is in Venlo kleiner dan gemiddeld voor Limburg en Nederland.³⁰

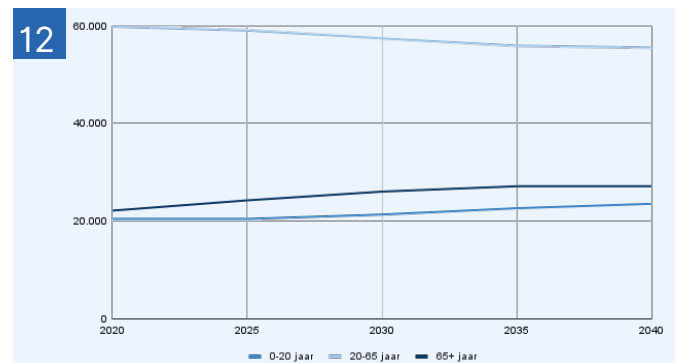
TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ Volgens beleidsarme prognoses **groeit** Venlo tot 2040 tot een gemeente met 106.100 inwoners.⁵² Deze groei zit voornamelijk in de leeftijd van 0-20 jaar en 65+ jaar, waardoor het arbeidspotentieel afneemt (zie figuur 12). De gemeente heeft zelf de ambitie vastgelegd om te groeien naar 110.000 inwoners in 2040.⁴
- ▶ Voor het aantal huishoudens laten beleidsarme prognoses een groeiende trend zien tot 2030, waarna een daling wordt verwacht (zie figuur 13). In 2040 kent Venlo naar verwachting 50.010 huishoudens. Hierbinnen bestaat een groeiend aandeel uit **1- en 2-persoonshuishoudens**.⁶²
- ▶ De verwachting is dat de **vergrijzing** de komende jaren doorzet. Wel lijkt het aandeel ouderen in de gemeente Venlo in 2040 iets lager te zijn dan het Nederlandse gemiddelde.¹⁹ De vergrijzing heeft invloed op de vraag naar geschikte woningen, maar verandert ook de eisen aan die mensen stellen aan de woonomgeving.
- ▶ Het Rijk stuurt momenteel via de **Regionale Woondeals** op de realisatie van woningen en betaalbaarheid. Voor de gemeente Venlo is vastgelegd dat er voor de periode 2022-2024 1.745 woningen aan de voorraad worden toegevoegd. Venlo neemt zo een groot deel van de nieuwbouw in Noord-Limburg voor haar rekening. Het Kazernekwartier in Blerick is aangewezen als sleutelproject binnen de Woondeal.⁶⁶
- ▶ De **betaalbaarheid** staat in Venlo onder druk. Het aantal woningen in het goedkope segment, tot €150.000 euro neemt steeds verder af en het aanbod in de duurdere segmenten neemt toe. Dit maakt het voor de lagere inkomens steeds lastiger om een huis te kopen.
- ▶ De **voorraad goedkoopste sociale huurwoningen** (tot €442,00) neemt al jaren gestaag af, en is slechts 8% van de sociale huurvoorraad. Dit is zorgelijk omdat vooral jongeren afhankelijk zijn van deze woningen.²¹ De ambitie vanuit de gemeentelijke Woonvisie is om de kernvoorraad sociale huurwoningen op peil te houden (peildatum 2020). Het aandeel sociale huur onder de kwaliteitskortingsgrens wordt opgeschaald naar 10%.²¹

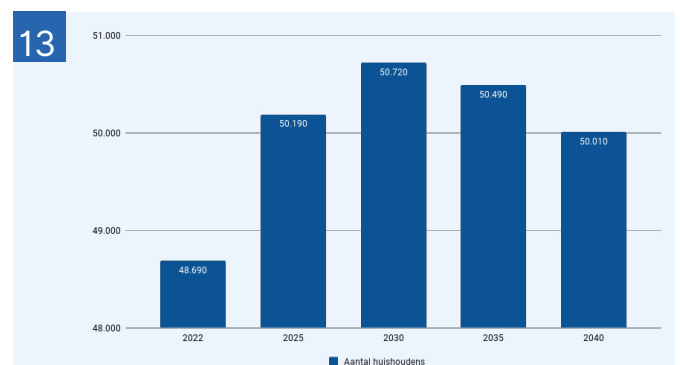
- ▶ De gemeente zet bij nieuwe ontwikkelingen vanaf 30 woningen in op een aandeel **30% sociale huur en 70% vrije sector huur of koop**.²¹ Hiermee kiest de gemeente voor meer diversiteit binnen de wijk.
- ▶ De landelijke trend is dat **maatschappelijke voorzieningen** in kleinere kernen steeds vaker geclusterd worden, zoals in multifunctionele accommodaties of in een Kulturhus.

KANSEN EN OPGAVEN

- ▶ Om tegemoet te komen aan de verwachte groei zullen in Venlo **extra woningen** in versneld tempo gerealiseerd moeten worden. Rekening houdend met de autonome trend gaat dit om circa 3.400 woningen tot 2040.⁷⁴
- ▶ De verwachting is dat het aantal huishoudens na 2035 afneemt.²¹ Bij de nieuwbouw van woningen is het belangrijk om na te denken hoe de woningvoorraad

Figuur 12 De figuur toont de bevolkingsprognose voor de gemeente Venlo tot 2040 volgens het CBS. Deze periode laat een netto bevolkingsgroei zien. Wat opvalt is dat het aantal 0-20 jarigen naar verwachting groeit met 3.100 en het aantal 65-plussers met 5.000. Het aantal 20-65 jarigen daalt daarentegen met 4.300 mensen. Bron: CBS, 2019

Figuur 13 De figuur toont de autonome trend van het aantal huishoudens in de gemeente Venlo tot 2040. Bron: ABF Research, 2022.

ingezet kan worden op het moment dat het aantal huishoudens op de lange termijn in de gemeente Venlo afneemt, bijvoorbeeld door **flexibel bouwen en adaptief programmeren**.

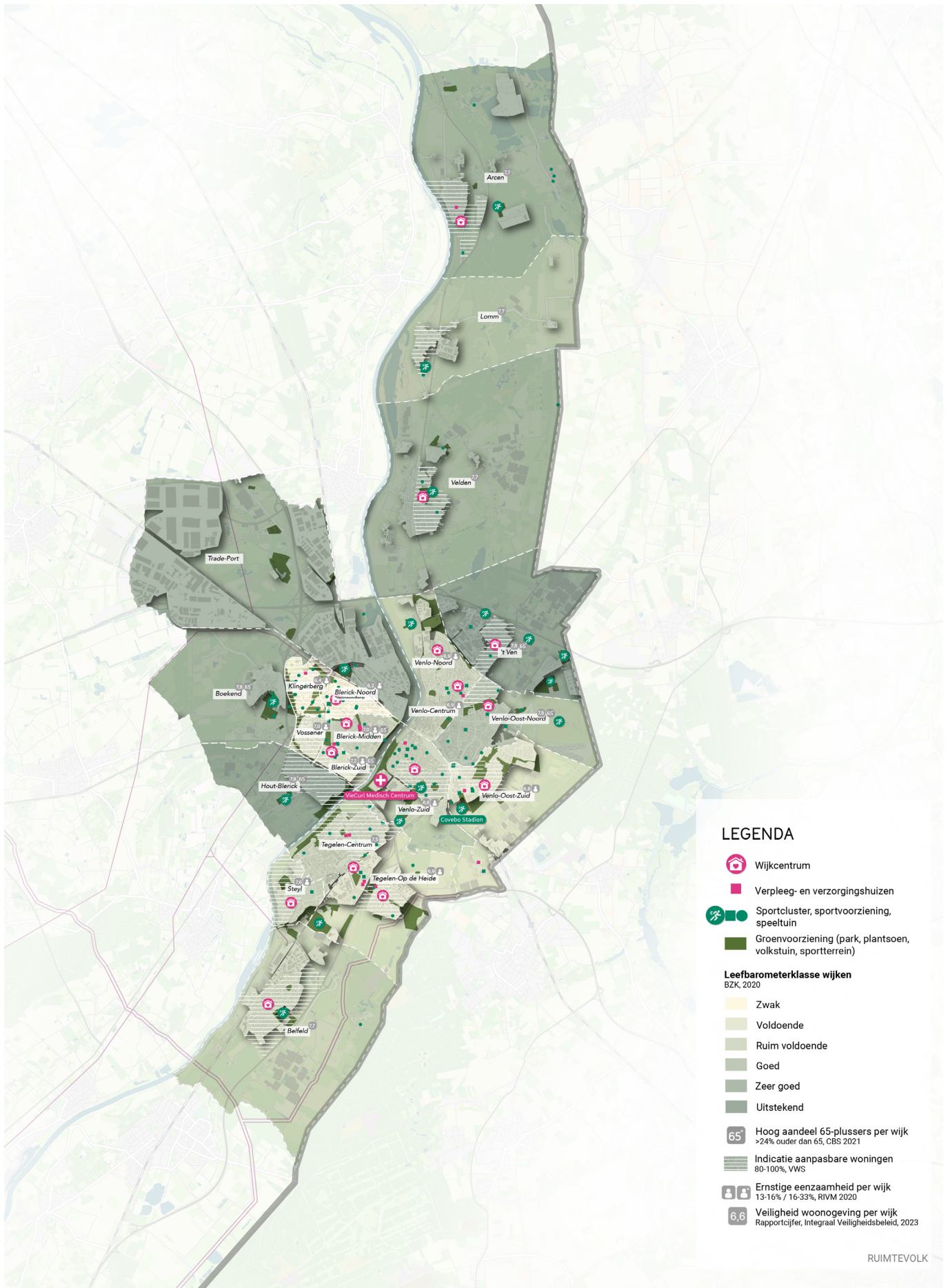
- ▶ De gemeente staat voor de uitdaging om ook toe te zien op een woningvoorraad die past bij de woonwensen van inwoners. Er is veel **behoefte aan goedkopere woningen**, een uitdaging is om deze woningen ondanks de stijgende kosten te realiseren. Daarnaast is er behoefte aan woningen die de doorstroom bevorderen, aan flexwoningen en aan woningen voor 1-2 persoonshuishoudens. Ook liggen er kansen om te verkennen of actief grondbeleid in de toekomst hierin een bijdrage kan leveren.
- ▶ De vergrijzing zal niet alleen **woonvraag veranderen**, maar ook de zorgvraag doen stijgen en andere eisen stellen aan de leefomgeving, bereikbaarheid en voorzieningen om de zelfredzaamheid van de inwoners te kunnen behouden. De combinatie van een vergrijzende bevolking en de ontwikkeling dat inwoners steeds langer thuis wonen zorgt voor een opgave in het voorzien in **levensloopbestendige woningen**. Dit zijn woningen die geschikt zijn voor mensen die minder mobiel zijn of een fysieke beperking hebben.
- ▶ Vanwege de ambitie om kenniswerkers en studenten aan te trekken, heeft de gemeente Venlo de opgave om **aantrekkelijke woonmilieus** te bieden voor deze doelgroep. Daarnaast zal de gemeente ook een forse opgave houden in het zorgen voor adequate **huisvesting van aandachtsgroepen** zoals internationale werknemers, spoedzoekers, vergunninghouders, vluchtelingen en kwetsbare groepen (uitstroom, beschermd wonen en maatschappelijke opvang).
- ▶ Doordat het grootste deel van de woningvoorraad voor 1980 is gebouwd, en 70% van de woningen energielabel C of lager heeft, ligt er een grote uitdaging in het **verduurzamen van de bestaande woningvoorraad**. Dit gaat niet alleen om de woningen in deze wijken zelf, maar bijvoorbeeld ook om het klimaatadaptief maken van de woonomgeving. Er

liggen kortom kansen om woningen zoveel mogelijk **klimaatbestendig, circulair en natuurinclusief** te (ver) bouwen.

- ▶ Naast herstructurering van de bedrijventerreinen aan sich, liggen er ook kansen voor het **mengen van woon- en werkfuncties** om in de groeiende woningbehoefte te voorzien en leegstand tegen te gaan. We gaan op zoek naar een gezonde mix. Dit geldt voor panden in de binnenstad, maar ook voor bedrijventerreinen van milieucategorie 1 en 2.²¹
- ▶ Het realiseren van **woningen op (multimodale) bereikbare locaties** heeft een positieve invloed op de verkeersdruk en vergroot het draagvlak voor duurzame mobiliteitsopties. De gebiedsontwikkeling van het Kazernekwartier – op steenworp afstand van NS-station Blerick – is een goed voorbeeld van het in samenhang oppakken van deze opgaven.
- ▶ Venlo heeft alle **voorzieningen van een grote stad**. Er liggen kansen om met deze regionale voorzieningen, zoals het culturele aanbod en het ziekenhuis de omliggende gemeenten te blijven bedienen en uit te breiden. Tegelijkertijd speelt voor de **dorpen** van de gemeente Venlo de belangrijke opgave om het voorzieningenniveau op peil te houden – zowel maatschappelijk als commercieel – ten behoeve van de **leefbaarheid en vitaliteit**.
- ▶ Bij het vrijkomen van vastgoed met **erfgoedwaarde** (religieus en maatschappelijk vastgoed, industrieel en agrarisch erfgoed) liggen er kansen voor het transformeren naar woningen en voorzieningen. Met name in de historische binnenstad van Venlo zijn veel lege panden en verdiepingen tot nu toe onbenut gebleven.
- ▶ Op het gebied van wonen liggen vrijwel altijd **koppelkansen** met andere opgaven. Bij het oppakken van de bovengenoemde kansen – duurzaamheid, klimaatadaptatie, leefbaarheid, voorzieningen, mobiliteit, erfgoed – is het belangrijk om dit vanuit het perspectief van **ruimtelijke kwaliteit** te doen.

Extra woningbouwambitie: collegebesluit d.d. 4 oktober 2022

De gemeente Venlo zet ambitieus in op een **extra woningbouwambitie van 5.000 woningen** tot en met 2040, om te zorgen voor een evenwichtige bevolkingsopbouw, een goed voorzieningenniveau en voldoende arbeidskrachten. Hierbij wordt vooral ingezet op doorstroming en het toevoegen van woningen voor 1- en 2-persoonshuishoudens.²¹ Het realiseren van de 5.000 woningen tot en met 2040 is ongeveer het dubbele van de huidige planvoorraad.²¹ Het is dus een **uitdaging** om (in versneld tempo 350-400 woningen per jaar) tegemoet te komen aan deze groeiende woonbehoefte en deze op een **kwalitatief hoogwaardige manier** in te vullen, voldoende afstand te houden tot de geldende milieunormen rondom bedrijven en tegelijkertijd bij te dragen aan ruimtelijke kwaliteit.

Figuur 14 Kaartbeeld welzijn, veiligheid en gezonde leefomgeving

4.2 WELZIJN, VEILIGHEID EN GEZONDE LEEFOMGEVING

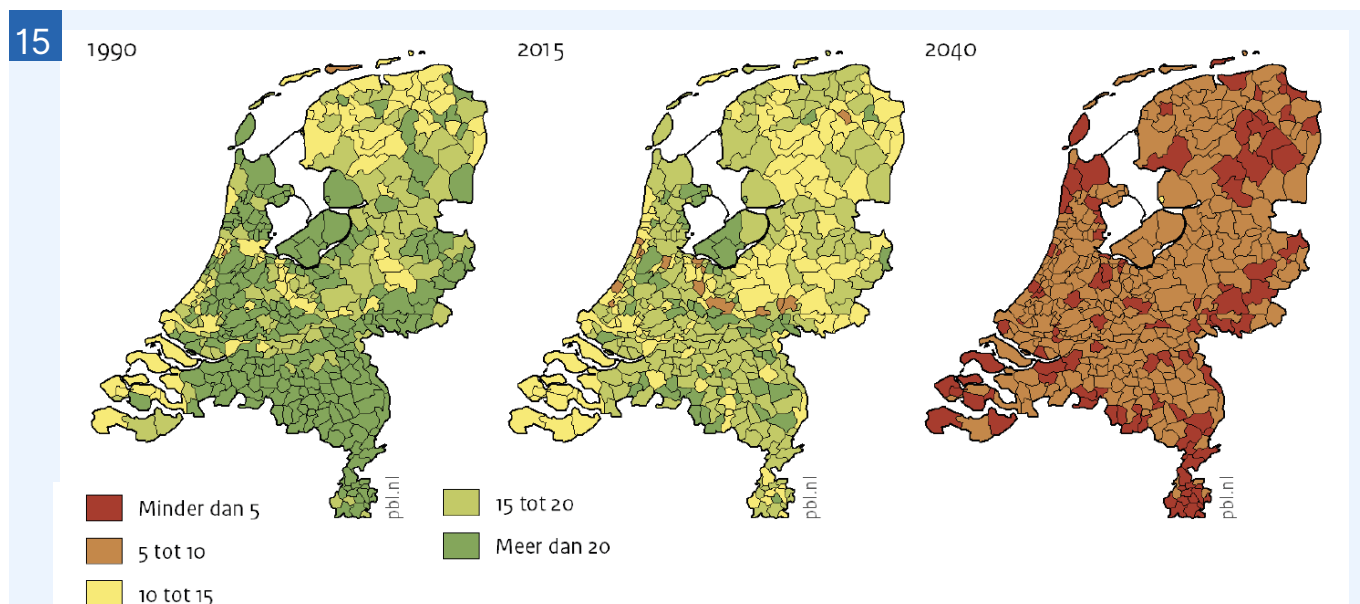
VENLO NU

- ▶ Zoals eerder genoemd, heeft Venlo te maken met **vergrijzing**, waarbij geregeld **mantelzorg** wordt verricht. In 2021 verrichtte 22% van de inwoners uit de gemeente Venlo mantelzorg. Dit percentage ligt net onder het Noord-Limburgs gemiddelde. Zo'n 20% van de ouderen (65+) in de gemeente Venlo geeft aan dat ze niet beschikken over een mantelzorger.⁵⁴
- ▶ De gemeente Venlo scoort **ruim voldoende op leefbaarheid**. Leefbaarheid is de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoefte van de inwoners. Hierbij gaat het om hoe inwoners een kern ervan; om er te wonen, te leven of te werken. Aspecten die daarbij invloed hebben, zijn bijvoorbeeld de aanwezigheid van voorzieningen, de kwaliteit van de openbare ruimte en het gevoel van (sociale) veiligheid. Maar ook milieu- en gezondheidsaspecten spelen een rol, zoals vervuiling, bodem- en luchtkwaliteit en overlast door geur of geluid (zie figuur 16). In Venlo levert het aspect 'overlast en onveiligheid' de grootste negatieve bijdrage aan de totaalscore. Op het onderdeel voorzieningen scoort Venlo beter dan het Nederlands gemiddelde. Tussen de verschillende wijken is een verschil in de totaalscore zichtbaar. Zo scoren onder andere 't Ven en Hout-Blerick uitstekend op de leefbaarheid, maar scoren delen van Blerick-Noord – met name Vastenavondkamp – veel zwakker³. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de factor overlast en onveiligheid. De voornaamste overlast in de gemeente Venlo wordt veroorzaakt door rondhangende jongeren.^{27, 32}
- ▶ In 2021 beoordelen inwoners van Venlo de **veiligheid van hun woonomgeving** met een rapportcijfer 7,2. De wijken Blerick-Noord (6,2) en Klingerberg (6,4) scoorden het slechtst op de veiligheid van de woonomgeving. Hout-Blerick en Boekend scoren met een 7,8 het hoogst.³²
- ▶ Driekwart van de inwoners van de gemeente Venlo ervaart zijn of haar eigen gezondheid als (zeer) goed. De **'ervaren gezondheid'** geeft aan hoe een persoon oordeelt over zijn eigen gezondheid, zowel geestelijk als lichamelijk. Dit percentage verschilt per opleidingsniveau; onder laagopgeleiden is dit 63%, onder middenopgeleiden is dit 78% en onder hoogopgeleiden is dit 85%. Deze percentages liggen net onder het regionale gemiddelde.⁵⁴
- ▶ In Venlo voelt 49% van de inwoners zich wel eens **eenzaam** en 13% is ernstig eenzaam. Vooral in de wijk Blerick-Noord is dit een probleem; hier is 55% van de inwoners eenzaam en is 17% van de inwoners ernstig eenzaam.²⁸ In de gemeente Venlo ligt het aandeel mensen die ernstig eenzaam zijn hoger dan het gemiddelde in Noord-Limburg.⁵⁴
- ▶ Net iets meer dan de helft van de volwassenen (18-64 jaar) voldoet in de gemeente Venlo aan de **bewegegerichtlijn** van 2,5 uur per week matig intensief bewegen en twee keer per week sporten. Onder senioren (65+) ligt dit percentage lager, namelijk 43%.⁵⁴ Kijkend naar de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (ten minste vijf dagen per week minimaal 30 minuten bewegen) toont een vergelijkbaar beeld: 54% van de inwoners van Venlo voldoet aan deze norm. De doelstelling van de gemeente Venlo is om naar 64% te gaan.⁵³
- ▶ De mate waarin de **omgeving uitnodigt tot bewegen**, wordt onder andere bepaald door de aanwezigheid van sportaccommodaties, sport- en speelplekken, voorzieningen en recreatief groen (zoals parken). Met de aanwezigheid van onder andere 4 sporthallen, 11 gymzalen, en een zwembad en buitenbad kent de gemeente Venlo een **divers aanbod aan sportvoorzieningen**. Verder is er in de gemeente Venlo op verschillende plekken toegang tot groen. De gemeente Venlo heeft een aantal **parken**, onder andere het Wilhelminapark, Burgemeester Bergerpark en het Nolenspark. Vanuit een aantal wijken is er minder toegang tot het groen, zoals in delen van de wijk Blerick.

- ▶ Venlo heeft zich in de afgelopen jaren onder de radar ontwikkeld tot een stad met tal van succesvolle initiatieven op het gebied van **urban culture en sports**. Plekken zoals jongerencentrum Jacx, de Loods en het skatepark Venlo bieden jongeren een kennismaking met verschillende muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingsvormen. Deze ontwikkeling draagt bij aan de fysieke gezondheid, maar het is ook goed voor het inspireren van creatieve evenementen en het creëren van stevige jeugdige gemeenschappen.⁶⁷
- ▶ In de gemeente Venlo is op een aantal plekken **hittestress**, met name op (oude) bedrijventerreinen, in de binnenstad, het spooreplacement en in dichtbebouwde woongebieden.
- ▶ De huidige **inflatie** zorgt ervoor dat dagelijkse levensmiddelen duurder worden. Daarnaast hebben huishoudens te maken met ongekend hoge energielasten door de energiecrisis. Deze ontwikkelingen hebben een negatieve impact op de portemonnee van inwoners en zorgen ervoor dat er steeds meer huishoudens moeite hebben om rond te komen. Het aandeel inwoners in de gemeente Venlo dat moeite heeft met rondkomen is de afgelopen jaren gedaald, wel ligt dit aandeel hoger dan in de rest van Noord-Limburg.⁵⁴

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ De vergrijzing zet de komende jaren door. Hierdoor wordt een steeds groter beroep gedaan op beschikbare **mantelzorgers, wijkverpleging en levensloopbestendige woningen** in de gemeente Venlo. Zo waren er in 2015 nog 10 tot 15 potentiële mantelzorgers per inwoner van 85 jaar en ouder in de gemeente Venlo. Naar verwachting daalt het aantal potentiële mantelzorgers per 85-plusser in de gemeente naar 5 tot 10 personen (zie figuur 15).³³
- ▶ Door de vergrijzing verdubbelt het aantal personen met **dementie** in de gemeente Venlo tussen 2020 en 2050 (van 1.900 naar 3.900).³⁵ Dementie maakt mensen vaak verward, angstig of achterdochtig. Het vergeten van de simpelste dagelijkse handelingen maakt onzeker. Veel mensen zullen hiermee te maken krijgen als mantelzorger, buurman of buurvrouw, werkgever of medewerker.
- ▶ **Mentaal welzijn, eenzaamheid en gezonde voeding** zijn belangrijke thema's in gezondheidsbeleid, nu en in de toekomst. Hierbij komt dat gezondheidsverschillen tussen hoog- en laagopgeleiden groot blijven, en ook voor de gemeente Venlo een aandachtspunt blijven. Via verschillende beleidskaders in het maatschappelijk

Figuur 15 De figuur toont de ontwikkeling en prognose van de 'oldest old support ratio' (OOSR): de verhouding tussen het aantal 85-plussers en het aantal 50-74 jarigen. De OOSR geeft aan hoeveel mensen potentieel in staat zijn informele zorg te bieden aan één 85-plusser. Door de vergrijzing raakt deze verhouding in de toekomst uit balans en zijn er minder mantelzorgers beschikbaar om informele zorg te bieden. Bron: CBS en PBL, 2018.

domein worden deze opgaven aangepakt; zo zijn er wijkgerichte initiatieven op het gebied van gezonde voeding (o.a. kruiden- en volkstuinten, stadskassen) en wordt er via een programma gewerkt aan het passend huisvesten van doelgroepen (o.a. ouderen, uitstroom GGZ).³⁴

- ▶ **Sport en bewegen** zijn belangrijk voor de gezondheid en het mentaal welbevinden van inwoners. Dit is ook in de toekomst een belangrijk speerpunt voor de gemeente Venlo. De ambitie is dat alle Venlose sportverenigingen in 2030 hun sportieve en maatschappelijke functies kunnen vervullen, wat leidt tot sterke en vitale sportverenigingen. Ook is de inzet dat er in 2030 multifunctionele en openbaar toegankelijke sportvoorzieningen zijn die aansluiten bij de behoeften van inwoners.³⁶
- ▶ Om de luchtkwaliteit te verbeteren, is Venlo sinds 2022 deelnemer aan het **Schone Lucht Akkoord**, waardoor er bij nieuwe projecten meer rekening gehouden wordt met luchtkwaliteit in de vorm van eisen en overeenkomsten met ontwikkelpartijen.³⁷
- ▶ In de nota **'Integrale Visie Openbare Ruimte' (IVOR)** is de ambitie geformuleerd om de leefomgeving van Venlonaren zo in te richten dat er sprake is van een prettige gezonde leefomgeving voor iedereen. Daarmee wordt het belang benadrukt dat een toekomstbestendige openbare ruimte bijdraagt aan een gezond stedelijk leven. Tegelijkertijd neemt de druk op de openbare ruimte steeds meer toe, als gevolg van de verdichting en het intensievere gebruik van de stad.
- ▶ Door klimaatverandering neemt het aantal (extreem) warme dagen naar verwachting toe. Dit kan zorgen voor **verhoogde gezondheidsrisico's** zoals door hittestress. Dit is een probleem voor de vergrijzende Venlose bevolking. Ouderen zijn vaak minder mobiel

en extra kwetsbaar voor hittestress. Voor deze groep is het extra van belang dat binnen een afstand van 300 meter (5 min lopen) een koele plek in de openbare ruimte te vinden is waar de temperatuur aanzienlijk lager is dan de omgeving.

KANSEN EN OPGAVERN

- ▶ In Venlo ligt een opgave om op een goede manier om te gaan met de **toenemende vergrijzing en de gevolgen hiervan** op de samenleving. Het aantal ouderen neemt toe, waaronder ook de groep inwoners met dementie en andere gezondheidsproblemen. Tegelijkertijd neemt het aantal mantelzorgers en zorgpersoneel af. Er ligt dus een uitdaging om in de toekomst deze extra zorg op te vangen in combinatie met de ontwikkeling van ouderen die steeds langer zelfstandig thuis wonen.
- ▶ Er ligt een opgave in het zorgen dat alle inwoners van de gemeente Venlo mee kunnen (blijven) doen in de maatschappij. Het faciliteren van een **toegankelijke leefomgeving** (ook voor mindervaliden) met laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen verspreid over de gemeente, is hiervoor randvoorwaardelijk.
- ▶ In de gemeente Venlo is het een uitdaging om bij de inrichting van de openbare ruimte in te zetten op een **gezonde en veilige openbare ruimte**. Dit kan door het toevoegen van groen, water en natuur, waardoor de openbare ruimte kan bijdragen aan het bevorderen van de gezondheid. Zo is het er aantrekkelijk om te bewegen en te recreëren, om elkaar te ontmoeten (sociale cohesie), water te bergen en verkoeling te vinden tijdens warme periodes. Ook is dit een leefomgeving waarbij de gezonde keuze de makkelijke keuze is. Tegelijkertijd leidt de toenemende druk op de openbare ruimte tot een opgave, maar ook een kans, om deze ruimte zo optimaal mogelijk in te richten en

te beheren, en daarbij verschillende aspecten die de gezondheid beïnvloeden een plek te geven. Denk aan aandacht voor luchtkwaliteit, hittestress, aanwezigheid van groen, speel- en beweegmogelijkheden.

- ▶ De gemeente Venlo heeft een aantal historische gebieden zoals de binnenstad, oude dorpskernen en Kloosterdorp Steyl. Er liggen kansen om de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van deze gebieden te verbeteren, bijvoorbeeld door het creëren van een autoluwe verkeerssituaties.
- ▶ Qua aanbod aan sportfaciliteiten heeft de gemeente Venlo een goede uitgangspositie voor de **gezonde leefomgeving**. Er zijn kansen om deze naar de toekomst toe te verbeteren en in te zetten op het bevorderen van de **positieve gezondheid**. Een gezonde leefstijl en gezond gedrag kan gestimuleerd worden door een gezonde omgeving: veilig, schoon, aantrekkelijk en biedt voldoende mogelijkheden voor sporten, bewegen en ontmoetingen. Het sporten en bewegen in de openbare ruimte is een aandachtspunt in de gemeente Venlo.
- ▶ Het **versterken van vitale gemeenschappen en een sociale basis** is een uitdaging voor de toekomst, zodat de sociale basis en veiligheid in wijken versterkt wordt. In een aantal kwetsbare wijken (o.a. Vastenavondkamp, Klingerberg, Op de Heide, Venlo Oost-Zuid) staat de gemeente Venlo voor een extra opgave rond het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid, het

voorkomen van overlast, het verbeteren van de ervaren (mentale) gezondheid en het versterken van de zelf- en samenredzaamheid - ofwel het versterken van de **sociale infrastructuur**. Een bijkomende opgave hierin is de zorg voor niet-geregistreerde inwoners, bijvoorbeeld short stay arbeidsmigranten.

- ▶ In de stedelijke gebieden van de gemeente Venlo liggen kansen om **urban culture en sports** te stimuleren. Dit kan bijdragen aan leefbare buurten, wijken en dorpen, het kan de inclusiviteit stimuleren en het kan op een innovatieve manier bijdragen aan talentontwikkeling en een gezonde levensstijl van jongeren.
- ▶ **Aantrekkelijk erfgoed** zorgt voor identiteit en herkenbaarheid en bevindt zich op centrale plekken in de stad en in de wijken. Deze plekken bieden een kans voor ontmoeting, sport en bewegen en een aangenaam verblijf in de stad en de wijken.
- ▶ Een opgave voor de toekomst is om bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het kader van bijvoorbeeld verstedelijking en mobiliteit de mate van **omgevingseffecten zoveel mogelijk te beperken**. Het gaat daarbij om geluids-, geur- en lichthinder, maar ook om trillingen en externe veiligheid. Licht kan bijvoorbeeld hinderlijk zijn voor inwoners, verstoort flora en fauna en is ook een bron van energieverbruik. Industrie en landbouw veroorzaken vaak geurhinder. Trillingen en geluid worden veroorzaakt door intensief trein- en wegverkeer

OMGEVINGSEFFECTENRAPPORTAGE

- Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema **luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid en hittestress** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Luchtkwaliteit	Neutraal	Goed
Geluid	Neutraal	Neutraal
Externe veiligheid	Neutraal	Neutraal
Hittestress	Neutraal	Slecht

Externe veiligheid: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Verbetering van de externe veiligheid
Neutraal	Nauwelijks tot geen invloed op de externe veiligheid
Negatief	Verslechtering van de externe veiligheid

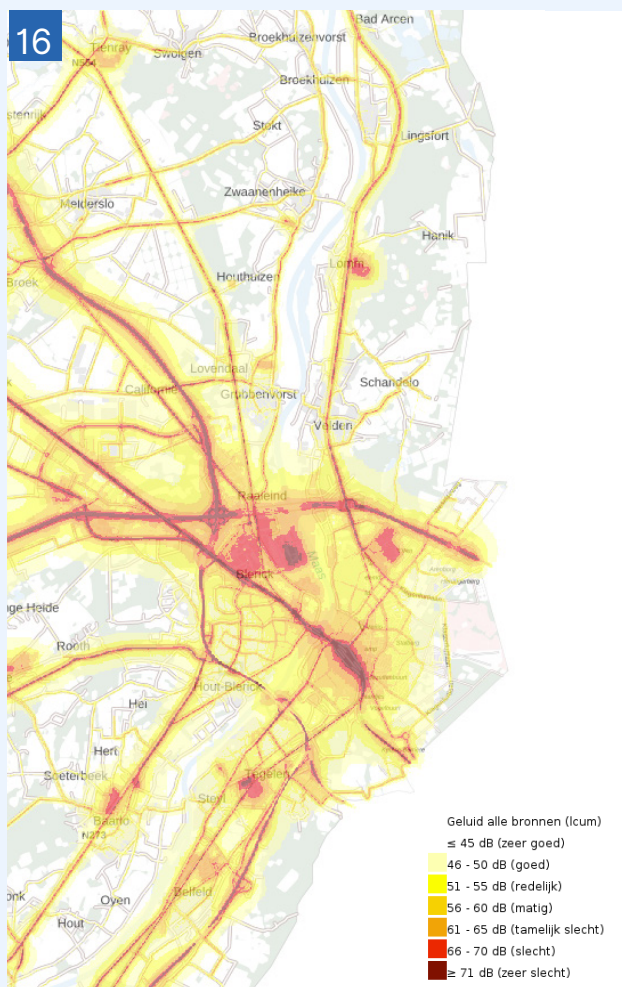
- Externe veiligheid: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
Venlo is een belangrijke schakel tussen de havens van Rotterdam, Antwerpen en Brugge naar het Duitse hinterland en verder Europa in. Daar komen risico's bij kijken voor het thema externe veiligheid.
- Externe veiligheid: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
De Delta Rhine Corridor zou leiden tot een verbetering

van de veiligheid, desondanks blijven er nog vele risico's bestaan.

Geluid: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Afname van gecumuleerd geluid
Neutraal	Nauwelijks tot geen invloed op de kwalificatie van gecumuleerd geluid
Negatief	Toename van gecumuleerd geluid

- Geluid: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
Wegen en spoorwegen zijn een belangrijke bron van geluidshinder. Desondanks wordt in Venlo overall aan de geluidsnormen voldaan.
- Geluid: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Er zijn gezien het bovenstaande voor geluid geen autonome ontwikkelingen voorzien die een wezenlijke verandering teweeg zullen brengen in de geluidssituatie in de toekomst.

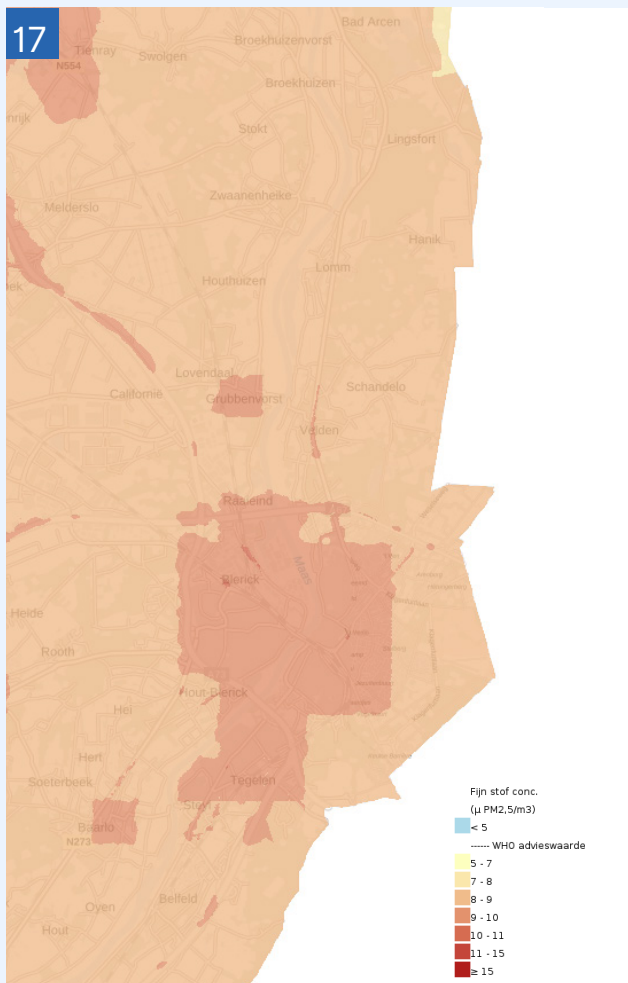

Figuur 16 Geluid alle bronnen
Bron: Atlas Leefomgeving)

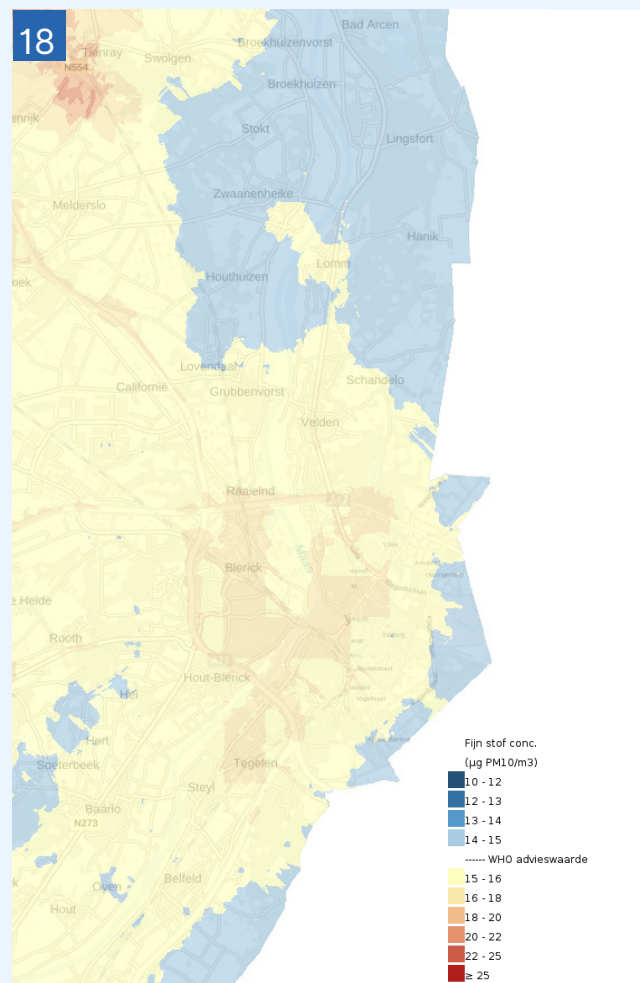
Luchtkwaliteit: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Plaatselijk een verbetering van de luchtkwaliteit
Neutraal	Geen effect op de luchtkwaliteit
Negatief	Plaatselijk een verslechtering van de luchtkwaliteit

- ▶ Luchtkwaliteit: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
Wat betreft de concentraties fijnstof PM2,5, PM10 en stikstofdioxide vallen de gemeten waarden in 2019 binnen de EU-normen. De WHO-advieswaarden worden nergens behaald.
- ▶ Luchtkwaliteit: beoordeling autonome ontwikkeling: **goed**
Gezien technische ontwikkelingen en de aansluiting van de gemeente Venlo bij het Schone Lucht Akkoord is het de verwachting dat de luchtkwaliteit in de toekomst verbetert

Figuur 17 Fijnstof 2020: PM2,5
Bron: Atlas Leefomgeving

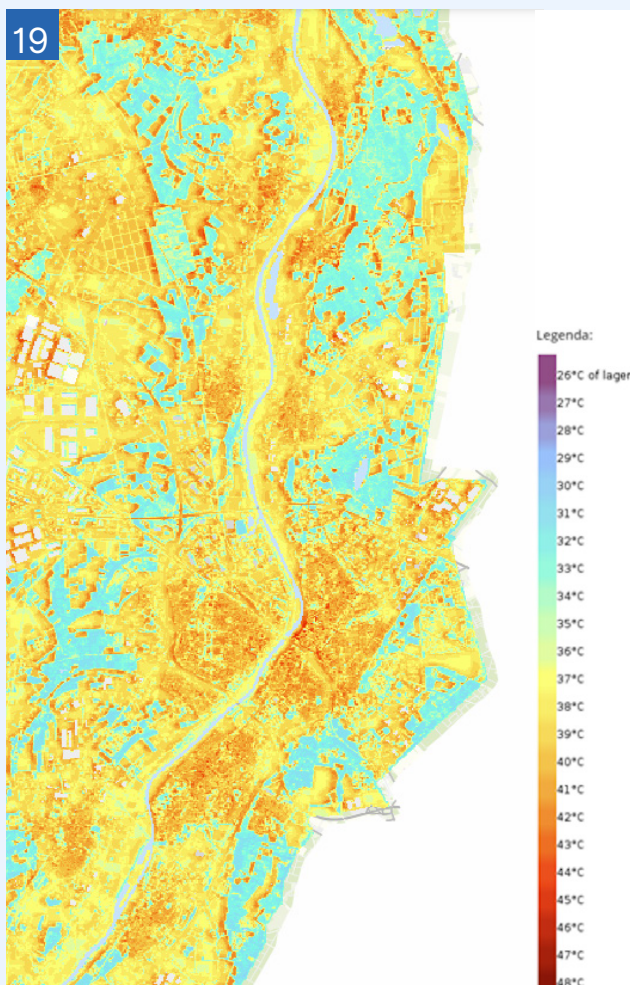

Figuur 18 Fijnstof 2020: PM10
Bron: Atlas Leefomgeving

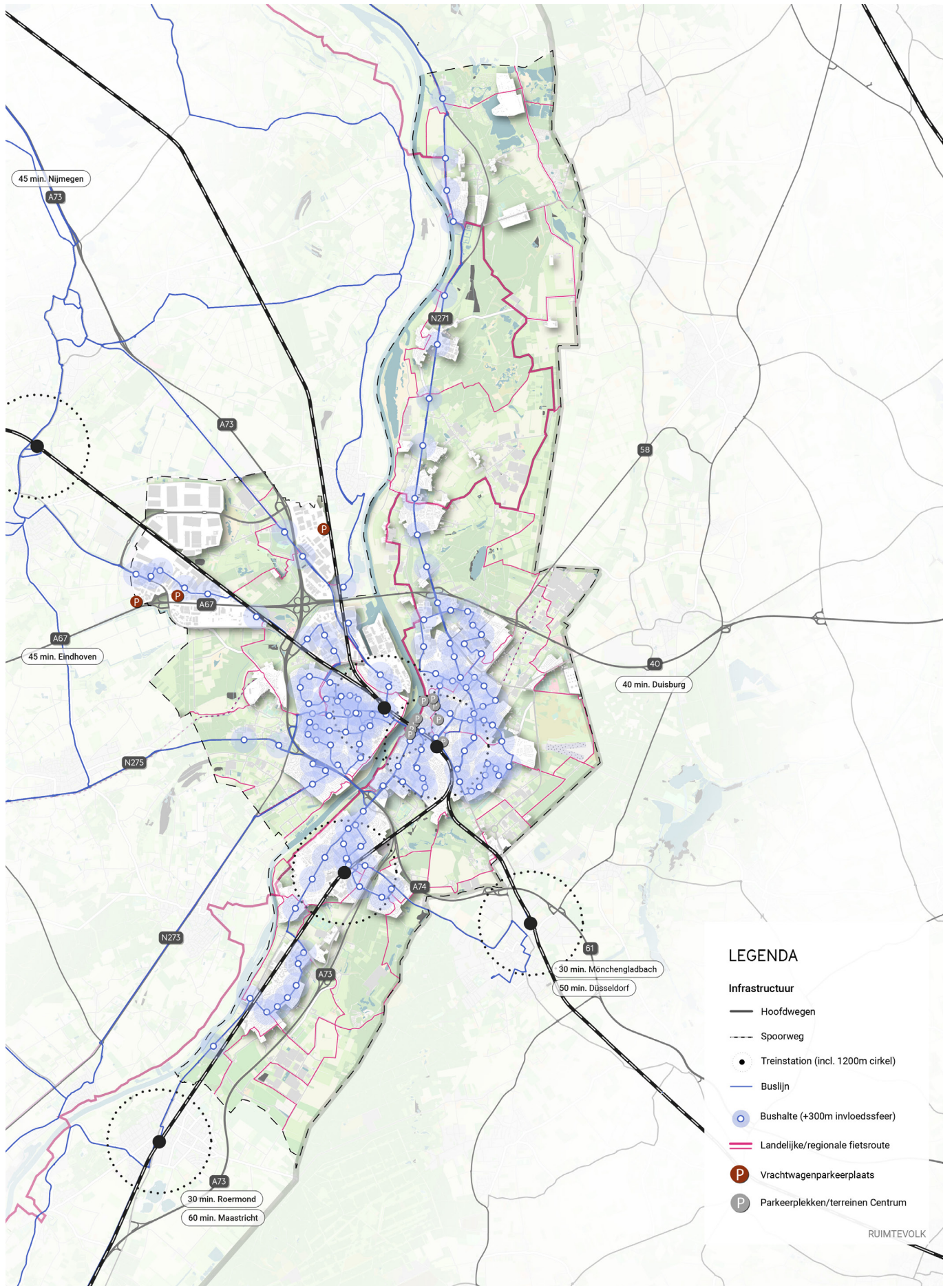
Hittestress: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Er wordt geanticipeerd op klimaatverandering door maatregelen ter voorkoming van een hogere gevoelstemperatuur
Neutraal	Er wordt niet tot nauwelijks geanticipeerd op de lengte van het aantal tropische nachten
Negatief	Er wordt niet geanticipeerd op stijging van de gevoelstemperatuur als gevolg van klimaatverandering

- ▶ Hittestress: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent hoge gevoelstemperaturen op een hete zomerdag in de huidige situatie. Langdurige hitte kan leiden tot hittestress.
- ▶ Hittestress: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
De gevoelstemperatuur stijgt ten opzichte van de huidige situatie als gevolg van klimaatverandering.

Figuur 19 Gevoelstemperatuur huidige situatie, hete zomerdag Bron: Kaartviewer - Klimateffectatlas

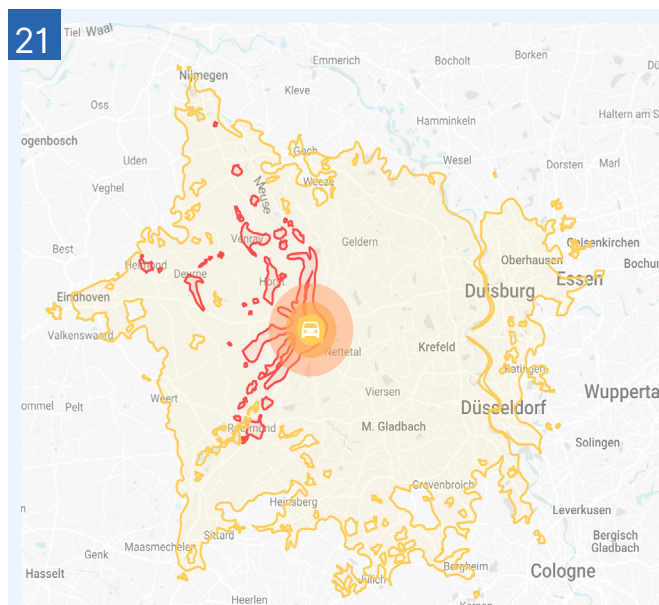

Figuur 20 Kaartbeeld mobiliteit en bereikbaarheid

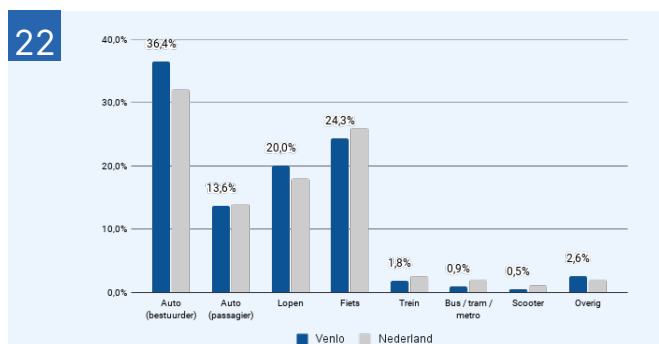
4.3 MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

VENLO NU

- ▶ Een blik op de regiokaart laat zien dat de gemeente Venlo een uitstekende **strategische ligging** heeft, gelegen tussen economisch sterke regio's zoals Brainport, het Ruhrgebied, de Rotterdamse haven en de Vlaamse Ruit. De verbindingen via de weg, het water en het spoor zijn belangrijk voor de (economische) ontwikkeling en bereikbaarheid van Venlo.
- ▶ Via **het spoor** is de gemeente Venlo relatief goed bereikbaar in vergelijking met de rest van de regio. De gemeente kent drie treinstations: Venlo, Blerick en Tegelen. Vanaf station Venlo – dat wordt gezien als het primaire treinstation van de gemeente – vertrekken NS-treinen richting de Randstad, regionale treinen richting Roermond en Nijmegen, en internationale treinen naar Mönchengladbach. Ook vertrekt hier een grensoverschrijdende buslijn richting Kaldenkirchen. De gemiddelde afstand naar een treinstation is voor inwoners van de gemeente Venlo 2,4 km; dit is minder dan het Limburgs gemiddelde. Toch concludeert de gemeente Venlo dat de kwaliteit van de huidige treinbereikbaarheid voor personenvervoer momenteel nog ondermaats is; er zijn geen intercity verbindingen en aan drie kanten is er nog sprake van enkelzijdig spoor.^{10, 55}
- ▶ Via **het water** is de gemeente Venlo goed bereikbaar door de directe ligging aan Maasroute, een van de belangrijkste scheepvaartverbindingen binnen Europa. De binnenvaarthaven van Venlo – Venlo Trade Port – heeft daardoor een (inter)nationale functie als logistiek-industrieel knooppunt.⁷⁰
- ▶ Voor **wegverkeer** is de gemeente Venlo met de regio verbonden door de ligging aan de A67, A73 en A74. Tevens zorgen deze rijkswegen voor een sterke verbinding met het Ruhrgebied gebied in Duitsland. In vergelijking met de rest van Nederland hebben weggebruikers in Noord-Limburg weinig last van vertragingen. Toch staat er vaak file op de A67, mede dankzij de hoge mate van vrachtverkeer dat deze verkeersader gebruikt.¹³
- ▶ In de gemeente Venlo gebruiken relatief veel mensen de **de auto als primair vervoermiddel** (zie figuur 22). Figuur 21 toont de afstand die inwoners van

Figuur 21 De figuur toont het verschil in bereik met de auto en het ov in combinatie met de fiets. De gele vlek toont de plekken die binnen 45 minuten met de auto te bereiken zijn, de rode vlek de plekken die binnen 45 minuten met het ov en de fiets te bereiken zijn. Bron: MapItOut, 2023.

Figuur 22 De grafiek toont het percentage vervoersbewegingen per vervoermiddel. Bron: CBS-OVIN, 2017.

Venlo vanaf het centrum kunnen afleggen met de auto versus de combinatie fiets-OV. De reikwijdte van de auto is aanzienlijk groter. Echter, volgens recente cijfers van het CBS ligt het **autobezit** in de gemeente Venlo niet hoger dan gemiddeld, maar op het landelijk gemiddelde: 1,0 auto per huishouden.¹⁴ Daarnaast waren er in 2022 zo'n 700 elektrische auto's geregistreerd.¹⁰

- ▶ Binnen de gemeente Venlo werde vorig jaar 964 **verkeersongevallen** per 100.000 inwoners geregistreerd door het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Dit is beduidend meer dan het landelijk gemiddelde, dat op 654 ongevallen per 100.000 inwoners ligt. Voor veel inwoners van de gemeente Venlo is verkeersveiligheid een belangrijk thema. Wel blijkt dat het in de gemeente Venlo vaak om materiële schade gaat; het aantal dodelijke ongevallen ligt lager dan het landelijk gemiddelde.⁵⁰

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ Binnen de regio wordt er **samengewerkt op het thema mobiliteit** via de Trendsportal Noord-Limburg. De doelen zijn samen te vatten in vijf speerpunten: (1) ruimtelijk economische bereikbaarheid, (2) ondersteunen van milieudoelen en energietransitie, (3), verkeersveiligheid, (4) aantrekkelijk mobiliteitssysteem, en (5) kwaliteit van leven.
- ▶ De gemeente Venlo streeft via het beleidskader **duurzame mobiliteit** naar een bereikbare, verkeersveilige en toegankelijke stad met efficiënt ruimtegebruik. Deze transitie leunt zoveel mogelijk op een schoon, duurzaam, stil en veilig mobiliteitssysteem.⁸⁴
- ▶ De ontwikkeling van de gemeente Venlo als **knooppunt van treinvervoer** – zowel goederenvervoer als personenvervoer – is de afgelopen jaren

achtergebleven bij de ontwikkeling tot logistieke hub. Daarom wil de gemeente Venlo tot 2030 inzetten op maximale synergie tussen het spoor en de economische en stedelijke ambities. Ook deze ontwikkeling heeft een EU-perspectief: bij de herziening van de TEN-T komen de Brabantroute en de Maaslijn op het Europese "extended core network" en wordt Venlo, naar verwachting, een belangrijker knooppunturban node.⁵⁵

- ▶ Het Toekomstbeeld OV van de Rijksoverheid besteedt ook aandacht aan het **verbeteren van de treinverbinding richting Duitsland**, onder andere via een betere treinverbinding tussen Eindhoven en Düsseldorf via Venlo. De groei van het spoorvervoer in Zuidoost Nederland is in 2022 opgenomen in een nieuw MIRT programma, naast het bestaande MIRT programma "Grensoverschrijdend Spoorvervoer" dat al loopt sinds 2018. De ontwikkeling is tevens kansrijk vanuit EU-perspectief, in het kader van het Trans-European Transport Network programma (TEN-T). Om een goede intercity connectie tussen Venlo en Düsseldorf mogelijk te maken is onder andere dubbelspoor tussen Kaldenkirchen en Dülken vereist.^{56, 57}
- ▶ De komende jaren wordt de enkelsporige **Maaslijn** – de treinverbinding tussen Nijmegen en Roermond – geëlektrificeerd en op een aantal plekken verdubbeld. Deze ontwikkeling maakt reistijden korter en de dienstregeling betrouwbaarder, ook vanaf de stations Venlo, Blerick en Tegelen.⁶⁸
- ▶ De gemeente Venlo heeft de ambitie om **de haven duurzaam en toekomstbestendig te ontwikkelen** tot bovenregionaal knooppunt. Het beter verbinden van verschillende verkeersstromen – met name via het spoor en het water – maakt de modal shift mogelijk en draagt substantieel mee aan de verduurzaming van de logistieke sector. Deze ontwikkeling omvat onder andere de uitplaatsing van de jachthaven, de

uitbreiding van de bargeterminal, herstructureringen op de zuidoever en uitbreidingen op de noordoever en een verduurzamingslag, o.a. via het EU-project "Pioneers" waar Venlo deel van uitmaakt.^{70, 72}

- ▶ In Nederland nemen de verschillen in autobezit en autoafhankelijkheid toe tussen de grote steden – met name in het westen van het land – en de provinciesteden en kleinere dorpen. Steeds meer mensen buiten de grote steden zijn **afhankelijk van de auto**, omdat de afstanden tot werk, sociaal netwerk en voorzieningen toenemen en het openbaar vervoer minder vaak een goed alternatief biedt. Dit is ook het geval in Venlo, een traditionele autostad. De aantrekkingskracht van Venlo op de regio en de Duitse auto-minded bezoeker – waar alternatieven voor autogebruik achterblijven – maken dat in de praktijk veelal de behoefte wordt gefaciliteerd. In de gemeentelijke planvorming lijkt het sentiment rond autobereikbaarheid momenteel te kantelen. Toch wordt deze omslag nog niet overal gevoeld; zowel bij ondernemers, Duitse bezoekers als de lokale politiek.¹⁵
- ▶ Op het gebied van autobereikbaarheid ligt er een wens om de huidige 2x2 wegenstructuur te **verbreden** op de A67. Dit gaat om een verbreding naar 2x3 rijbanen op het tracé Leenderheide-Zaarderheiken, al ligt dit nu tijdelijk stil vanwege de stikstofproblematiek.⁸⁰
- ▶ Door de toename van het aantal inwoners van de gemeente Venlo, de toename in het aantal tweede- en derde auto's in de gemeente, en de toename van het aantal bezoekers – met name op piekdagen in het centrum van Venlo – nam de **parkeerdruk** de afgelopen jaren gestaag toe. De verwachting is dat deze trend de komende jaren doorzet. De gemeente Venlo ambieert met nieuw parkeerbeleid om (1) andere vervoerswijzen dan de auto te stimuleren, (2) de parkeer capaciteit beter te benutten, (3) doel- en gebiedsgerichte parkeerreguleringen en eventueel (4) parkeervoorzieningen bijbouwen.⁵¹

- ▶ In Nederland **groeit het aandeel elektrische auto's** de laatste jaren flink, zowel in zakelijk als particulier bezit. Uit prognoses blijkt dat deze groei ook in Venlo de komende jaren sterk doorzet. Kende de gemeente in 2022 nog zo'n 700 geregistreerde elektrische auto's, de verwachting is dat dit de komende drie jaar kan groeien tot ongeveer 3.200.^{9, 10} De gemeente Venlo heeft momenteel 100 openbare **laadpalen**, en er zijn nieuwe 115 extra palen gepland. Dit aantal zal hoogstwaarschijnlijk nog stevig moeten doorgroeien om aan de vraag van elektrische auto's in de toekomst te kunnen voldoen.^{11, 84}
- ▶ Het aantal **deelauto's** in Nederland blijft ook doorgroeien, inmiddels tot een landelijk gemiddelde van ongeveer 60 deelauto's per 100.000 inwoners. Op dit gebied loopt de gemeente Venlo nog achter op de rest van het land. In Nederland.¹⁰
- ▶ De gemeente Venlo heeft een goede omvang voor de **inzet op fietsbereikbaarheid**, omdat veel bestemmingen binnen 7,5 km van het centrum liggen. Met de opkomst van de elektrische fiets is de actieradius zelfs 15 kilometer. Dit betekent dat het regionaal en lokaal fietsnetwerk van hoog niveau moet zijn om het fietsgebruik te stimuleren. Er wordt momenteel geïnvesteerd in het completeren van het fietsnetwerk, maar dit behoeft volgens de gemeentelijke organisatie nog extra aandacht.⁴⁷

KANSEN EN OPGAVEN

- ▶ De overkoepelende opgave voor de gemeente Venlo op dit thema ligt in het **verduurzamen van het mobiliteitssysteem**. Om deze transitie te maken, ligt er een brede opgave om de verplaatsingen in de gemeente te verminderen, veranderen en verschonen. Binnen dit kader ligt er een grote opgave om de **modal shift** te bewerkstelligen: de omschakeling van auto naar fiets of OV, van wegvervoer naar spoor- of watervervoer, maar ook van spoorvervoer naar vervoer via buisleiding.
- ▶ Forse **inzet op de (elektrische) fiets** – ook in gedeelde vorm – biedt belangrijke kansen voor de gemeente om bestemmingen op een gezonde en veilige wijze bereikbaar te maken en te houden. Naast het faciliteren van inclusieve en actieve mobiliteit biedt dit koppelkansen op gebied van duurzaamheid, luchtkwaliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid.
- ▶ **Mobiliteitshubs op strategische locaties** zijn kansrijk voor het verduurzamen en efficiënter maken van het mobiliteitssysteem van Venlo en de regio. Deze hubs zijn plekken waar diverse typen vervoer samen komen; deelauto's, -scooters en -fietsen, verschillende OV-modaliteiten, en soms ook autoparkeerplekken. Deze hubs hebben potentie rondom de treinstations in de gemeente, maar ook op grootschalige werk- of onderwijslocaties zoals de Trade Port of de Brightlands Campus.
- ▶ Het **verbeteren van de OV-bereikbaarheid** van de gemeente Venlo is belangrijk voor de groei van de stad richting de toekomst. Op regionaal niveau ligt de focus op het spoor. Er liggen met name kansen in het ontwikkelen van NS-station Venlo tot internationaal intercitystation. Daarnaast liggen er koppelkansen met het toevoegen van nieuwe woningen en voorzieningen in de stationsomgevingen van Venlo en Blerick (Kazernekwartier). Het is van belang dat scherpe keuzes gemaakt worden, bijvoorbeeld over (a) het creëren van een duidelijke hiërarchie tussen de verschillende treinstations in de gemeente, en (b) ruimtelijke ingrepen op en rondom het spoorwegemplacement in Venlo, dat de barrièrewerking tussen Venlo-Centrum en Venlo-Zuid ook kan verminderen.
- ▶ De **bereikbaarheid van het buitengebied** van de gemeente Venlo blijft een opgave. De afstanden zijn relatief groot, er zijn een aantal fysieke barrières – hoofdzakelijk de Maas, het spoor en de A73 – en het OV-netwerk is hier niet dekkend. Er ligt hier een opgave om **vervoersarmoede** te voorkomen; er liggen kansen om leefbaarheid als volwaardig onderdeel mee te nemen in mobiliteitsopgaven en in te zetten op inclusieve mobiliteit. Maatwerk is hier noodzakelijk, bijvoorbeeld via doelgroepenvervoer.
- ▶ Bij het werken aan het toekomstbestendig maken van de **haven** liggen koppelkansen met verduurzaming, hoogwaterbescherming, veiligheid en de vrijetijdseconomie. Zo kan er worden ingezet op het vernatten van droge kavels, het verduurzamen van vastgoed en het nemen van klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte.
- ▶ Op het gebied van **automobiliteit** ligt er een opgave om de **transitie naar elektrificatie** mogelijk te maken en slim om te gaan met de **parkeeropgave**. Dit uit zich enerzijds in voldoende laadinfrastructuur, voor zowel voor particulier vervoer als voor het bedrijfsleven, investeringen in zowel reguliere laadpalen als snelladers. Anderzijds vereist het een expliciete koers op het gebied van automobiliteit en parkeren.
- ▶ Gekoppeld aan de inzet op schone mobiliteit, ter verbetering van de luchtkwaliteit en verlaging van de CO₂-uitstoot, liggen er kansen om stedelijke centra van de gemeente in te richten als **zero-emissiezone**. Hiermee kan de stap gemaakt worden naar slimme en schone bevoorrading.
- ▶ Er liggen kansen om het thema mobiliteit richting de toekomst in een breder perspectief te plaatsen. Het gaat hierbij om **mobiliteit als beleving**, niet enkel als infrastructurele opgave en economische functionaliteit. Bij bereikbaarheidsopgaven kan er daarom meer aandacht gaan naar koppelkansen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, hoogwaterveiligheid (de dijkversterkingsopgave), duurzaamheid en erfgoed (zoals het herstel van oude lanen, wegprofielen en historische infrastructuur).

OMGEVINGSEFFECTENRAPPORTAGE

- ▶ Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema's **modal split**, **bereikbaarheid wegverkeer** en **parkeerdruk** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Modal split	Slecht	Neutraal
Bereikbaarheid - wegverkeer	Neutraal	Neutraal
Parkeerdruk	Neutraal	Neutraal

Modal split: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Verschuiving in de modal split richting duurzame mobiliteit
Neutraal	Niet tot nauwelijks invloed op de modal split
Negatief	Verschuiving naar meer wegverkeer (meer niet-duurzame mobiliteit)

- ▶ Modal split: beoordeling huidige situatie: **slecht**
De mobiliteitsbehoefte in de gemeente Venlo wordt momenteel grotendeels ingevuld met de auto.
- ▶ Modal split: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Het is nog onduidelijk wat de precieze invloed is van het toenemende gebruik van e-bikes en de spoorvisie op de modal split.

Bereikbaarheid - wegverkeer - beoordelingsklassen

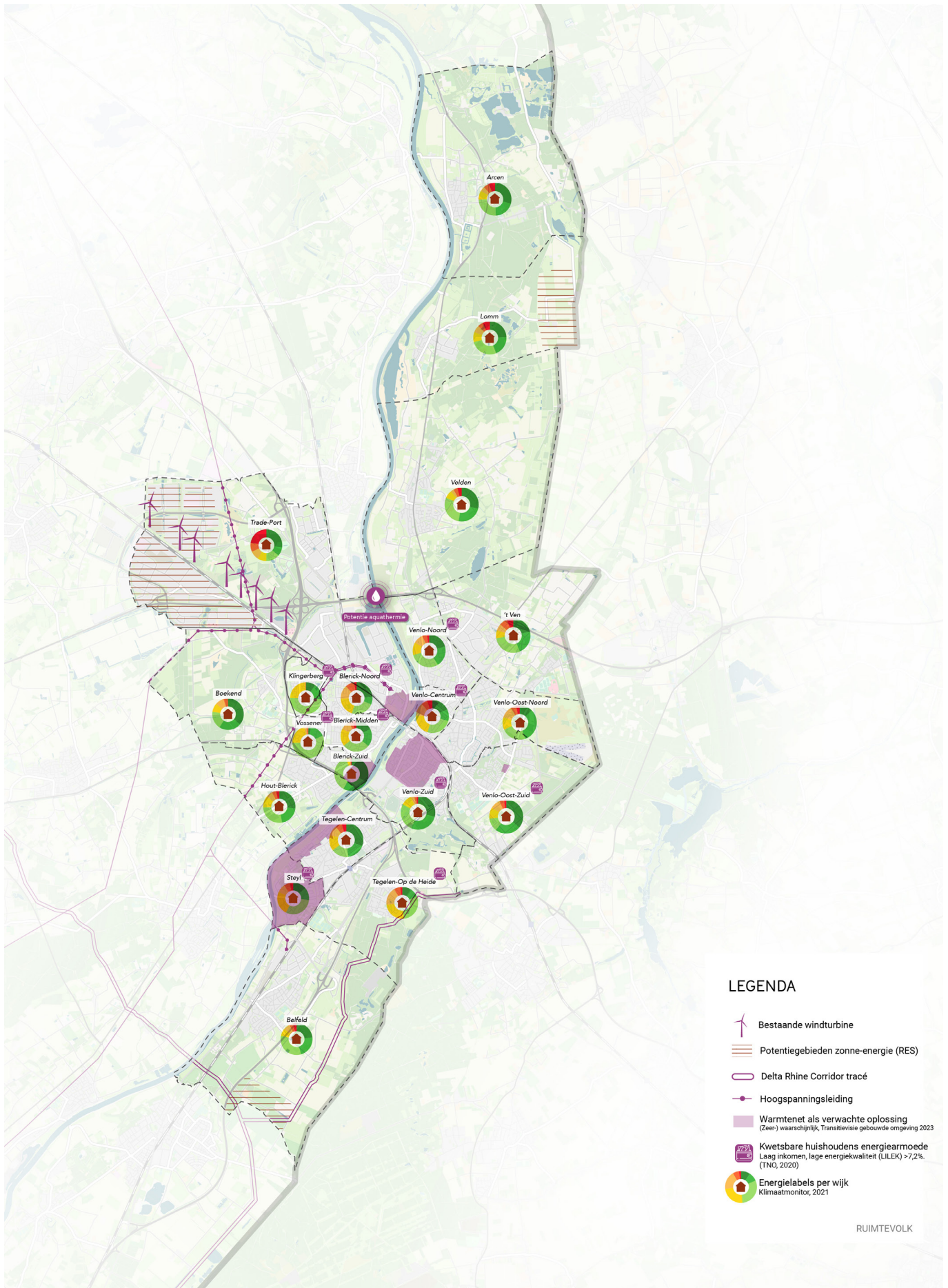
Beoordeling	Toelichting
Positief	Positieve invloed op de bereikbaarheid - wegverkeer
Neutraal	Niet tot nauwelijks invloed op de bereikbaarheid - wegverkeer
Negatief	Negatieve invloed op de bereikbaarheid - wegverkeer

- ▶ Bereikbaarheid wegverkeer: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
Venlo heeft een belangrijke functie als logistieke hub tussen de Havens van Rotterdam, Antwerpen, Brugge en het (Duitse) hinterland
- ▶ Bereikbaarheid wegverkeer: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Vanwege de functie als logistieke hub zal de verkeersdruk in Venlo in de toekomst niet afnemen.

Parkeerdruk: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Positieve invloed op de parkeerdruk
Neutraal	Niet tot nauwelijks invloed op de parkeerdruk
Negatief	Negatieve invloed op de parkeerdruk

- ▶ Parkeerdruk: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
In de huidige situatie wordt er voor steeds meer functies een plek gezocht in de openbare ruimte, dit resulteert in schaarste van de openbare ruimte.
- ▶ Parkeerdruk: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Het ambitiedocument parkeren geeft aan dat het aantal inwoners én auto's in de gemeente groeit. Er zijn ambities opgesteld om hiermee om te gaan.

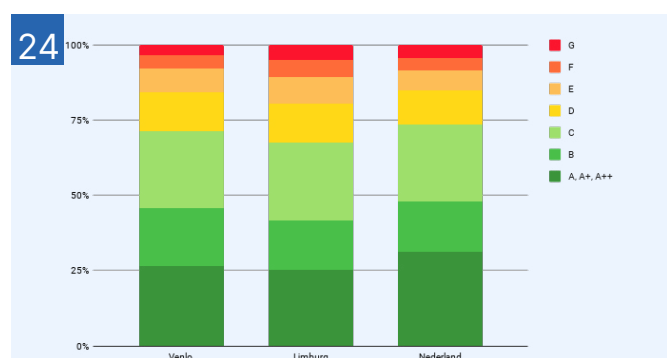

Figuur 23 Kaartbeeld energie en duurzaamheid

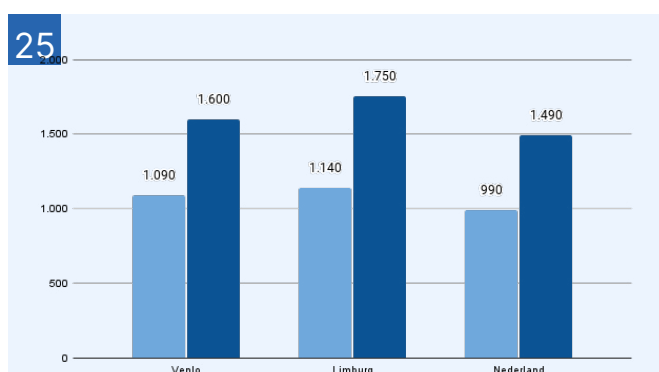
4.4 ENERGIETRANSITIE EN DUURZAAMHEID

VENLO NU

- ▶ In de gemeente Venlo werd in 2020 zo'n 12.200 TJ aan energie verbruikt. De afgelopen tien jaar nam het **jaarlijkse energieverbruik** in Venlo af. Tegelijkertijd zien we sinds 2017 een sterk stijgende lijn in het gebruik van hernieuwbare energie. Het grootste aandeel van de energie wordt gebruikt in (1) de gebouwde omgeving, gevolgd door (2) verkeer en vervoer en (3) industrie. Na een corona-dip in energieverbruik in 2020 lijkt de trendlijn vast te blijven houden aan het gemiddelde verbruik vanaf omstreeks 2015.⁶
- ▶ In de gemeente Venlo heeft bijna 59% van de woningvoorraad een geldig **energielabel**. De verdeling hiervan is te zien in figuur 24, en in het kaartbeeld zijn de labels uitgesplitst per wijk.²¹ De gemeente Venlo doet het op dit gebied beter dan gemiddeld in de provincie Limburg, maar iets minder in vergelijking met het landelijke gemiddelde. Dit is ook het geval bij het aardgasverbruik van woningen: zie figuur 25.⁶
- ▶ Zo'n 21% van de woningen in Venlo heeft geregistreerde **zonnepanelen** geïnstalleerd. Dit is vergelijkbaar met de provincie Limburg (21%), en aanzienlijk hoger dan het landelijk gemiddelde (16%).⁶ Daarnaast wordt er in de gemeente Venlo – in vergelijking met gemeenten die in grootte overeenkomen – veel energie opgewekt via zonnepanelen op bedrijfsdaken. Daarmee dragen we al fors bij aan de regionale opgave.⁶⁹
- ▶ In 2020 was bij 7% van de Venlose huishoudens sprake van **energiearmoede**. Door de verhoogde energieprijzen en de inflatie is dit percentage in 2022 gestegen tot 8,3%. Deze stijging was het hoogst in de wijken Venlo-Oost-Zuid (2,4%), Klingenbergh (2,4%) en Blerick-Noord (2,3%). Energiearme huishoudens hebben een laag inkomen in combinatie met een hoge energierekening (en vaak een slecht geïsoleerde woning). Vergeleken met de rest van Nederland is het aantal kwetsbare huishoudens in de gemeente Venlo iets hoger dan gemiddeld.⁴⁷

Figuur 24 De figuur toont de energielabels van de woningvoorraad van de gemeente Venlo in vergelijking met provinciale en landelijke gemiddelden. In de gemeente Venlo heeft ongeveer 26% van de woningen het label A of hoger. 70% heeft label C of lager. De sociale woningvoorraad heeft gemiddeld energielabel B.

Figuur 25 De figuur toont het aardgasverbruik van woningen in m³ in 2022, uitgesplitst in huurwoningen en koopwoningen. Met deze cijfers doet de gemeente het beter dan de rest van Limburg, maar minder goed dan de rest van Nederland. Bron: Regionale Klimaatmonitor, 2022

- ▶ De gemeente Venlo heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gemaakt in het **concretiseren van haar duurzaamheidsdoelen**. Via de overkoepelende campagne “Morgen in Venlo” wordt integraal naar het thema duurzaamheid gekeken, inclusief de warmtetransitie van de bebouwde omgeving, de transitie naar een klimaatadaptieve openbare ruimte, en de potentie van waterstof in de industrie en logistiek. Samenwerking met bewoners en lokale ondernemers krijgt hier een centrale rol.¹

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ Conform de Regionale Energie Strategie 1.0 Noord- en Midden Limburg (RES 1.0 NML) wil de regio in 2030 **vier concrete duurzaamheidsdoelen** behalen: (1) 25% CO₂ vermindering t.o.v. 2015 door energiebesparing en kleinschalige opwek, (2) 1.200 GWh grootschalige opwekking via zon- en windenergie, (3) meer dan 50% lokaal eigendom van de energieprojecten en (4) het gebruik 100% duurzame warmte in de gebouwde omgeving. Er is echter niet per gemeente gekwantificeerd hoeveel lokaal moet worden opgewekt.⁵
- ▶ De energietransitie heeft invloed op het **elektriciteitsnet** van de gemeente Venlo en de provincie Limburg. Hier is nu op sommige plaatsen al sprake van beperkte of onvoldoende netcapaciteit. Er vindt periodieke afstemming plaats met de netbeheerder en er wordt op provinciaal niveau aan een meerjarenprogramma infrastructuur gewerkt om knelpunten te verminderen door investeringen in het net en door alternatieve oplossingen zoals opslag (bijvoorbeeld Local Energy Hubs). Concrete locaties die volgens netbeheerders in de gemeente Venlo nu al om aandacht vragen zijn het huidige knelpunt op HS/MS-station in Boekend, en het station in Belfeld, waar na 2025 een knelpunt wordt verwacht.⁸
- ▶ Op het gebied van **duurzame energieopwekking** zet de gemeente in op (a) grootschalig verkennen en (b) kleinschalig stimuleren. Middelgrote initiatieven (zonnenvelden van 2 tot 15 ha.) vallen hier buiten, mede om verrommeling van het landschap te voorkomen en zo min mogelijk landbouwgrond op te offeren. Voor grootschalige initiatieven is de RES leidend, voor kleinschalige initiatieven wordt er samen met inwoners en bedrijven gekeken naar verweving met bestaande

of nieuwe functies. Daarbij is lokaal draagvlak cruciaal. Momenteel helpt de gemeente Venlo woningeigenaren met het investeren in zonnepanelen via het project “met gemak zon op je dak”; een voorbeeld van kleinschalig stimuleren.^{48, 83}

- ▶ Voor ruimtelijke inpassing van zonne-energie hanteert de gemeente Venlo de **Limburgse Zonneladder**. Zon op daken, gevels of andere vormen van meervoudig ruimtegebruik in het bebouwde gebied hebben hierbij de voorkeur. De gemeente Venlo heeft relatief gezien een heel groot aandeel aan grote bedrijfsdaken die geschikt zijn voor zonne-energie. Zonnevelden in het buitengebied hebben een nee-tenzij beleid; deze kunnen alleen worden gerealiseerd met een goede onderbouwing.⁴⁸
- ▶ Ondanks de beperkte beschikbaarheid van grote duurzame warmtebronnen (geothermie, restwarmte) in de regio, is de gemeente Venlo begonnen aan de **warmtetransitie** van de bebouwde omgeving. De Venlose wijk Hagerhof-Oost is aangewezen als “proeftuin” voor het aardgasvrij maken van woningen via een collectief warmtenet. Hier wordt ook gekeken naar aansluitingen op omliggende buurten. Er is expliciet veel aandacht voor een integrale werkwijze; in Hagerhof-Oost wordt ingezet op koppelkansen met klimaatadaptatie en circulariteit. Uit verdere analyses van de Transitievisie Warmte 2.0 (2023) – en eerste bevindingen van de proeftuin Hagerhof-Oost – blijkt dat er een grotere rol wordt voorzien voor een warmtevoorziening op basis van elektriciteit. Daarmee is de rol van collectieve warmtenetten kleiner geworden.^{1, 5, 82}
- ▶ Duurzaamheid is geen nieuw thema voor de gemeente Venlo. De gemeente heeft stevige ambities om **de duurzame en circulaire hoofdstad** te worden. Dankzij een aantal concrete voorbeelden – het cradle-to-cradle stadskantoor in Venlo en de circulaire rotonde in Steyl – heeft Venlo zich gepositioneerd als inspirerende stad. De strategie naar een circulaire gemeente leunt op drie pijlers: circulaire gebouwen, circulaire openbare ruimte en circulair gedrag. Er is nog wel een lange weg te gaan naar de vastgestelde stip op de horizon: **klimaatneutraliteit in 2050**. De gemeente heeft nadrukkelijk vastgesteld dat deze doelen zoveel mogelijk integraal en gezamenlijk moeten worden nagestreefd, onder andere via de omgevingsvisie.^{1, 3, 4}
- ▶ De gemeente Venlo ligt in het beoogde tracé van de **Delta Rhine Corridor** en dat zal ruimte vragen in de ondergrond. Het is een project van nationaal belang, opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) van het Rijk. Het omvat infrastructuur met verschillende buisleidingen – zoals voor waterstof, CO₂ en LPG – tussen de Rotterdamse

haven en Noordrijn-Westfalen. Dit project is van groot belang voor het verduurzamen van de (inter) nationale industrie, maar ook voor die van Venlo: lokale aftakkingen van de Delta Rhine Corridor kunnen bijdragen aan de verdere versterking van het vestigingsklimaat en de verduurzaming van de industriële en logistieke sector, de haven van Venlo en (op termijn) de glastuinbouwsector.²²

KANSEN EN OPGAVEREN

- ▶ Verduurzaming is de rode draad die door bijna alle beleidsthema's binnen de gemeente Venlo loopt. De gemeente zoekt daarom naar slimme koppelkansen om **meervoudig ruimtegebruik** mogelijk te maken. Expliciet kunnen de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit in samenhang bekeken worden.
- ▶ Een belangrijke opgave is om te voorzien in **voldoende duurzame energieopwek** richting 2030, conform de RES 1.0 NML. De opwekking van duurzame energie in het landschap vraagt om ruimtereservering en tegelijkertijd zorgvuldige inpassing, vooral wat betreft de grootschalige initiatieven. Lokaal draagvlak is hierbij randvoorwaardelijk.
- ▶ De gemeente Venlo gaat voor 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen en gebouwen. Momenteel is de gebouwde omgeving in Venlo verantwoordelijk voor het grootste aandeel in het energieverbruik. De **warmtetransitie** is een van belangrijkste en risicovolste lokale opgaven richting klimaatneutraliteit: de **verduurzaming van woningen** en maatschappelijk en gemeentelijk vastgoed is een belangrijke manier om het energieverbruik terug te brengen. Met name in de centrumgebieden vormt dit een uitdaging. Tevens ligt er een forse opgave in het **verduurzamen van bedrijventerreinen**, een expliciet doel van de RES 1.0 NML. Hier ligt een koppelkans met het verbeteren van de uitstraling van bedrijventerreinen ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit, met name op beeldbepalende plekken.
- ▶ In de gebouwde omgeving zijn er veel kansen om de warmtetransitie te versnellen, onder andere door vanuit het Nationaal Isolatieprogramma in te zetten op **energiebesparing** (woningisolatie) en door het ontzorgen van huishoudens met financieringsconcepten voor zonnepanelen en warmtepompen.
- ▶ De komende jaren liggen er opgaven in de **ondergrond** van de gemeente Venlo. Lokale duurzaamheidsambities zoals het aanleggen van een warmtenet, het verzwaren van het elektriciteitsnet en het aanleggen van laadinfrastructuur komen allemaal in de ondergrond

samen. Daarnaast wordt er ook op nationale schaal een beroep gedaan op de Venlose ondergrond door de Delta Rhine Corridor.

- ▶ Langs het ondergrondse tracé van de **Delta Rhine Corridor** liggen bovengrondse koppelkansen, bijvoorbeeld door de realisatie van de ontbrekende schakel in de ecologische verbindingszone tussen Jaomerdal en de Grootte Heide. Daarnaast biedt de ontwikkeling kansen voor de reductie van vervoersbewegingen per spoor.
- ▶ In de gemeente Venlo liggen kansen om via het inzetten op **waterstof** bij te dragen aan de verduurzaming van de (regionale) energievoorziening. De ligging van Venlo als strategische logistieke hub-functie is daarbij cruciaal. Een eventuele aansluiting op de landelijke waterstof backbone (Delta Rhine Corridor) zou economische voordelen bieden. Tevens zou inzet op waterstof de gelimiteerde netcapaciteit kunnen ontlasten, en lokale kansen kunnen bieden voor de warmtetransitie.⁷
- ▶ Uit recent onderzoek van de Stichting Duurzame Bedrijventerreinen blijkt dat een aantal bedrijventerreinen in de gemeente Venlo geschikt is voor een **Local Energy Hub** (LEH). Dit is één van de mogelijke oplossingen voor de congestie op

het elektriciteitsnet. Via een LEH kunnen bedrijven onderling energie uitwisselen of elektriciteit omzetten in waterstof. In de gemeente Venlo bieden Tradeport en Greenport de meeste kansen, maar ook Noorderpoort, Spikweien en Tradeport Zuid zijn mogelijke opties.

- ▶ In de gemeente Venlo is aandacht nodig voor het **verduurzamen van erfgoed** en de effecten die het verduurzamen heeft op historische gebieden en landschappen. We zien kansen voor het meekoppelen van historisch landschapsherstel, maar ook de inzet van “historische” energiebronnen (herstel oude watermolens, waterturbines, stadsbeken).

Ingestuurd door Thea Hermkes

OMGEVINGSEFFECTENRAPPORTAGE

- ▶ Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema's **energieverbruik, hernieuwbare energie en ondergronds ruimtegebruik** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Energiegebruik	Slecht	Neutraal
Hernieuwbare energie	Slecht	Neutraal
Ondergronds ruimtegebruik	Neutraal	Neutraal

Energieverbruik: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Positieve invloed op het energieverbruik (energiebesparing)
Neutraal	Nauwelijks invloed op het energieverbruik
Negatief	Negatieve invloed op het energieverbruik

- ▶ Energiegebruik: beoordeling huidige situatie: **slecht**
Het totale energieverbruik van de gemeente is in 2020 afgenomen ten opzichte van 2010, met daartussen een kleine stijging, voordat het verder daalde.
- ▶ Energiegebruik: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Door een toename van het aantal woningen zal de energievraag van de gemeente toenemen. Ook zal door de overstap van aardgas naar all-electric meer elektriciteit nodig zijn. Hoe deze energievraag ingevuld wordt, wordt behandeld in de volgende paragraaf over hernieuwbare energie.

Hernieuwbare energie: beoordelingsklassen

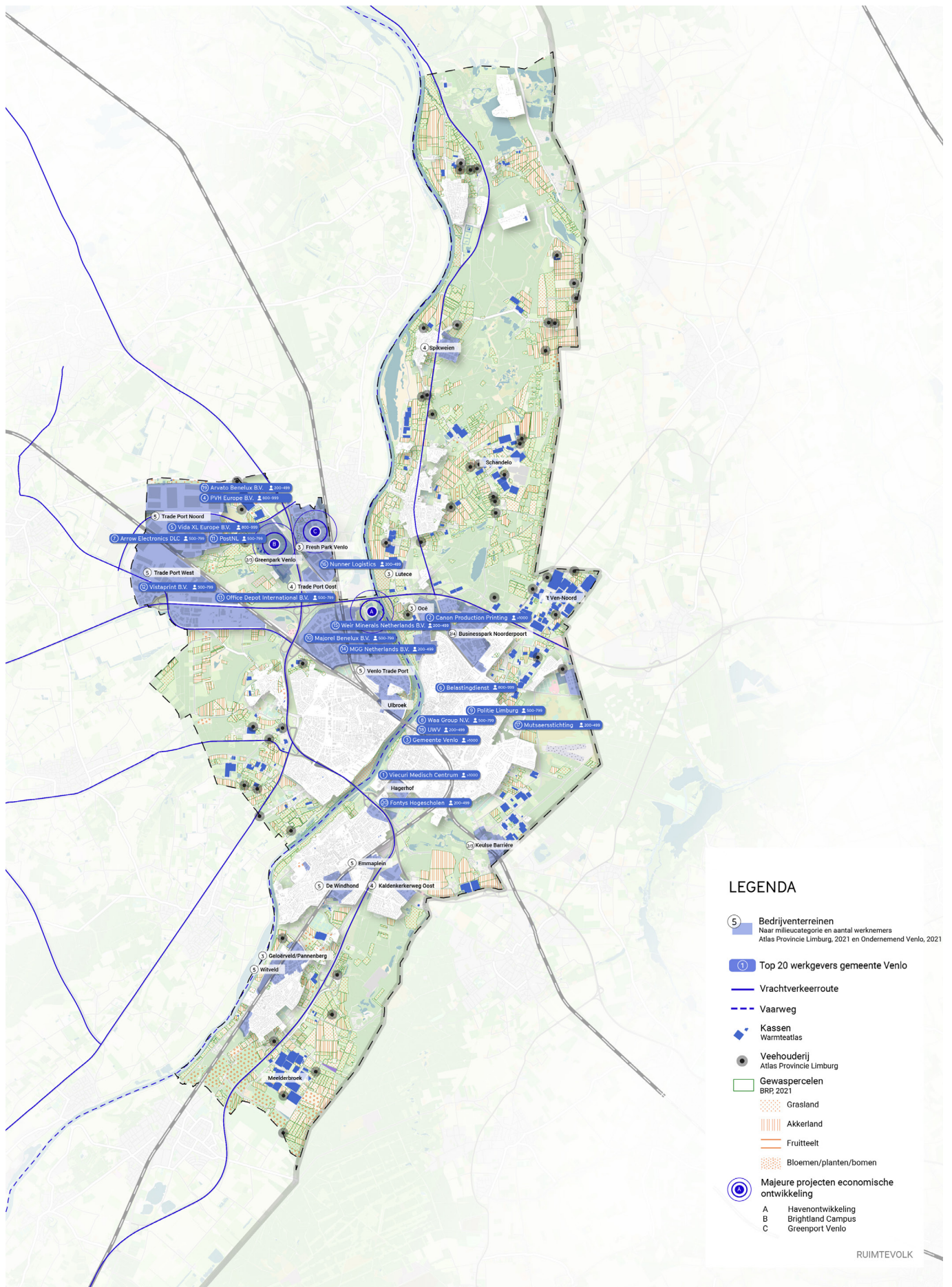
Beoordeling	Toelichting
Positief	Positieve invloed op het aandeel hernieuwbare energie
Neutraal	Niet tot nauwelijks invloed op het aandeel hernieuwbare energie
Negatief	Negatieve invloed op het aandeel hernieuwbare energie.

- ▶ Hernieuwbare energie: beoordeling huidige situatie: **slecht**
Slechts een klein aandeel van de energie wordt duurzaam opgewekt (5,5% van het totaal in 2020).
- ▶ Hernieuwbare energie: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Met het doorzetten van de trends worden de klimaatdoelen niet gehaald.

Ondergronds ruimtegebruik: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	-
Neutraal	Ondergronds ruimtegebruik blijft gelijk
Negatief	Ondergronds ruimtegebruik neemt toe

- ▶ Ondergronds ruimtegebruik: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
In Venlo zijn momenteel problemen ten aanzien van het ondergronds ruimtegebruik. Aandachtspunt is de Venloschol die als boringsvrijzone is aangemerkt.
- ▶ Ondergronds ruimtegebruik: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Er zijn geen concrete autonome ontwikkelingen bekend die van wezenlijke invloed zijn op het ondergronds ruimtegebruik.

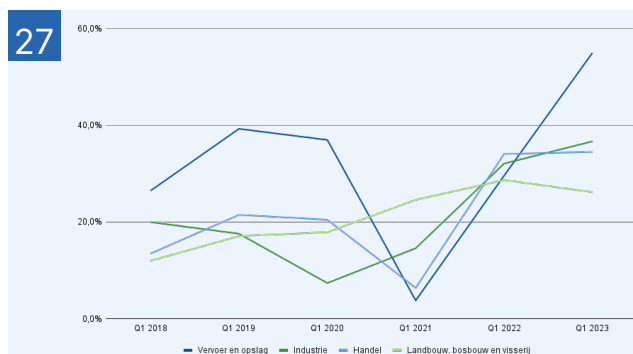
Figuur 26 Kaartbeeld economie en werkgelegenheid

4.5 ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

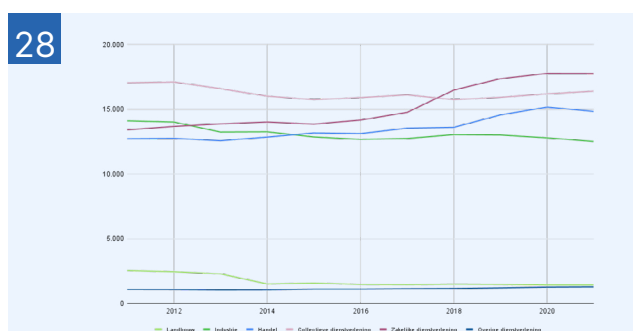
VENLO NU

- ▶ De economische basis van de gemeente Venlo ligt momenteel in drie sectoren: (hoogwaardige) **maakindustrie, logistiek en agribusiness**. Deze sectoren vinden hun oorsprong in het rijke en diverse verleden en bepalen momenteel in sterke mate het profiel en de identiteit van de gemeente. De zorgsector is ook groot in de gemeente Venlo, en de vrijetijdseconomie is van groeiend belang.⁴¹
- ▶ Daarnaast is de **land- en tuinbouwsector** in de gemeente Venlo belangrijk voor de regionale economie. De gemeente Venlo kent drie glastuinbouwclusters. Tevens zijn er veel akkerbouwers en een aantal veeteeltbedrijven in de gemeente te vinden. In 2022 waren er in Venlo 127 landbouwbedrijven. De land- en tuinbouwsector legt een groot beslag op de ruimte in het buitengebied. Van de totale oppervlakte van de gemeente Venlo is ruim 36% in gebruik voor de agrarische sector.⁴¹
- ▶ De gemeente Venlo kent vier **grote werklocaties**: Trade Port, Trade Port Zuid, Noorderpoort en Spikwijken/Lomm.
- ▶ Op het voormalige Floriadeterrein in Venlo is de **Brightlands Campus Greenport Venlo** gevestigd. Hier werken ondernemers, wetenschappers en studenten samen aan onderzoek naar gezonde en duurzame voeding, future farming en bio-circulaire economie.
- ▶ De **detailhandel** in de gemeente Venlo is vooral geconcentreerd in Venlo, Blerick en Tegelen. In sommige kernen is er een verschuiving zichtbaar van de functies in detailhandel naar meer horecafuncties.
- ▶ Sinds 2015 stijgt het totaal aantal **banen** in Venlo. De verdeling per sector is weergegeven in de trendlijn van figuur 27. De afgelopen jaren was vooral een toename te zien van het aantal banen in de vervoer- en opslagsector, dit geldt ook voor de gezondheids- en welzijnssector.⁴³
- ▶ De grootste belemmering voor ondernemers en bedrijven in de regio Noord-Limburg is het **tekort aan arbeidskrachten**, zoals te zien in figuur 28 en 29.⁴²

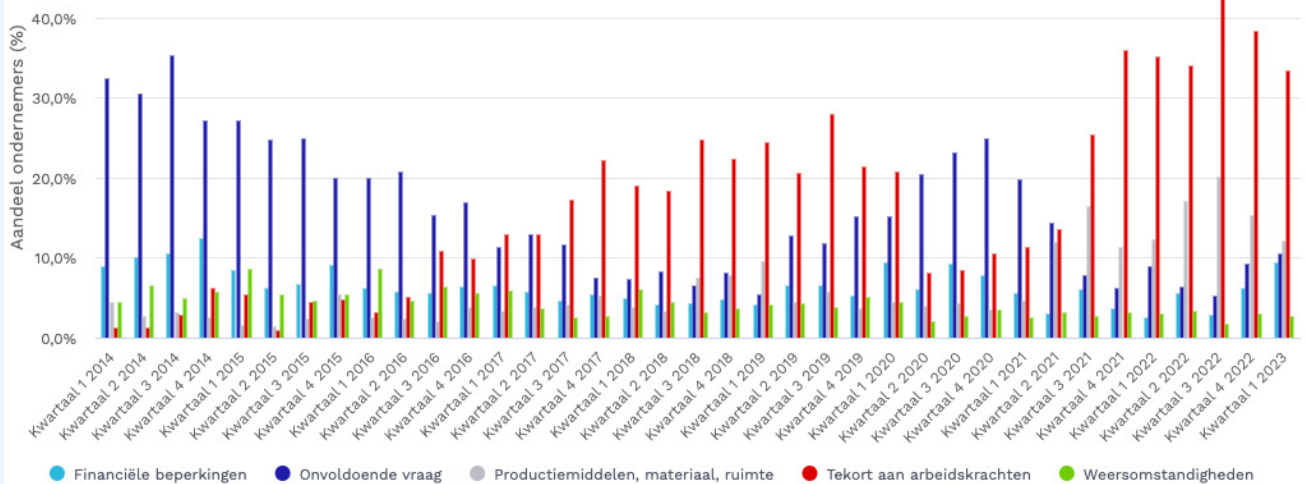
- ▶ In Noord-Limburg – met Venlo als centrumgemeente – werken 36.600 arbeidsmigranten en 3.400 kenniswerkers. Deze **arbeidsmigranten** werken hoofdzakelijk in de logistieke sector en in de tuinbouw- en sierteeltsector. Niet al deze internationale werknemers wonen ook in Noord-Limburg. Het grootste deel verblijft in zogeheten short stay-oplossingen. Venlo staat wel in de top 3 van woonlocaties van de internationale werknemers (arbeidsmigranten en kenniswerkers).⁷³

Figuur 27 De figuur toont de ontwikkeling van het aantal banen per sector in de gemeente Venlo. Sinds 2015 is er sprake van een stijgende trend; vooral in de handel en dienstverlening zijn er veel banen bij gekomen. Bron: CBS, 2023.

Figuur 28 De figuur toont de ontwikkeling van het tekort aan arbeidskrachten per sector in de regio Noord-Limburg. Na een tijdelijke daling tijdens de COVID-19 pandemie schiet het tekort aan arbeidskrachten omhoog, met name in de vervoer- en opslagsector. Bron: ArbeidsmarktInzicht, 2023.

Figuur 29 De figuur toont de ervaren belemmeringen in het bedrijfsleven van de regio Noord-Limburg. Het tekort aan arbeidskrachten en productiemiddelen is de afgelopen twee jaar fors toegenomen. Bron: ArbeidsmarktInzicht, 2023.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ Landelijk spelen ontwikkelingen die de economie blijvend zullen veranderen: de Nederlandse economie wordt kennisintensiever, circulair, schoon en innovatiever.⁴¹ Ook is er een steeds grotere invloed van de 24-uurseconomie en flexibilisering van arbeidsrelaties.
- ▶ De **Economische Visie** van de gemeente Venlo kiest voor vier ontwikkelrichtingen: (1) versterken van Venlo Kennisstad, (2) efficiënter gebruik maken van de bestaande ruimte op werklocaties, (3) versnellen van de transitie naar duurzaamheid en circulariteit en (4) positioneren van Venlo als EUregionaal centrum. Daarnaast worden **vijf speerpuntsectoren** aangeduid: agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en zorg. Ten slotte worden er **majeure projecten** in de economische ontwikkeling van de gemeente Venlo geduid. Dit zijn er drie: havenontwikkeling en de doorontwikkeling van de Brightland Campus en Greenport Venlo.⁷⁵
- ▶ **Toenemende grondstofschaarste, uitputting van het bodem- en watersysteem en de overstap naar hernieuwbare energie** vragen om veranderingen in de Venlose economie om deze ook in de toekomst 'volhoudbaar' te maken.⁴¹
- ▶ Landelijk is er veel in beweging rond de agrarische sector. De nationale landbouwvisie zet in op een **omslag naar kringlooplandbouw** voor 2030. Deze circulaire bedrijfsvoering richt zich op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen en producten en het zo veel mogelijk voorkomen van reststoffen, afval en schade aan het milieu. Wel is het zo dat het verlagen van de milieudruk via kringlooplandbouw de ruimtevraag in het gebied kan vergroten, doordat, bij een extensieve invulling van kringlooplandbouw, extra landbouwgrond nodig is. Het denken en werken in continue kringlopen (biologische en technologische kringlopen) biedt kansen voor een 'biobased economy' en circulaire economie op het gebied van mens, milieu en economie. Ook is er de startnotitie **Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)**. Deze is gericht op natuurherstel en -versterking, het verbeteren van de water- en bodemkwaliteit en een versterkte aanpak tegen klimaatverandering. Momenteel vindt provinciale doorvertaling plaats in het Limburg Programma Landelijk Gebied (LPLG). Voor de agrarische sector hebben met name de doelen rond stikstofreductie grote impact op de invulling van toekomstige bedrijfsvoering.
- ▶ De ambitie in de Strategische Koers Venlo is om een impuls te geven aan de vrijetijdseconomie: streven naar aantrekkelijk recreatief aanbod om te kunnen wandelen, fietsen, ontspannen. Dit speelt met name in de binnenstad van de stad Venlo en de gebieden rondom Arcen en Steyl.
- ▶ De **bevolkingsopbouw** – en daarmee samenhangende uitstroom van ouderen (vergrijzing) op de arbeidsmarkt

– leidt tot een **structurele arbeidsmarktkrapte**. Dit maakt de toekomstige economische ontwikkelkracht mede afhankelijk van de mate waarin werknemers van buiten worden aangetrokken en we regionaal talent weten te binden. Ook in de zorg wordt een toename verwacht in de vraag naar arbeidskrachten vanwege de vergrijzing.

- ▶ Er wonen en werken steeds **meer internationale werknemers** in de gemeente Venlo, en deze trend zal in de toekomst naar verwachting doorzetten. Deze groep draagt bij aan de brede welvaart. Tegelijkertijd zorgt deze ontwikkeling ook voor uitdagingen, met name in huisvesting en integratie. De gemeente Venlo zet in op een integrale aanpak via een 9-sporen beleid; ruimtelijk betekent dit vooral het realiseren van voldoende kwalitatieve huisvesting. Het doel hierbij is om short stay huisvesting voor 3.000 internationale werknemers te realiseren voor 2025.⁷¹

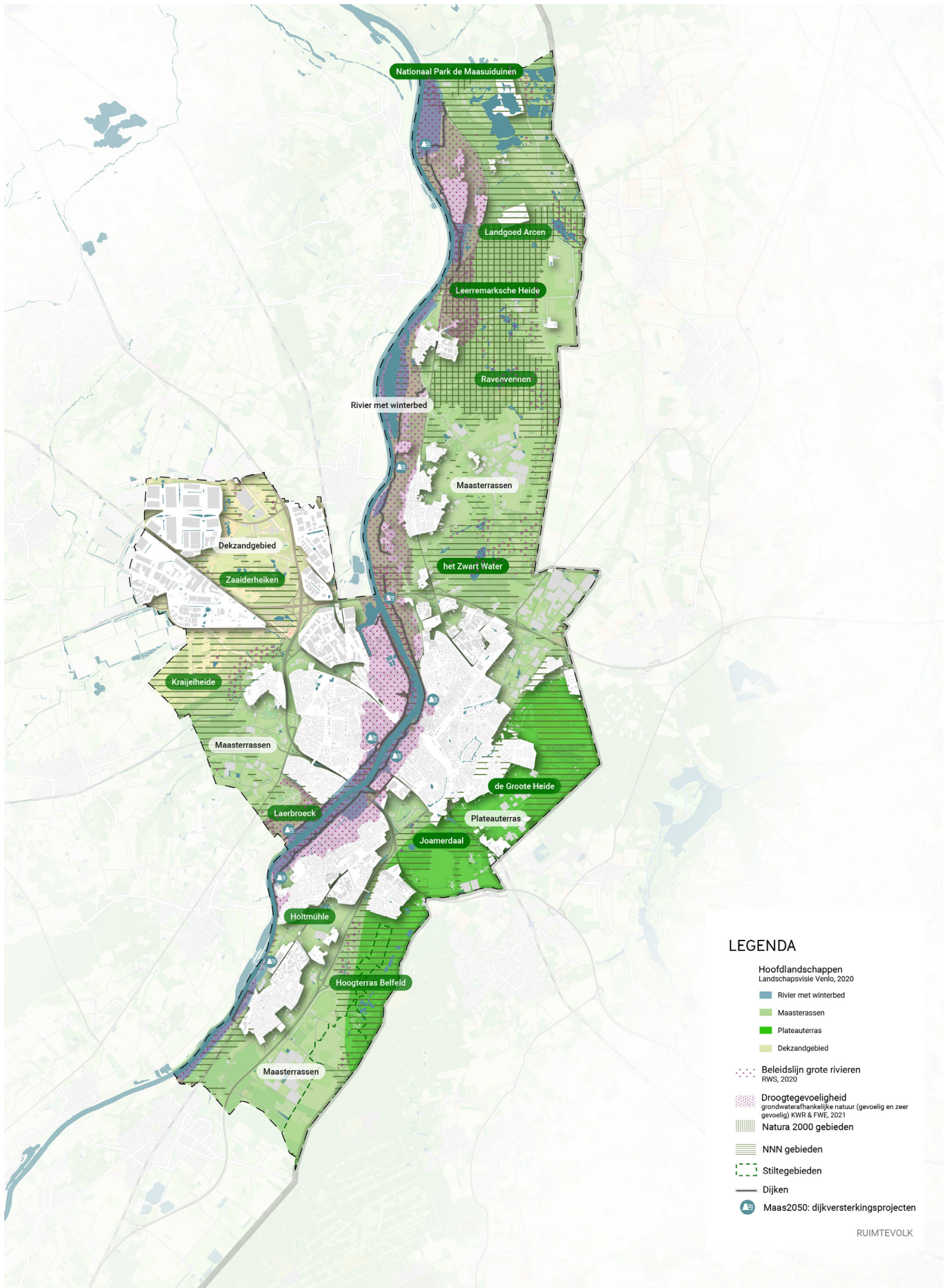
KANSEN EN OPGAVEN

- ▶ De komende decennia zijn meerdere transities nodig om te kunnen opereren binnen de grenzen van de planeet, met grootschalige maatschappelijke opgaven op gebieden zoals **circulariteit, grondstoffengebruik, duurzaamheid, natuur, gezonde omgeving en klimaat**. Ook is een antwoord nodig op de toenemende sociale ongelijkheid.
- ▶ Op grotere schaal liggen er voor Venlo kansen in het onderdeel worden van het **Europees kerngebied (blauwe banaan)**: de economische ruggengraat van Europa die zich vanuit Manchester, de Randstad, de Vlaamse Ruit via de Brabantse stedenrij en Düsseldorf uitstrekt tot Milaan.⁴
- ▶ In de toekomst kan de **Brightland Campus** een nog fundamentele rol gaan spelen in de Euregionale economie. Hierbij liggen kansen in het inzetten op uitbreiding en doorontwikkeling van fundamenteel en toegepast onderzoek en concrete toepassingen op het gebied van voeding en voedselproductie, waaronder de eiwittransitie.⁴
- ▶ Voor Venlo liggen kansen in het gericht investeren in innovatie en slimme **technologische oplossingen** en daarbij meer dan nu aandacht te besteden aan de energietransitie en de ontwikkeling van een circulaire economie. Om deze economische innovatieslag te kunnen maken is er sprake van een stevige (inter) nationale concurrentie in het lokaal **opleiden en aantrekken van hoogopgeleide arbeidskrachten**.
- ▶ Naast innovatie en hoogopgeleide arbeidskrachten ligt er ook een opgave in het **aantrekken van extra**

arbeidskrachten op uitvoerend niveau. Zij zijn van belang om de transities ook uit te kunnen voeren. Het gaat hierbij zowel om praktisch als theoretisch geschoolden.

- ▶ Om al deze arbeidskrachten aan te trekken, ligt er een opgave in het realiseren van **aantrekkelijke woonmilieus en voorzieningen**, maar ook in het toevoegen van voldoende **short stay huisvesting** (permanente tijdelijkheid).
- ▶ Voor het vinden van voldoende arbeidskrachten ligt er een opgave om het onderwijsaanbod nog beter aan te laten sluiten op de behoefte van ondernemers in de gemeente (of regio). Een goede aansluiting **onderwijs-arbeidsmarkt** maakt het mogelijk om zoveel mogelijk inwoners de kans te bieden op betaald werk.⁴
- ▶ De **landbouwtransitie** is een opgave van formaat, maar biedt tegelijkertijd grote meekoppelkansen met klimaatadaptatie, landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit en is goed te combineren met andere activiteiten in de vrijetijdseconomie.
- ▶ Op gemeentelijk en regionaal schaalniveau liggen er kansen in de doorontwikkeling van de **vrijetijdseconomie** als belangrijke toekomstbestendige schakel in de economie van de gemeente Venlo. Hier liggen koppelkansen met cultureel erfgoed (o.a. in Steyl, Arcen en de binnenstad van Venlo), dijkversterking, natuurontwikkeling en recreatie in het buitengebied.

Figuur 30 Kaartbeeld natuur, landschap, klimaat en water

4.6 NATUUR, LANDSCHAP, KLIMAAT EN WATER

VENLO NU

- ▶ De **Maas** vormt de belangrijkste landschappelijke drager in de gemeente Venlo. Het landschap rondom de rivier kent voor Nederland een unieke geomorfologie en hydrologie, en heeft door de eeuwen een bijzondere ontwikkeling doorgemaakt. Langs de Maas ontstonden unieke aardkundige structuren, zoals de rivierduingordel, de terrasranden, droogdalen, restgeulen en terrasrandbeken. De gemeente Venlo kent daardoor een verscheidenheid aan biodiverse ecotopen, zoals broekbossen, heidevennen, riviernatuur en bron- en kwelgebieden langs terrasranden. Aan de oostkant van de Maas is een duidelijke steilrand te zien, die de hoger gelegen plateauterrassen scheidt van de lager gelegen Maasterrassen. De steilrand vormt een bijzonder landschapselement en oriëntatiepunt in de gemeente en kent aan de voet kwelbronnen die een grote potentie voor natuur en recreatie hebben.
- ▶ De ondiepe ondergrond van de gemeente Venlo bestaat uit een **mozaïek van bodemtypen**. De Venlose ondergrond kent zowel laaggelegen, vochtige, voedselrijke klei-, leem- en zavelbodems als hooggelegen, droge en zure en zandbodems. Dit zorgt – samen met de grote verschillen in reliëf en waterhuishouding – voor een grote verscheidenheid aan natuurlijke begroeiing en uitstraling van het landschap. Daarnaast ligt de unieke Venloschol in delen van de gemeente Venlo. Dit is een slecht doorlatende kleilaag in de bodem, waardoor de grondwatervoorraden op een natuurlijke manier worden afgedekt tegen verontreiniging. Vanwege de drinkwaterwinning is de Venloschol daarom als boringsvrijezone is aangemerkt.³¹
- ▶ Binnen de gemeentegrenzen Venlo is enkel het noordelijke deel van de Maasduinen aangewezen als **Natura 2000-gebied**. In de bredere omgeving van de gemeente liggen de volgende N2000-gebieden: Boschhuizerbergen, Deurnsche Peel & Mariapeel, Grootte Peel, Leudal en Swalmdal. Net over de grens bij Duitsland ligt een groter N2000 gebied, het Vogelschutzgebiet Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald und Meinweg en de Krickenbeckerseen.³¹
- ▶ In de gemeente Venlo liggen ook een aantal **beschermde natuurgebieden** die onder Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen. Dit zijn uit Jaomerdal, het Zwart Water, de Grootte Heide, de Ravenvennen en Landgoed Arcen. Deze worden beheerd door het Limburgs Landschap. Staatsbosbeheer beheert de Kraijelheide en Brachterwald. De natuur ligt relatief dicht bij de bebouwde omgeving, waardoor het voor inwoners en bezoekers van de gemeente Venlo zeer goed bereikbaar en beleefbaar is.
- ▶ Het Venlose buitengebied is ook als **agrarisch productielandschap** in gebruik. Van oudsher is de ondergrond bepalend geweest voor welke type landbouw zich waar vestigde. In de gemeente is een afwisseling te vinden tussen veehouderijen, akkerbouw en glastuinbouw. Agrariërs vertegenwoordigen niet alleen een economisch belang, het zijn ook belangrijke landschapsbeheerders.
- ▶ Het landschap van de gemeente Venlo wordt doorsneden door verschillende **beken**. De Everlose Beek, Springbeek, Rode Beek en Lingsforterbeek monden via de bedding van oude Maasmeanders in de Maas; de Schellekensbeek, Aalsbeek, Molenbeek/Wyrlebeek stromen met groot verval van de Steilrand richting Maas stromen; de Rijnbeek stroomt via de oude kanaalbedding van de Fossa Eugenia – deels overkluisd – door de stad Venlo.
- ▶ De gemeente Venlo wint haar **drinkwater** hoofdzakelijk op eigen grondgebied, via diepe grondwaterwinningen uit bronnen in de waterwingebieden Hanik en Grootte Heide.⁷⁷

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ In Nederland is recentelijk de lijn ingezet om **bodem en water sturend** te laten zijn ruimtelijke ontwikkelingen, onder andere vanuit het Rijk, de provincies en de waterschappen. Dit zal onder andere van grote invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden in het winterbed van de Maas, de beekdalzones en andere laagten (bijvoorbeeld de oude Maasmeanders). Ook

in stedelijke gebieden zal deze denkwijze vragen om meer vergroening.¹⁶

- ▶ Op de thema's bodem en water wordt in de gemeente Venlo veel afgestemd in provinciaal en regionaal verband. Vooruitlopend op deze ontwikkeling heeft de gemeente Venlo een **"groen-blauwe basisstructuur"** gecreëerd. Binnen dit kader wil de gemeente regie voeren over toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.²
- ▶ Door klimaatverandering komen extreme piekbuien naar verwachting steeds vaker voor. Ook stroomopwaarts kunnen er meer periodes van significant meer regen- en smeltwater voorkomen. Hierdoor zijn **wateroverlast** door piekbuien en **hoogwaterveiligheid** van de Maas belangrijk thema's voor de toekomst van de gemeente Venlo. Het extreem hoogwater in de Maas tijdens de zomer van 2021 heeft laten zien hoe kwetsbaar de gemeente Venlo kan zijn.
- ▶ Waterschap Limburg werkt via het **Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP WL)** aan zeven **dijkversterkingsprojecten** binnen de gemeente Venlo, om hoogwaterveiligheid richting 2050 te garanderen. In totaal liggen er in de gemeente Venlo 31,3 km aan primaire waterkeringen langs de Maas. Deze hebben allemaal een urgente versterkingsopgave; ze moeten versterkt en verhoogd worden om te voldoen aan de normering uit de waterwet. Soms gebeurt dit in combinatie met rivierverruiming. Momenteel is 19,4 km dijkversterking in de fase van verkenning/planvorming, daar komt in de toekomst nog 11,9 km bij. Een groot deel hiervan is gelegen in het centrum van Venlo en Blerick.⁶⁰
- ▶ In 2022 is samen met de gemeente Horst aan de Maas, de provincie, het Rijk en het waterschap in de leidende rol de **verkenning van de Vierwaarden** gestart. In dit gebied ten noorden van Venlo wordt de komende jaren gewerkt aan hoogwaterveiligheid vanuit een integrale benadering. Hierdoor worden koppelkansen met natuurontwikkeling, ruimtelijke kwaliteit en recreatie opgepakt. Het **Programma Baarlo – Hout-Blerick** is een duurzaam toekomstperspectief met een vergelijkbare integrale benadering. Dit project is opgepakt in samenwerking met de gemeente Peel en Maas en bevindt zich al in een verdere fase. De start van de werkzaamheden is voorzien in 2026 en eind 2029 zal het gebied hoogwaterveilig zijn.^{63, 78}
- ▶ Naast een overschot aan water zorgt klimaatverandering ook voor een tekort aan water in andere perioden, en de meeste Venlose gronden zijn van oudsher niet ingericht op het vasthouden van water. Langdurige periodes van **droogte** zullen steeds vaker voorkomen. De grootschalige ontgrinding (delfstoffenwinning) in de Steilrand en het Maasdal leidt daarnaast ook tot verdroging van de ondergrond. Deze ontwikkelingen hebben een negatief effect op de natuur – met name de grondwaterafhankelijke natuur – waterkwaliteit, biodiversiteit en gezondheid (blauwalg, botulisme, vissterfte). Ook is het nadelig voor de agrarische productie zekerheid.³¹
- ▶ Hoewel het in Nederlandse natuurgebieden op sommige vlakken beter gaat met de **biodiversiteit**, is er met name in agrarische gebieden nog veel achteruitgang te zien onder veel populaties. Door klimaatverandering en intensivering van het landgebruik zal de biodiversiteit verder afnemen. Dit speelt ook in de gemeente Venlo; daarom is dit een van de thema's in het Actieplan Venlo Klimaatbestendig. In figuur 33 met data van de Nationale Databank Flora en Fauna is de biodiversiteit per vierkante kilometer gevisualiseerd in de gemeente Venlo.^{23, 59}
- ▶ In het N2000-gebied de Maasduinen – maar ook in de andere N2000-gebieden rondom de gemeente Venlo – wordt de kritische depositiewaarde van **stikstofdepositie** overschreden. De depositie mag niet verder toenemen, en er wordt gewerkt aan plannen om het onder de wettelijke kritische depositiewaarden te krijgen. Via het **Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG)** wordt momenteel gewerkt aan het formuleren van haalbare, uitvoerbare en doelgerichte ontwikkelpaden en maatregelen om natuurherstel te bewerkstelligen. Naar verwachting heeft dit een duidelijk effect op de bedrijfsvoering van agrariërs (veehouderijen) in de nabijheid van N2000-gebieden.^{64, 65}
- ▶ De ambitie van de gemeente Venlo is om in 2050 klimaatbestendig te zijn; dit betekent dat bij extreme weersomstandigheden de gevolgen voor bewoners beperkt zijn. Via de **Agenda Groen en Water** wordt koers uitgezet om klimaatadaptatie in te zetten ter vermindering van hittestress, wateroverlast en droogte.^{1, 2}
- ▶ Het **Actieplan Venlo Klimaatbestendig** vertaalt deze koers in vijf concrete actielijnen: (1) klimaatbestendige nieuwbouw, (2) groenblauwe structuren tussen bebouwing en buitengebied, (3) sponswerking in het buitengebied, (4) klimaatbestendige bedrijventerreinen en (5) bewustwording. De impact van deze aanpak wordt herhaaldelijk gemonitord, eerstvolgend in 2025.²³
- ▶ De klimaatverandering heeft ook invloed op de waterwingebieden in de gemeente Venlo. Verdroging brengt de **leveringszekerheid van drinkwater** in gevaar. Tevens vormt de aanleg van warmtenetten risico's: waterleidingen kunnen hierdoor opwarmen wat ten koste gaat van de drinkwaterkwaliteit. Daarnaast staat eventuele duurzame energiewinning

uit grondwaterlagen op gespannen voet met het garanderen van drinkwaterkwaliteit.

- ▶ De natuur- en bosgebieden op de hoge zandgronden van de gemeente Venlo hebben – zeker door toenemende droogte – verhoogde **risico's op natuurbranden**. In het optreden tegen natuurbranden wordt nu euregionaal grensoverschrijdend samengewerkt, op het gebied van preventie, bestrijding, hulpdiensten en communicatie.⁶¹

KANSEN EN OPGAVEN

- ▶ Er ligt een brede, integrale opgave in het **sturend maken van bodem en water** bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze uitdaging wordt zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk beaamd. In de gemeente Venlo heeft dit zijn weerslag op de (on)mogelijkheid voor nieuwbouw op de bodem langs de Maas. Maar ook de zandige ondergrond in Venlo biedt een goede basis om de waterbergende kwaliteiten van Venlo beter te benutten. Daarbij kan de volgende voorkeursvolgorde worden aangehouden: benutten en besparen, vasthouden en infiltreren, bergen en dan pas (gedoseerd) afvoeren. In dit kader heeft de gemeente koppelkansen in kaart gebracht m.b.t. de Venlose ondergrond en haar maatschappelijke opgaven (het inspiratiedocument "Grond voor Inspiratie"). Er liggen kansen om de benoemde ondergrondkwaliteiten te concretiseren en te verankeren in de omgevingsvisie, -programma's en -plannen.
- ▶ **Hoogwaterveiligheid** is en blijft voor de gemeente Venlo een van de belangrijkste opgaves, met name door de impact van klimaatverandering. De komende jaren zal dijkversterking dan ook een belangrijke opgave zijn voor het waterschap in samenwerking met de gemeente. Zo moet er met de grootste zorgvuldigheid worden omgegaan met woningbouw richting de rivier: geen nieuwbouw in buitendijks, waterbergend gebied. Tegelijkertijd liggen er kansen om deze hoogwaterveiligheidsopgave in samenhang op te pakken met het behouden en versterken van lokale ruimtelijke kwaliteit.
- ▶ Niet alleen in het buitengebied, maar ook in de bebouwde omgeving van de gemeente Venlo ligt een opgave om deze **klimaatbestendig** te maken. Dit gaat enerzijds over de openbare ruimte – bijvoorbeeld het toevoegen van groenstructuren in overgedimensioneerde straten, verminderen van verharding, creëren van schaduw, verbeteren vochthoudend vermogen van de bodem en het aanpassen van beplanting – maar ook over het stimuleren van inwoners om hun tuinen te vergroenen en het regenwater af te koppelen. Hier liggen

tevens koppelkansen met het herstel van oude landschapsstructuren, beeklopen en molenbiotopen ten behoeve van de klimaatopgave.

- ▶ De koppeling tussen **natuurontwikkeling en landschapsbeleving** is kansrijk, onder andere langs de Maas en in Nationaal Park de Maasduinen. Er loopt momenteel een traject om het Nationaal Park uit te breiden op Venloos grondgebied en over te gaan op Nationaal Park Nieuwe Stijl; een transitie naar een **regionaal landschap**. De natuur en de Maas kunnen dichter bij de stad betrokken worden, bijvoorbeeld door het creëren van betere recreatieve verbindingen, themaroutes en recreatieve spreiding. Tevens biedt deze ontwikkeling kansen op betere regionale profilering van natuurrecreatie in de gemeente Venlo.
- ▶ Er liggen kansen in het inzetten op **vernatting van natuurgebieden** om de klimaatrobuustheid te vergroten, bijvoorbeeld in oude Maasmeanders, kwelzones langs Maasterrassen en de Steilrand.
- ▶ De onzekerheid rondom het stikstofdossier brengt een grote opgave met zich mee in het landelijk gebied. Het debat over de mate waarin stikstofuitstotende activiteiten zoals landbouw, woningbouw en verkeer nabij kwetsbare natuurgebieden in de toekomst een plek kunnen behouden en krijgen is actueler dan ooit. Deze opgave vraagt om een integrale en gebiedsgerichte aanpak waarin het onderwerp **stikstof samen met het natuur-, klimaat-, landbouw-, economie- en woningbeleid** wordt opgepakt.
- ▶ Er ligt een opgave om in de toekomst **voldoende en kwalitatief goed drinkwater** te kunnen leveren conform de groeiambitie van Venlo. In het verlengde hiervan ligt er een opgave om kwalitatief goed **oppervlaktewater** te garanderen, zowel in het buitengebied als in stedelijke gebieden. Deze opgave kan benaderd worden volgens het principe "scheiden-schoonhouden-schoonmaken".

Ingestuurd door N. Verschaeren

OMGEVINGSEFFECTENRAPPORTAGE

- ▶ Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema's **waterkwaliteit, waterhuishoudkundig systeem, wateroverlast, overstromingen, droogte, aardkundige waarden, Natura 2000-gebieden, NNN-gebieden, Biodiversiteit, Waardevolle bomen en houtopstanden en landschap** weergegeven. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Waterkwaliteit	Slecht	Slecht
Waterhuishoudkundig	Neutraal	Neutraal
Wateroverlast	Neutraal	Slecht
Overstromingen	Neutraal	Neutraal
Droogte	Neutraal	Slecht
Aardkundige waarden	Neutraal	Neutraal
Natura 2000-gebieden	Slecht	Slecht
NNN-gebieden	Slecht	Slecht
Biodiversiteit	Slecht	Slecht
Waardevolle bomen en houtopstanden	Neutraal	Slecht
Landschap	Neutraal	Neutraal

Waterkwaliteit: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Verbetering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

Beoordeling	Toelichting
Neutraal	Nauwelijks tot geen invloed op de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit
Negatief	Verslechtering van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

- ▶ **Waterkwaliteit: beoordeling huidige situatie: slecht**
De ecologische waterkwaliteit in de gemeente Venlo op de gemeten punten is matig tot slecht. Dit is gemeten door het waterschap in het kader van de KRW (Kaderrichtlijn Water).
- ▶ **Waterkwaliteit: beoordeling autonome ontwikkeling: slecht**
Door toenemende hitte en droogte als gevolg van klimaatverandering zal de waterkwaliteit verder verslechteren.

Waterhuishoudkundig systeem: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Verbetering van het natuurlijk functioneren van het waterhuishoudkundig systeem
Neutraal	Nauwelijks tot geen invloed op het natuurlijk waterhuishoudkundig systeem
Negatief	Verslechtering van het natuurlijk functioneren van het waterhuishoudkundig systeem

- ▶ **Waterhuishoudkundig systeem: beoordeling huidige situatie: neutraal**
De gemeente Venlo heeft meerdere beken; waaronder de Aalsbeek, Everlose Beek, Lingsforterbeek, de Schelkensbeek en Gansbeek.
- ▶ **Waterhuishoudkundig systeem: beoordeling autonome ontwikkeling: neutraal**
Er zijn autonome ontwikkelingen die mogelijk invloed hebben op het waterhuishoudkundig systeem. Dit zijn verschillende hoogwaterbeschermingsprojecten (HWBP) en de geplande woningbouwlocaties. Het is nog onduidelijk wat de invloed zal zijn van diverse ontwikkelingen op het waterhuishoudkundig systeem.

Wateroverlast: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Er wordt geanticipeerd op klimaatverandering en bestrijdt een toename van wateroverlast
Neutraal	Er wordt niet nauwelijks geanticipeerd op wateroverlast als gevolg van klimaatverandering
Negatief	Er wordt niet geanticipeerd op wateroverlast als gevolg van klimaatverandering

- ▶ Wateroverlast: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
In de stedelijke omgeving, waar water snel afstroomt en weinig infiltreert, leveren korte buien vaak de meeste problemen op.
- ▶ Wateroverlast: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
Naar verwachting zal het aantal en de intensiteit van extreme buien toenemen door klimaatverandering

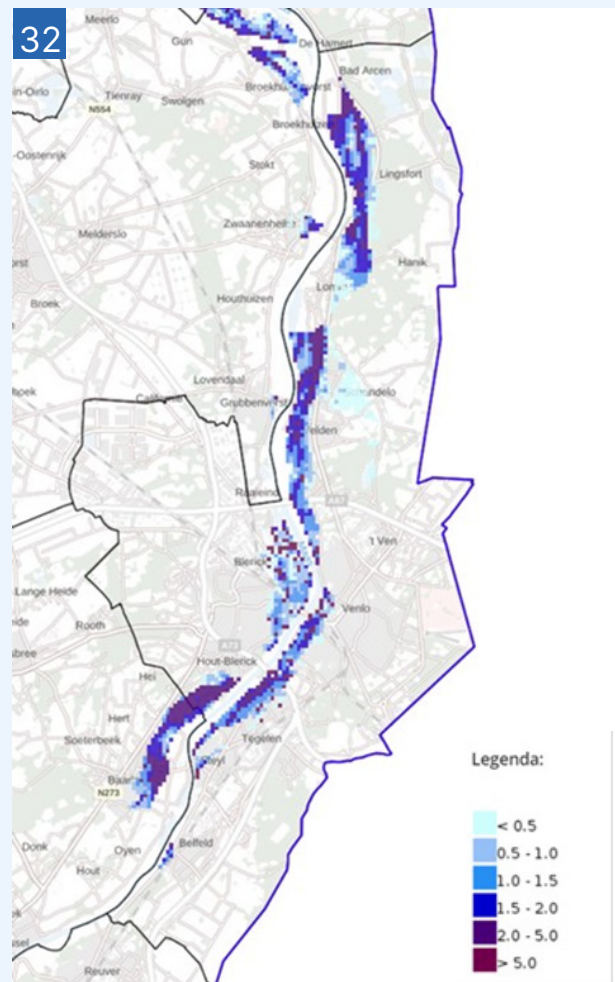

Figuur 31 Water op straat na een extreme bui Bron: Atlas Leefomgeving

Overstroming: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Geen inperking van de ruimte voor de rivier en hogere schade bij overstroming
Neutraal	Er is niet tot nauwelijks invloed op de inperking van de ruimte voor de rivier en de schade bij overstroming
Negatief	Inperking van de ruimte voor de rivier en hogere schade bij overstroming

- ▶ Overstroming: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
Diverse dijktrajecten binnen de gemeente Venlo - en ook in de bovenstroomse gemeenten - zijn opgenomen in het hoogwaterbeschermingsprogramma.
- ▶ Overstroming: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Om de waterveiligheid in de gemeente Venlo en haar omgeving te waarborgen vinden dijkversterkingen en rivierverruiming plaats.

Figuur 32 Maximale waterhoogte bij een dijkdoorbraak Bron: Atlas Leefomgeving

Droogte: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Er wordt geanticipeerd op klimaatverandering en de negatieve effecten daarvan op de grondwaterafhankelijke natuur
Neutraal	Er wordt niet tot nauwelijks geanticipeerd op de grondwaterafhankelijke natuur
Negatief	Er wordt niet geanticipeerd niet op klimaatverandering

- ▶ Droogte: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent weinig gevoelige, gevoelige en zeer gevoelige natuur. Dit betekent dat de natuur afhankelijk is van het grondwater en dus gevoelig is voor droogte.
- ▶ Droogte: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
Door klimaatverandering zal het aantal droge zomers toenemen, dit heeft een negatieve invloed op grondwaterafhankelijke natuur.

Aardkundige waarden: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	N.v.t.
Neutraal	Nauwelijks invloed op de aardkundige waarden
Negatief	Negatieve invloed op de aardkundige waarden

- ▶ Aardkundige waarden: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent twee gebieden met de aardkundige waarden Rivierduinen en Maasterrassen. Door het open karakter van het landschap zijn de maasterrassen ook goed zichtbaar.
- ▶ Aardkundige waarden: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Er zijn geen autonome ontwikkelingen voorzien die van invloed zijn op de aardkundige waarden

Natura 2000-gebieden: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Er treedt een verbetering op t.a.v. de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden
Neutraal	De omgevingsvisie heeft geen invloed op de Natura 2000-gebieden
Negatief	Er treedt een verslechtering op t.a.v. de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden

- ▶ Natura 2000-gebieden: beoordeling huidige situatie: **slecht**
De N2000-gebieden zijn overbelast met stikstof, wat nadelig is voor de natuurwaarde van de gebieden.
- ▶ Natura 2000-gebieden: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
Er worden verschillende maatregelen genomen om de stikstofuitstoot onder de kritische depositiewaarde te brengen. Omdat deze ontwikkelingen niet zeker zijn, wordt uitgegaan van de huidige situatie als de referentiesituatie.

NNN-gebieden: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	De kwaliteit van de NNN-gebieden verbeterd
Neutraal	De omgevingsvisie heeft niet tot nauwelijks effect op de kwaliteit van de NNN-gebieden
Negatief	De kwaliteit van de NNN-gebieden verslechtert

- ▶ NNN-gebieden: beoordeling huidige situatie: **slecht**
Binnen de gemeente Venlo zijn alle NNN-gebieden gerealiseerd. Net als voor de Natura 2000-gebieden geldt ook voor de NNN-gebieden dat deze stikstofgevoelig zijn en te lijden hebben onder een overbelasting met stikstof. Het is daarom niet te voorzien dat de kwaliteit van de NNN-gebieden zal verbeteren.
- ▶ NNN-gebieden: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
Er is geen beleid dat specifiek gericht is op NNN-gebieden.

Waardevolle bomen en houtopstanden: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Verbetering van de standplaats van waardevolle bomen en houtopstanden
Neutraal	Niet tot nauwelijks effect op de waardevolle bomen en houtopstanden
Negatief	Verslechtering van de standplaats van waardevolle bomen en houtopstanden

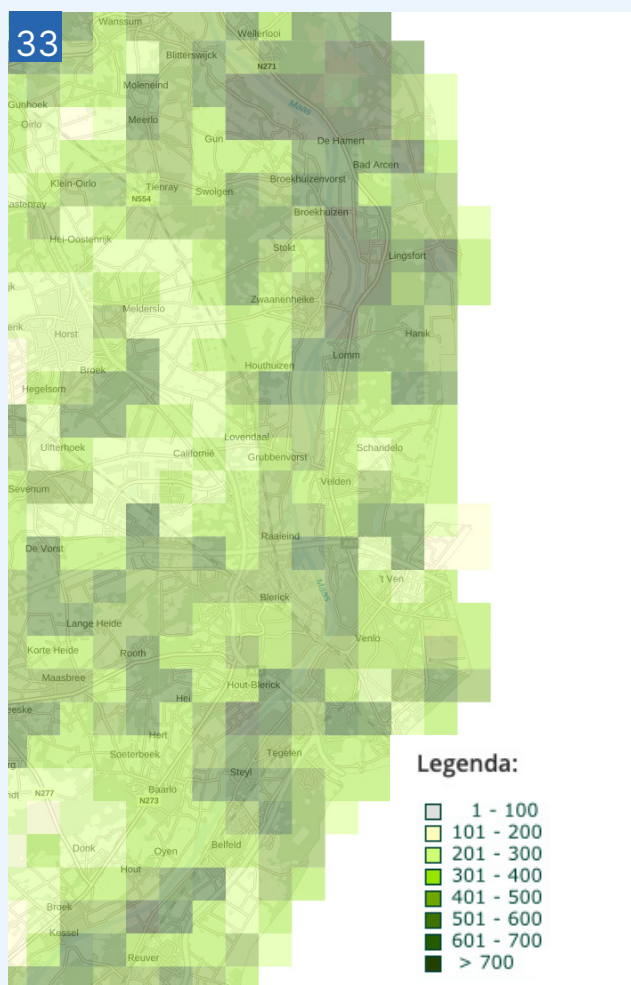
- ▶ Waardevolle bomen en houtopstanden: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent een groot aantal waardevolle bomen en houtopstanden en heeft daar duidelijke doelen voor gesteld.

- ▶ Waardevolle bomen en houtopstanden: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
Door klimaatverandering gaan extreme weersomstandigheden vaker voorkomen, waardoor waardevolle bomen en houtopstanden meer onder druk komen te staan..

Biodiversiteit: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Positief effect op de omvang van de biodiversiteit
Neutraal	Nauwelijks invloed op de omvang van de biodiversiteit
Negatief	Negatief effect op de omvang van de biodiversiteit

- ▶ Biodiversiteit: beoordeling huidige situatie: **slecht**
Het aantal soorten in de gemeente Venlo is laag.
- ▶ Biodiversiteit: beoordeling autonome ontwikkeling: **slecht**
Klimaatverandering en intensivering van het landgebruik zal een afname van de biodiversiteit tot gevolg hebben.

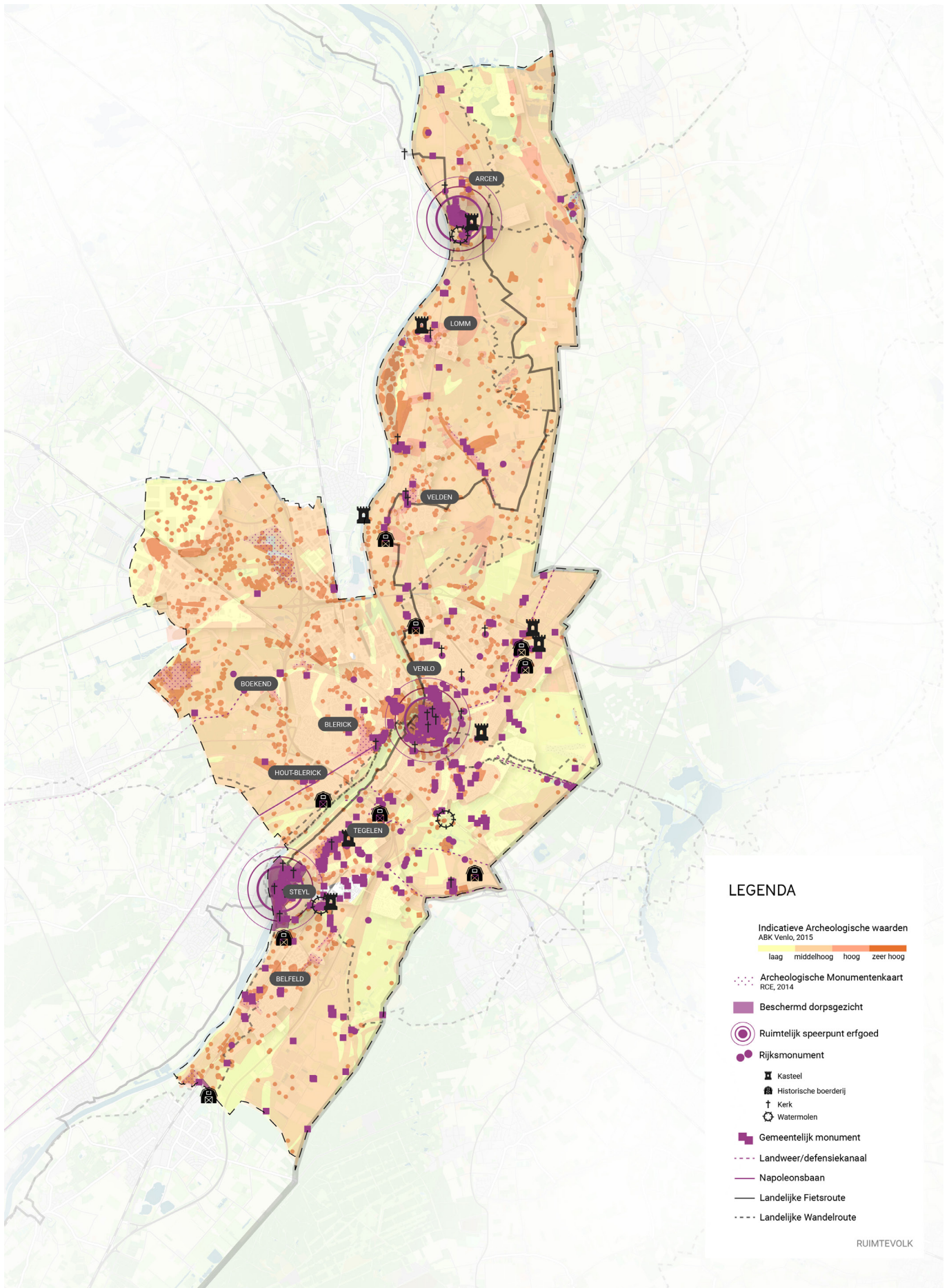

Figuur 33 Soortendiversiteit Bron: Nationale Databank Flora en Fauna, 2017

Landschap: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Positieve invloed op indicatoren van Monitoring landschap
Neutraal	Niet tot nauwelijks invloed op de indicatoren van Monitoring landschap
Negatief	Negatieve invloed op indicatoren van Monitoring Landschap

- ▶ Landschap: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent de volgende hoofdlandschapseenheden: Plateau terrassen, Maasterrassen, Dekzanden, Rivier met winterbed.
- ▶ Landschap: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Er zijn diverse ontwikkelingen bekend die invloed hebben op het landschap in Venlo. Denk hierbij aan verschillende hoogwaterbeschermingsprojecten (HWBP) en de geplande woningbouwlocaties. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de invloed van deze ontwikkelingen is op het landschap.

Figuur 34 Kaartbeeld recreatie, toerisme en cultureel erfgoed

4.7 RECREATIE, TOERISME EN CULTUREEL ERFGOED

VENLO NU

- ▶ Door de gunstige ligging aan de Maas is Venlo sinds de Middeleeuwen al handelsstad en in 1481 werd Venlo een Hanzestad. Het oude centrum van Venlo, maar ook de verschillende historische dorpskernen in de gemeente, staan vol met cultureel erfgoed. Een van de meest markante gebouwen is het stadhuis aan de Markt in Venlo.
- ▶ Venlo is rijk aan **monumenten**. De gemeente telt 234 rijksmonumenten en 277 gemeentelijke monumenten.³⁸ Daarnaast liggen in de verschillende wijken en dorpskernen binnen de gemeente volgens inwoners vele **karacteristieke en beeldbepalende objecten**, zoals de Nicolaaskerk in Genooi, de voormalige LTS in Venlo-Zuid, de wederopbouwwijk Hazenkamp in Blerick en Fort Blariacum (het huidige kazerneterrein) als gebied van historisch belang.³⁹
- ▶ Venlo is van oudsher al een **stad van evenementen**, door de vele volksfeesten en tradities die in de stad zijn ontstaan. Tegenwoordig kent Venlo tien beeldbepalende evenementen en door het hele jaar heen veel verschillende kleinere evenementen. In 2019 waren er 535 evenementen, waar in totaal 1,2 miljoen bezoekers op afkwamen. In 2022 waren dit er 384.⁴⁰
- ▶ Zowel het landschap van de gemeente Venlo als het historische stadscentrum van de stad Venlo, Steyl en Arcen maakt de gemeente een **aantrekkelijke plek voor bezoekers**. Door de gunstige ligging van de gemeente Venlo aan de Duitse grens, is Venlo ook een aantrekkelijke plek voor dagrecreatie door inwoners uit het Duitse grensgebied.⁴⁵
- ▶ Volgens regionale cijfers zijn er in de gemeente Venlo 3.833 mensen werkzaam in de vrijetijdseconomie; dit is 6% van de totale **werkgelegenheid** in de gemeente. Jaarlijks wordt er 337 miljoen euro aan besteed in deze sector. Hiermee is de gemeente Venlo in absolute aantallen de grootste speler in de regio.⁴⁶
- ▶ De gemeente Venlo kent een diversiteit aan **stedelijk en plattelandstoerisme**. Venlo heeft een mix van grotere ketens en lokale aanbieders in de dag- en verblijfsrecreatie.
- ▶ Op een aantal plekken in de gemeente Venlo wordt een **hoge recreatiedruk** ervaren. Dit speelt met name rondom het verblijfsrecreatieve cluster Arcen (ook bekend als Klein Vink) en in de natuur direct rondom de stad Venlo.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- ▶ De gemeente Venlo heeft een belangrijke rol in **ontwikkeling, behoud, beheer, gebruik en bescherming van erfgoed**. Het gemeentelijke erfgoedbeleid heeft als doel om in 2030 het cultureel erfgoed als een rode draad door de gemeente laten lopen. De focus ligt op erfgoed thema's en gebieden zoals vastgelegd in het erfgoedbeleid. Er wordt ingezet op behoud, benutting en versterking van erfgoed als cruciale factor van de aantrekkelijkheid van Venlo. Hiervoor is de historische binnenstad opgeknapt en ingericht. De stadsmuur, vesting, kloosters en het industrieel erfgoed vormen een deel van de identiteit van de gemeente.³⁹ In Kloosterdorp Steyl wordt momenteel actief gestuurd op behoud, ontwikkeling en transformatie door leegstaande gebouwen te vullen met economische dragers.
- ▶ In het erfgoedbeleid van de gemeente Venlo zijn **13 waardevolle gebieden** vastgelegd met een hoge concentratie aan erfgoedwaarden (cultuurhistorisch landschap, archeologische waarden, monumenten). Dit zijn 'reservaatsgebieden' waarbij behoud en instandhouding voorop staat.³⁹
- ▶ De gemeente kijkt naar de mogelijkheden die **religieus erfgoed** kunnen bieden als nieuwe voorzieningclusters in de wijken. Het religieus erfgoed heeft hoge maatschappelijke cultuurhistorische waarden en ligt vaak op centrale plekken in wijken en dorpen, dit maakt het aantrekkelijk als voorzieningcluster.³⁸
- ▶ Richting de toekomst zet de gemeente in op **samenwerking tussen beeldbepalende evenementen en kleinere evenementen** door kennisuitwisseling of de uitwisseling van materialen. Dit gaat gebeuren via een platform dat de gemeente Venlo ontwikkelt.⁴⁰

- ▶ De regio Noord-Limburg zet op het gebied van de **vrijtijdseconomie** in op de familiemarkt, met een herkomstcirkel van 60 minuten met de auto. Hiervoor moet een toekomstbestendig netwerk van grote en kleine dagrecreatieve voorzieningen ontstaan. Deze voorzieningen worden bezocht door gasten van de vele verblijfsrecreatie parken in de regio.⁴⁶
- ▶ De gemeente Venlo participeert in vijf projecten in het programma **Toerisme en Leisure van Investeringsagenda Noord-Limburg**. Het platform agrotourisme, een (regionaal) Convention Bureau in Venlo om het zakelijke toerisme en zakelijke evenementen te stimuleren, het toeristische beleefbaar maken van de keramiekgeschiedenis, Toeristische overstappunten in de gemeente Venlo en het ontwikkelen en uitvoeren van regionale MTB-routes.⁴⁴
- ▶ Volgens de landelijke trend neemt de **recreatieve druk** richting de toekomst verder toe, ook in de gemeente Venlo. Verstedelijking en vergrijzing (steeds meer mensen met vrije tijd) leiden ertoe dat mensen steeds vaker zoeken naar (dag) recreatie in de buurt.
- ▶ Vanwege een toename van activiteiten in de bodem wordt gestreefd naar een goede ruimtelijke ordening in het gebruik van de ondergrond én naar goede afstemming van het gebruik boven- en ondergronds, ook met betrekking tot **archeologische waarden**.

Ingestuurd door Maikel Vorbach

KANSEN EN OPGAVEN

- ▶ In de toekomst komt er naar verwachting **leegstand van cultureel erfgoed** op. De uitdaging is om te voorkomen dat ad hoc oplossingen de overhand krijgen en dat daardoor erfgoed verdwijnt of herbestemming wordt geblokkeerd. Tevens liggen er in deze processen koppelkansen met andere thema's, bijvoorbeeld om de wateropgave aan te pakken, of om panden te verduurzamen.
- ▶ Van oudsher zijn er veel kleinschalige ambachtelijke bedrijven in combinatie met wonen in de historische stads- en dorpscentra van de gemeente. Deze gebouwen bieden kansen voor **herstructurering en herbestemming**, bijvoorbeeld voor nieuwe concepten van wonen in combinatie met werken. Ook kan er actief gestuurd worden op het benutten van leegstaande verdiepingen van middeleeuwse panden in de historische binnenstad.
- ▶ Het herstellen en het **uitbouwen van de geschiedenis** van Venlo als vestingstad biedt de kans om opgaven op het gebied van duurzaamheid, klimaat, de energietransitie, gezondheid en recreatie invulling te geven.
- ▶ Venlo is een echte evenementenstad, een uitdaging hierbij is **duurzaamheid van de evenementen**, specifiek op het gebied van afval, water, geluid, stroom en mobiliteit. Daarnaast zijn er geen nieuwe locaties voor evenementen beschikbaar en geeft de huidige evenementenagenda een grote druk op de binnenstad.
- ▶ De binnenstad van Venlo, Steyl en Arcen zijn belangrijke trekkers voor bezoekers. Op deze plekken is het extra belangrijk dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd het **perspectief van potentiële bezoekers** altijd wordt meegenomen. Een aantrekkelijke openbare ruimte is randvoorwaardelijk voor de (blijvende) aantrekkingskracht van buitenaf. Zo liggen er in Kloosterdorp Steyl veel kansen in het herbestemmen en herbenutten van erfgoed, waarbij leegstaande gebouwen geladen kunnen worden met economische dragers naar aard en schaal van Steyl.
- ▶ De **toenemende recreatiedruk** is een opgave voor de toekomst. Er liggen hier kansen in betere spreiding door de gemeente en regio.
- ▶ Langs de Maasoevers liggen meer kansen voor Maasrecreatie, waaronder het aanleggen van wandel- en fietsroutes **wandel- en fietsroutes** inclusief rustpunten en picknickplekken (routegebonden recreatie). Hiermee kan een aantrekkelijke route door en rond de gemeente Venlo gefaciliteerd worden voor bewoners en bezoekers, en wordt de Maas beter beleefbaar gemaakt. Tegelijkertijd liggen hier koppelkansen met natuurontwikkeling.
- ▶ Ingrijpende ontwikkelingen die een ruimteclaim leggen – zoals de beoogde Delta Rhine Corridor, of aanpassingen die genoodzaakt zijn vanuit klimaatadaptatie, de verduurzamingsopgave of de woningbouwopgave – kunnen potentieel een negatieve impact hebben op de landschappelijke kwaliteit van de gemeente Venlo. Het is dus een opgave om bij ontwikkelingen altijd **ruimtelijke kwaliteit en zorgvuldige inpassing** mee te nemen in de afweging. Cultureel erfgoed, in relatie tot architectonische kwaliteit, stedenbouwkundige kwaliteit, en kwaliteit van natuur en landschap maken hier deel van uit. Een integrale aanpak is altijd vereist om koppelkansen te herkennen en een goede balans te bereiken tussen de verschillende thema's.

Ingestuurd door M. van Rhee

OMGEVINGSEFFECTENRAPPORTAGE

- ▶ Als onderdeel van de Omgevingseffectenrapportage is voor de relevante milieu- en omgevingsthema's een beoordeling gemaakt van de kwaliteit ervan. Hiervoor zijn de belangrijkste indicatoren in beeld gebracht. Voor iedere indicator is een kwalitatieve beoordeling gemaakt van de kwaliteit: goed, redelijk of slecht. Hierbij is per onderwerp gekeken naar de huidige situatie en naar de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie in het geval er geen omgevingsvisie zou komen. Ontwikkelingen of projecten die redelijk zeker lijken behoren tot de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan of een omgevingsvergunning verleend is. Ook trends als klimaatverandering zijn een autonome ontwikkeling. Hieronder zijn de conclusies van de beoordeling van de thema's **historische (steden)bouwkunde, historische geografie, archeologie, recreatie en stilte**. Voor meer informatie over deze beoordeling, de achtergronden en de totstandkoming ervan, verwijzen we naar het achtergrondrapport.

Indicator	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Historische (steden) bouwkunde	Neutraal	Neutraal
Historische geografie	Neutraal	Neutraal
Archeologie	Neutraal	Neutraal
Recreatie	Neutraal	Neutraal
Stiltegebieden	Neutraal	Neutraal

Historische (steden)bouwkunde beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Versterking van de beleving
Neutraal	Behoud waarden
Negatief	Aantasting of verdwijning

- ▶ Historische (steden)bouwkunde: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent een groot aantal rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.
- ▶ Historische (steden)bouwkunde: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Er zijn geen autonome ontwikkelingen bekend die invloed hebben op de historische (steden)bouwkundige waarden in Venlo.

Historische geografie: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Versterking van de beleving
Neutraal	Behoud waarden
Negatief	Aantasting of verdwijning

- ▶ Historische geografie: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De Erfgoed nota 2017 van Venlo beschrijft 13 gebieden met cultuurhistorische waarden. Ook kent de gemeente het stadsgezicht Steyl.
- ▶ Historische geografie: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Er zijn geen autonome ontwikkelingen bekend die invloed hebben op de historisch geografische waarden in Venlo.

Externe veiligheid: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	n.v.t.
Neutraal	Behoud van in situ archeologische waarden
Negatief	Risico op aantasting of verdwijning in situ archeologische waarden

- ▶ Archeologie: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent een groot aantal AMK-terreinen en archeologische vindplaatsen. Grote delen van de gemeente kennen een hoge of middelhoge archeologische verwachting.
- ▶ Archeologie: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Het is op dit moment nog onduidelijk wat de invloed van deze ontwikkelingen is op archeologie

Recreatie: beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	Positieve invloed op het recreatieve wandel- en fietsnetwerk
Neutraal	Nauwelijks tot geen invloed op het recreatieve wandel- en fietsnetwerk
Negatief	Negatieve invloed op het recreatieve wandel- en fietsnetwerk

- ▶ Recreatie: beoordeling huidige situatie: **neutraal**

Door de gemeente Venlo lopen veel verschillende soorten wandel- en fietsroutes.

- ▶ Recreatie beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Voor zover bekend zijn er geen autonome ontwikkelingen die invloed hebben op het fiets- en wandelnetwerk binnen de gemeente Venlo.

Stiltegebieden beoordelingsklassen

Beoordeling	Toelichting
Positief	-
Neutraal	Nauwelijks tot geen invloed op de stiltegebieden
Negatief	Negatieve invloed op de stiltegebieden

- ▶ Stiltegebieden: beoordeling huidige situatie: **neutraal**
De gemeente Venlo kent één stiltegebied tussen Swalmen en Tegelen.
- ▶ Stiltegebieden: beoordeling autonome ontwikkeling: **neutraal**
Voor zover bekend zijn er geen autonome ontwikkelingen die invloed hebben op de stiltegebieden in en rondom de gemeente Venlo.

VERANTWOORDING EN BRONVERMELDING

Deze Atlas is opgesteld in het kader van de te ontwikkelen omgevingsvisie van de gemeente Venlo. De bedoeling van dit document is niet zozeer volledig te zijn, maar om op hoofdlijnen een overzicht te geven van de belangrijkste trends en ontwikkelingen waar de omgevingsvisie rekening mee dient te houden. De trends en ontwikkelingen zijn geclusterd per thema en in

willekeurige volgorde opgeschreven. Voor de analyse is hoofdzakelijk gebruik gemaakt van CBS data, aangevuld met gegevens van andere bronnen zoals het Planbureau voor de Leefomgeving, de Klimateffectatlas, het RIVM en regionale data van de Provincie Limburg. Daarnaast is ook de inventarisatie van het gemeentelijk beleid van Venlo geraadpleegd.

- 01 Gemeente Venlo. (2021). Morgen in Venlo: Transitievisie gebouwde omgeving.
- 02 Gemeente Venlo. (2020). Agenda Groen & Water.
- 03 Gemeente Venlo. (2019). Venlo: duurzame en circulaire hoofdstad. Uitvoeringsprogramma 2019-2022.
- 04 Gemeente Venlo. (2021). Venlo 2040: strategische visie gemeente Venlo.
- 05 Energieregio Noord- en Midden Limburg. (2020). Regionale Energie Strategie 1.0 Noord- en Midden Limburg.
- 06 Regionale Klimaatmonitor. (2023). Kerndataset.
- 07 Gemeente Venlo. (2021). Waterstofverkenning Venlo.
- 08 Enexis Netbeheer, TenneT, Netbeheer Nederland. (2021). Netimpactrapportage RES 1.0 NML.
- 09 ElaadNL. (2021). Elektrisch rijden in stroomversnelling.
- 10 RDW. (2022). Elektrische personenauto's.
- 11 Gemeente Venlo. (2023). Openbare laadpalen. Geraadpleegd op 9 februari 2023.
- 12 CROW. (2022). Dashboard autodelen 2022: groei deelauto's zet door. Geraadpleegd op 9 februari 2023.
- 13 CBS. (2018). Hoe druk is het op de Nederlandse rijkswegen?
- 14 CBS. (2022). Autobezit per huishouden.
- 15 KIM. (2022). Het wijdverbreide autobezit in Nederland.
- 16 Rijksoverheid. (2022). Kamerbrief over rol water en bodem in ruimtelijke ordening
- 17 CBS. (2022). Inwoners per gemeente.
- 18 CBS. (2022). Huishoudens - Samenstelling en grootte huishoudens.
- 19 CBS. (2022). Kerncijfers wijken en buurten - Inwoners naar leeftijdsgroep.
- 20 CBS. (2022). Status van bewoning - Woning naar bewoning en eigendom.
- 21 Gemeente Venlo. (2021). Woonvisie Venlo 2021-2026 - Op weg naar toekomstbestendig wonen.
- 22 RVO. (2023). Delta Rhine Corridor. Geraadpleegd op 21 februari 2023.
- 23 Gemeente Venlo. (2022). Actieplan Venlo Klimaatbestendig.
- 24 Gemeente Venlo. (2022). Venlo in cijfers - Verwacht aandeel 75+ in Venlo.
- 25 CBS. (2019). Verhuisbewegingen - Verhuizingen tussen gemeenten.
- 26 Gemeente Venlo. Themabijeenkomst woonwensenonderzoek en woonzorganalyse.
- 27 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2020). Leefbarometer.
- 28 RIVM. (2020). Eenzaamheid.
- 29 RIVM. (2020). Ervaren gezondheid
- 30 CBS. (2021). Nabijheid voorzieningen.
- 31 Gemeente Venlo. (2020). Het landschap verteld: een beschrijving en indeling van de landschappen van Venlo.
- 32 Gemeente Venlo. (2023). Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026.
- 33 CBS en PBL. (2018). Oldest Old Support Ratio.
- 34 Gemeente Venlo. (2021). Fier op Venlo - Beleidskader Maatschappelijk Domein.
- 35 Alzheimer Nederland. (2020). Prognose door ABF Research - mensen met dementie.
- 36 Gemeente Venlo. (2019). Venlo.Fit Sportvisie 2030.
- 37 Schone Lucht Akkoord. (2022). Venlo tekent Schone Lucht Akkoord: 'Mobiliteit is ons grootste vraagstuk'
- 38 Gemeente Venlo. (z.d.). Monumentenregister Venlo.
- 39 Gemeente Venlo. (2017). Venlo maakt van erfgoed erfgoed 2017-2025.
- 40 Gemeente Venlo. (2020). Venlo als podium.
- 41 Gemeente Venlo. (2022). Nota van uitgangspunten.
- 42 Arbeidsmarkt InZicht.nl Limburg. (2023). Belemmeringen (Bedrijfstak), tekort aan arbeidskrachten.
- 43 Venlo in cijfers (2023). Banen grootste sectoren gemeente Venlo.
- 44 Gemeente Venlo. (2022). Toeristisch Recreatief Actieprogramma.
- 45 Gemeente Venlo. (2009). Groenste gemeente aan de Maas.
- 46 Regio Noord-Limburg. (2018). Actieprogramma Vrijtijdseconomie Noord-Limburg 2018-2025.
- 47 Gemeente Venlo. (2021). Ambitiedocument Fiets.
- 48 Gemeente Venlo. (2022). Beleidskader Nieuwe Energie.
- 49 TNO. (2020). Energiearmoede in Nederland.
- 50 Bestand Geregistreerde Ongevallen in Nederland. (2022). Verkeersongevallen en -doden.
- 51 Gemeente Venlo. (2022). Ambitiedocument Parkeren.
- 52 CBS. (2021). Regionale prognose 2023-2050.
- 53 Gemeente Venlo. (2021). Stadspelling Venlo 2021: Deelrapportage gezond en actief Venlo
- 54 GGD. (2021). Gezondheidsmonitor Venlo
- 55 Gemeente Venlo. (2020). Spoorvisie.
- 56 Rijksoverheid. (2020). Toekomstbeeld OV.
- 57 Gemeente Venlo. (2022). Raadsinformatiebrief: strategische dossiers hoofdinfrastructuur (22 februari 2022).
- 58 Rijksoverheid. (2023). MIRT Overzicht 2023.
- 59 Nationale Databank Flora en Fauna. (2017). Soortendiversiteit.
- 60 Waterschap Limburg. (2022). Maas 2050: Naar een flexibele programmering en lange termijn aanpak voor de dijken langs de Maas
- 61 Klimateffectatlas. (2021). Natuurbrandgevoeligheid.
- 62 ABF Research - Primos Prognose. (2022). Ontwikkeling huishoudens in Nederland.
- 63 Waterschap Limburg. (2022). Vierwaarden. Geraadpleegd op 5 april 2023.
- 64 Provincie Limburg. (2020). Kernrapport Natura2000-plan 2020-2026 - Maasduinen.
- 65 Provincie Limburg. (2023). Limburgs Programma Landelijk Gebied. Geraadpleegd op 5 april 2023.
- 66 Provincie Limburg. (2023). Regionale Woondeal Limburg.
- 67 Gemeente Venlo. (2022). Het cultureel vermogen van Venlo: urban culture & sports Venlo.
- 68 ProRail. (2023). Opwaardering Maaslijn. Geraadpleegd op 1 mei 2023.
- 69 CBS. (2022). Zonnestroom; vermogen en vermogensklasse, bedrijven en woningen, regio.
- 70 Gemeente Venlo. (2020). Havenvisie.
- 71 Gemeente Venlo. (2022). Raadsinformatiebrief: Integrale aanpak internationale werknemers (8 maart 2022).

- 72 Pioneers Ports. (2023). Port Venlo. Geraadpleegd op 1 mei 2023.
- 73 Provincie Limburg. (2020). Monitor internationale werknemers.
- 74 Gemeente Venlo. (2023). Powerpoint Themabijeenkomst Woonprogramma 2040.
- 75 Beleidsinventarisatie. (2023).
- 76 CBS. (2022). Landbouwtelling
- 77 Provincie Limburg. (2019). Grond voor inspiratie.
- 78 Waterschap Limburg. (2021). Ontwerp programma Baarlo - Hout-Blerick.
- 79 Gemeente Venlo. (2023). Omgevingsanalyse.
- 80 Rijkswaterstaat. (2023). A67: verbeteren veiligheid en doorstroming Leenderheide - Zaarderheiken. Geraadpleegd op 9 juni 2023.
- 81 Provincie Limburg. (2023). Grondwater is drinkwater. Geraadpleegd op 8 juni 2023.
- 82 Gemeente Venlo. (2023). Morgen in Venlo: Transitievisie gebouwde omgeving 2.0.
- 83 Gemeente Venlo. (2023). Met gemak zon op je dak. Geraadpleegd op 8 juni 2023.
- 84 Gemeente Venlo. (2023). Kader Duurzame Mobiliteit

LIJST VAN RELEVANTE BELEIDSSTUKKEN/STUDIES

Aanpak laaggeletterdheid	Regionaal risicoprofiel/beleidsplan VHN
Actieplan Venlo Klimaatbestendig	Regionale Woondeal Noord Limburg
Afbakening kernwinkelgebieden Blerick en Tegelen	Regionale Woonvisie 2020-2024
Agenda Groen en Water	Regiovisie Vitaal en Gezond
Ambitiedocument fiets	RES 1.0 Noord- en Midden Limburg
Ambitiedocument parkeren	Ruimtelijke Structuurvisie
Beleidskader burgerbetrokkenheid	Spoorvisie
Beleidskader Fier op Venlo (o.a. gezondheidsbeleid)	Sportakkoord
Beleidskader Nieuwe Energie	Strategische Visie Venlo 2040
Bluswater + bereikbaarheid	Toeristisch Recreatief Actieprogramma
Bouwsteen gezondheid GGD als input van omgevingsvisie	Toeristische visie: groenste gemeenten aan de Maas.
Bouwsteen veiligheid in de omgevingsvisie	Trendsportal
Detailhandelsbeleid 2015-2025	Urban Culture & Sports
Economische Visie	Venlo Circulaire en Duurzame Hoofdstad
Erfgoednota 2017-2025	Venlo Circulaire Hotspot
Evenementenbeleid	Venlo Fit - Sportvisie 2030 en Accommodatievisie Sport 2030
Financiële actualisatie GRP	Visie Stedelijk Centrum
Grond voor Inspiratie	Vitaal Venlo - Gezondheidsbeleid 2017-2020
Havenvisie	Waterketenplan Noord-Limburg 2021-2025
Horecavisie	Waterstofverkenning Venlo
Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026	Welstandsnota
Integrale Visie Openbare Ruimte Venlo	Woonprogramma 2040 collegestuk
Kader duurzame mobiliteit	Woonvisie Venlo 2021-2026
Landschapvisie	Woonwensenonderzoek 2021
Maas 2050	Beeldkwaliteitplan voor de binnenstad (in ontwikkeling)
Morgen in Venlo: Transitievisie gebouwde omgeving 2.0	Beleidsplan circulariteit (in ontwikkeling)
Nationaal Bodembeheer Noord-Limburg 2020-2029	Limburgs Programma Landelijk Gebied (in ontwikkeling)
Nota van Uitgangspunten omgevingsvisie Venlo	Mobiliteitsplan (in ontwikkeling)
Panorama Noord-Limburgse Maasvallei	Omgevingsprogramma retail (in ontwikkeling)
Plan Binnenstad 2030	
Plan van aanpak Vierwaarden	
Preventieakkoord	
Programma's Baarlo - Hout-Blerick	
Programmaplan Waterveiligheid en Ruimte	
Regionaal Actieprogramma vrijetijdseconomie	

